

Unabii wa Kiislamu na Biblia wa Karne ya 21

Namna gani unabii wa Ugiriki na Waroma wa Kikatoliki?

Wanakutana wapi na wanatofautiana wapi?

Unaweza kuathiriwaje nazo?

Hakimiliki © 2024, toleo la 1.0 la *Vitabu vya Nazarene*. ISBN 978-1-63660-081-9. Kitabu kilichotolewa kwa ajili ya: *Kanisa la Mungu linaloendelea* na Mrithi, pekee ya shirika. 1036 W. Barabara kuu, Pwani ya Grover, California, 93433 Marekani.

Picha ya jalada la mbele la Msikiti wa Al Farooq katika Umoja wa Falme za Kiarabu na Joyce Thiel; picha ya jalada la nyuma la picha ya Marian na Joyce Thiel, pamoja na picha ya sketi fupi iliyotolewa kwa ajili ya vitabu vya Nazarene mwaka wa 2012—Haki zote zimehifadhiwa. Zaidi ya hayo, katika kitabu hicho, kuna picha ya taarifa ya Vatican News kwa vyombo vya habari ya ishara iliyofanywa kwa ziara kati ya Papa Francis na Mfalme wa Morocco Mohammed VI.

Nukuu au marejeleo ya Qur'an hasa yametoka katika Quran.com na kwa kawaida itaonyesha neno "Sura" ambalo linarejelea sura, huku mstari ukifuata nambari ya sura. Hadithi ni kauli za masahaba wa Muhammad alizosimuliwa na baadhi ya waliomjua. Hadith nyingi zilizonukuliwa zinatoka kwenye Sunnah.com. Nukuu za Biblia mara nyingi zimechukuliwa kutoka katika Toleo Jipya la King James (Thomas Nelson, Hakimiliki © 1997; iliyotumiwa kwa ruhusa) wakati mwingine hufupishwa kama NKJV, lakini kwa kawaida huonyeshwa bila ufupisho wowote. Kitabu hiki mara nyingi hutegemea tafsiri za wengine kwa ajili ya bishara (iwe kutoka Kurani, Biblia, au vyanzo vingine) ambacho kinajadili kama utabiri mdogo unaotaja uliandikwa kwa Kiingereza. Vipengee vilivyo ndani ya { } viliongezwa kwenye nukuu na mwandishi wa kitabu hiki, kwa kawaida kwa ufafanuzi. Matumizi ya istilahi baba, heri, kaka, mwenye kuheshimika, mtakatifu, n.k. inaporejelea viongozi wa Wakatoliki wa Ugiriki na Waroma haimaanishi kwamba mwandishi anakubaliana na mojawapo ya majina hayo— matumizi yao katika maandishi haya (pamoja na majina mbalimbali ya Kiislamu.) inakusudiwa tu kumaanisha kuwa hivyo ni vyeo ambavyo wengine wametumia kuwatambulisha watu fulani. Kumbuka kwamba wasomi wengi wa kisasa wa Ugiriki na Kirumi Wakatoliki hawakubali “unabii wa faragha” mbalimbali kutoka kwa watakatifu wao kama halisi au unaotumika, kwa hivyo huenda wasikubaliane na taarifa nyingi zinazorejelewa kuzihusu katika kitabu hiki.

Yaliyomo

Mbele: Kwa Nini Uzingatie Unabii wa Kidini?

- 1. Biblia, Quran, Uislamu na Watu wa Kitabu**
- 2. Manabii, Ishara na Unabii**
- 3. Unabii, Imam Mahdi, Makubaliano ya Amani, na Mfalme wa Kusini?**
- 4. Iran, Syria na Ugaidi**
- 5. Uislamu, Fatima na Maryamu**
- 6. Dajjal, Mpinga Kristo?**
- 7. Yesu (Isa) ndiye Masihi na Atarudi**
- 8. Kuna Mpango wa Muda Mrefu**
- 9. Maoni ya Kuhitimisha**

**Marejeleo ya Mwisho
Taarifa zaidi**

Mbele: Kwa Nini Uzingatie Unabii wa Kidini?

Unaweza kuwa wa kidini au usiwe wa kidini, kwa hivyo unaweza kujiuliza kwa nini ungetaka kuzingatia unabii wowote wa kidini.

Kama inavyotokea, karibu 84% ya idadi ya watu ulimwenguni wanajitambulisha na kikundi fulani cha kidini. Na wengi wa wale walio katika kundi la kidini wamo katika makundi yanayokiri kuamini aina fulani ya bishara.

Ingawa mwandishi huyu amekuwa akiandika vitabu vinavyohusiana na unabii wa vikundi vingi, vikiwemo vya Biblia, Kihindu, Kibuddha, Kitao, Kizazi Kipya, Freemason, na vile vya Wenyeji wa Amerika, kitabu hiki kinalenga unabii wa Biblia na vilevile Uislamu, pamoja na baadhi ya Kigiriki- Roma Mkatoliki.

Utafiti wa Pew Research uligundua kuwa 31.7% ya idadi ya watu ulimwenguni ni sehemu ya dini inayotumia Biblia (ikiwa ni pamoja na Wayahudi, Wakristo halisi, na wanaojiita Wakristo) na 23.2% ya ziada kama sehemu ya Uislamu (ambayo, kwa kiwango fulani, pia hutumia Biblia).¹

Hiyo ina maana kwamba watu wengi duniani (54.9%), kwa kiasi fulani, wanapatana kwa njia fulani na mafundisho kutoka kwenye Biblia na/au kutoka kwa Uislamu. Mapitio ya Idadi ya Watu Duniani yanadai kwamba kuna Waislamu zaidi ya bilioni 2 kwa sasa duniani.²

Imeelezwa kwamba, “Uislamu unashikilia kwamba ubinadamu una hitaji la Mwongozo wa Mwenyezi Mungu ili kupata ustawi wa kweli katika maisha haya na yajayo.”³ Wengi wanaodai Ukristo na Uyahudi wangekubaliana na kauli hiyo.

Wengi katika Uyahudi, Wakatoliki wa Kigiriki, Wakristo, Waprotestanti, Wamormoni, na ulimwengu wa Kiislamu wanaamini kwamba tuko katika “nyakati za mwisho” na mara nyingi wataelekeza kwenye unabii mbalimbali wa waandikaji na waonaji wao kama uthibitisho wa hili na vilevile kueleza wanachofikiri kitatokea.

Na zaidi ya hapo, wapo watu katika makundi mengi ya kidini wanaoamini kuwa ni wajibu wao kuchukua hatua za kuwezesha utimilifu wa utabiri mbalimbali. Kwa hivyo, hata kama bishara ZOTE ni za uwongo, ukweli kwamba labda mabilioni yako katika vikundi vinavyoamini ndani yake inamaanisha kwamba wewe na familia yako mtaathiriwa nao.

Zaidi ya hayo, kwa kuwa unabii wote SIYO wa uongo, ikiwa utaishi muda mrefu vya kutosha, utimilifu wa baadhi yao utakuathiri wewe pia.

Kitabu hiki kimejikita zaidi katika bishara hizo zinazohusiana na Biblia, Uislamu, ardhi ambazo zinatawaliwa na Uislamu, na pia baadhi ya matokeo yake katika nchi nyinginezo.

1. Biblia, Quran, Uislamu na Watu wa Kitabu

Uislamu unaona kwamba viongozi waaminifu wa kibiblia walifuata imani ya Kiislamu kwa muda mrefu.

Kwa kadiri bishara zinavyokwenda, bishara mbalimbali za Kiislamu zinafanana na fulani katika Biblia.

Sasa kuhusu Biblia, iliandikwa katika kipindi cha karibu miaka 1600. Waandikaji wa kibiblia (kutia ndani mwandishi huyu) huelekeza kwa mwandikaji wayo wa kwanza kuwa Musa (na kitabu cha Mwanzo kikiwa kitabu chake cha kwanza, karne ya 15 K.W.K./B.C.E.) na mwandikaji wa mwisho kuwa Mtume Yohana (ambaye kitabu cha Ufunuo kikiwa kitabu chake cha mwisho). Takriban wanaume arobaini walihusika moja kwa moja katika kuandika Biblia. Kitabu cha mwisho cha Biblia kiliandikwa c. 95 A.D./C.E.

Biblia iliandikwa kwa Kiebrania, Kiaramu, na Kigiriki na manabii na watu mbalimbali wa Biblia. Maandiko ya Kiebrania na Kiaramu yanachukuliwa kuwa neno la Mungu na Wayahudi wa Orthodox. Wakristo hukubali maandishi hayo na kwa kawaida huyataja kama Agano la Kale. Wakristo pia wanakubali maandishi ya Kiyunani, yanayojulikana kama Agano Jipya, kama neno la Mungu. Wayahudi hawakubali Agano Jipya kama maandiko, ilhali Wakristo na Waislamu wanachukulia Agano la Kale na Jipya kuwa maandiko, katika sehemu ya kile kinachojulikana kama Biblia.

(Kuhusu jinsi tulivyoipata Biblia, hiyo imeangaziwa katika kitabu chetu cha mtandaoni kisicholipishwa, kinachopatikana katika ccog.org, chenye kichwa *Ni Nani Aliyeupa Ulimwengu Biblia?*)

Uislamu, Quran na Watu wa Kitabu

Uislamu ulianzishwa rasmi katika karne ya 7 A.D./C.E. na mtu anayejulikana kama Muhammad huko Madina na Makka. Uislamu ulikuwa ni vuguvugu linalodai kurejea imani ya asili ya watu walioorodheshwa katika Biblia kama vile Ibrahimu, Nuhu, Musa, Mfalme Sulemani, Yohana Mbatizaji, Mariamu, na Yesu.⁴

Kitabu chake kitakatifu, Quran, kiliandikwa kwa Kiarabu. Quran ina sura 114, zinazoitwa suras (au surahs). Waislamu wanaamini kwamba Kurani ilifunuliwa kwa mdomo na Mungu kwa nabii wao, Muhammad, kupitia kwa malaika mkuu Gabrieli (mara nyingi huandikwa Jibreel na Waislamu). Waislamu wanaamini kuwa hili lilitokea kwa kasi katika kipindi cha miaka 23, kuanzia Laylat Al Qadr, wakati Muhammad alipokuwa na umri wa miaka 40, na kuhitimisha mwaka 632, mwaka wa kifo chake akiwa na umri wa miaka 61-62. Kulingana na mapokeo ya Kiislamu, masahaba kadhaa wa Muhammad walitumikia kama waandishi, wakiandika ufunuo kutoka kwa Gabrieli (Wamormoni pia wanadai kwamba malaika aliwapa Kitabu chao cha Mormoni—Biblia inaonya dhidi ya kukubali injili tofauti hata kama inatoka kwa “malaika mbinguni” katika Wagalatia 1:8). Muda mfupi baada ya kifo cha Muhammad, Quran ilikusanywa na masahaba, ambao walikuwa wameandika au kukariri sehemu zake.

Waislamu wanaona kuwa Quran ni neno lenyewe la Mungu, na chochote ndani yake ambacho kinaweza kupingana na Biblia ama 1) kinachukua nafasi ya Biblia au 2) sehemu inayopingana ya Biblia haikuwa katika maandishi ya awali kama ilivyodaiwa kubadilishwa na Wayahudi. na/au Wagiriki-Warumi na/au Wakristo. Lakini ifahamike kwamba hii ya mwisho (2 hapo juu) ni mila ya Waislamu wa baadaye. **Quran yenyewe HAISEMI kwamba**

Biblia ilibadilishwa, lakini badala yake inasema kwamba watu wengi wamepotosha maana yake (Sura 3:78; 2:75-79; 5:12-13), jambo ambalo, bila shaka, ni kweli. Zaidi ya hayo, mila nyingi za Kiislamu zimeathiri ni wangapi wanaona vifungu katika Quran, ambavyo havipingani kabisa na Biblia.

Sawa kidogo na Talmud katika Dini ya Kiyahudi,⁵ Waislamu wana hadithi, ambazo hutoa maelezo ya kifasiri ya Quran na zina kauli zinazohusishwa na Muhammad. Ingawa hadith hutumika kama maandishi ya ziada kwa Quran, hazizingatiwi kuwa na mamlaka zaidi kuliko Quran yenyewe, lakini badala yake hutoa mwongozo wa kuelewa na kutumia mafundisho ya Qur'ani katika mazingira mbalimbali. Hadith nyingi zimetajwa katika kitabu hiki kuonyesha na kutoa msaada kwa misimamo inayodaiwa na Waislamu juu ya mada mbalimbali.

Quran inadai kwamba Waislamu wanaabudu Mungu sawa na Wayahudi (kama vile Sura 29:26). **Muhammad anadai Quran ni uthibitisho wa maandiko ambayo Mungu aliwapa wana wa Israel, sio kwamba maandiko katika Biblia hayana uhalali.** (maoni ya tanbihi yenye italiki ni kutoka Quran.com):

Tumemuamini Mwenyezi Mungu na yaliyoteremshwa kwetu; na yale aliyoteremshiwa Ibrahim, na Ismail, na Is-haq, na Yaaqub, na kizazi chake; na yale aliyopewa Musa na Isa na manabii wengine kutoka kwa Mola wao Mlezi. Hatutofautishi baina ya yeyote kati yao. Na sote tumesilimu kwa Mwenyezi Mungu. (Sura 2:136)

Aminini Aya zangu zinazothibitisha Maandiko yenu.1 (Sura 2:41)

Tanbihi - 1

Hii inahusu vifungu katika Torati na Injili

Kwa hiyo, Muhammad alifundisha kwamba watu wanapaswa kuamini Biblia na kwamba mafundisho yake yaliithibitisha, na si kwamba waliipindua.

Hiyo ilisema, Uislamu unadai kuwa mzee kuliko Uyahudi wa Musa au Ukristo⁶ kwa sababu unadai kuwakilisha imani ya kweli ya Ibrahimu (Sura 2:135).

Waislamu wanalalamika ipasavyo kwamba wanadamu wengi wametumia sanamu mbalimbali kama sehemu ya ibada yao ili kumkaribia Mungu wa kweli (Sura 39:3). Baadhi ya Waislamu wanaamini kwamba Muhammad alikuwa ndiye 'Msaidizi' aliyetabiriwa wa Yohana 15:23, 'Nabii' wa Yohana 1:25, na vile vile 'mlinzi' wa Isaya 21:6-9, ambapo wengine wanaamini kwamba Wayahudi na Wakristo. ilibadilisha Biblia ili kuondoa marejeo yake yanayodhaniwa kwa Muhammad ⁷ --ingawa hilo si jambo ambalo Quran kwa hakika inafundisha. Baadhi ya Waislamu pia wanadai kwamba bishara za Kihindu zilitabiri Muhammad, ambaye wanasema anatajwa kuwa Ahmad.⁸

Waislamu wanashutumu utatu ambao Baraza la Mfalme Theodosius wa Constantinople liliidhinisha mwaka 381 A.D. Na Quran inaonya juu ya adhabu kwa wale wanaosukuma madai ya utatu (Sura 5:73).

Tazama kitu kingine kutoka katika Quran kinachohusiana na waumini:

Hakika Waumini, na Mayahudi, na Wakristo, na Masabii, wanaomuamini Mwenyezi Mungu na Siku ya Mwisho, na wakatenda mema, watapata ujira wao kwa Mola wao Mlezi. Wala haitakuwa khofu juu yao, wala hawatahuzunika. (Sura 2:62)

Watu wa Kitabu... Baadhi yao ni waaminifu, lakini wengi wao ni waasi. Hawawezi kukuletea madhara ila maudhi kidogo tu. Lakini wakikukuta vitani, watakimbia wala hawatakuwa na wa kuwanusuru. ...

Na wote hawawi sawa: wapo miongoni mwa Ahlul-Kitab walio waongofu, ... wanamuamini Mwenyezi Mungu na Siku ya Mwisho, na wanahimizana mema, na wanakataza maovu, na wanashindana katika kufanya wema. Hakika hao ni miongoni mwa watu wema. Hawatanyimwa ujira wa wema wowote walioufanya. (Sura 3:110-115)

“Watu wa Kitabu” ni marejeleo ya Wayahudi na wanaojiita Wakristo, iwe ni waaminifu au la. Tazama kwamba Quran inasema kwamba Waumini hawadhuru, hawapigani vita, wanamwamini Mwenyezi Mungu, wanaamini Siku ya Mwisho, wanahimiza mema, wanakataza maovu, na wanahesabiwa kuwa miongoni mwa watu wema. Wasabia walikuwa ni kundi lililoishi hasa katika Iraki na waliamini katika Mtu Mkuu, na huenda walifikiri kwamba mafundisho yao yalitoka kwa Adamu, mwanawe Sethi, Nuhu, mwanawe Shemu, Musa, na wengine kutia ndani Yohana Mbatizaji.⁹

Waislamu wanaamini kwamba kufuata mafundisho ya manabii, bila kujali mapokeo yao maalum ya imani, ni muhimu kwa wokovu. Wayahudi wanyofu, Wakristo, na wafuasi wa imani nyingine za Ibrahimu wanaoshikamana na mafundisho ya manabii wao husika (k.m. Musa kwa Wayahudi na Yesu kwa Wakristo) wanaweza kupata wokovu kulingana na imani za Kiislamu (rej. pia Sura 2:177). Uislamu, hata hivyo, unaona watu wachache katika makundi kama hayo kuwa waaminifu.

Waislamu wameona kwamba baada ya Maliki wa Kirumi kujihusisha, baadhi ya maliki hao walijaribu kuwafanya Wakristo wakubali imani yao iliyobadilishwa—ambayo Waislamu wanaona kuwa ni kinyume na mafundisho ya manabii—hilo lilisababisha matatizo kwa wale ambao hawangebadilika. kwa madhehebu ya kifalme, kwa hiyo waamini walilazimika kuhama ili kuepuka mateso.¹⁰

Quran yenyewe, inarejelea makundi mawili tofauti ya Wakristo yenye kundi moja inalopendekeza lilikuwa/ni mwaminifu na kundi kubwa ambalo lilikuwa/silo (kama vile Suras 2:137; 5:64; 57:27).¹¹

Ifahamike hapa kwamba wasomi wanatambua kwamba Wakristo wa kwanza HAWAKUWA wapiganaji, kwa hiyo hawakuleta madhara. Kimsingi ilikuwa tu baada ya Maliki Konstantino ambapo wengi wa wale waliodai Ukristo wakawa wapiganaji.¹² Hakuna Mkristo, mwaminifu kwa mafundisho na desturi za awali za Kikristo, ambaye amewadhuru Waislamu, isipokuwa labda kuwa, kama Quran inavyodai, mara kwa mara aina fulani ya “kero ndogo” (Sura 3:111). Badala ya wakati fulani kuchukuliwa na Uislamu kama “kero ndogo,” Wakristo waaminifu wanapaswa kuishi jinsi Yesu alivyoidhinisha na kuacha nuru zao ziangaze ili wengine waweze kumtukuza Mungu (Mathayo 5:14-16). Mafundisho yao yanapaswa kutoa matumaini kwa wote, wakiwemo Waislamu wote, ambayo ni sehemu ya kwa nini kitabu hiki mahususi kiliandikwa.

Waislamu hawangefikiria kwamba Wakristo wa Kanisa la Continuing Church of God (CCOG) walikuwa waabudu sanamu jinsi ambavyo wameelekea kuwafikiria maprofesa wa Kristo wa Kigiriki na Kirumi. Na ikumbukwe pia kwamba wale walioshikilia imani ya awali hawakuwa “Wapiganaji Msalaba.” Zaidi ya hayo, Wakristo wa asili hawakutumia wala kuheshimu misalaba wala kukubali kupitishwa kwa utatu wa Kigiriki na Kirumi (kwa marejeleo juu ya hilo, ona pia kitabu cha bure, mtandaoni kwenye ccog.org, chenye jina: Imani za Kanisa Katoliki Asili: Inaweza kuwa masalio kundi linaendelea na mfululizo wa kitume?). Waaminifu kweli wanabaki hivyo, pamoja na kuwa wapenda amani, hadi leo. Sisi katika CCOG pia tunaadhimisha Siku Takatifu (Mambo ya Walawi 23:36b) ambayo kwa kawaida huitwa ‘Siku Kuu ya Mwisho’ (rej. Yoh. 7:37) ambayo hutusaidia kutukumbusha mpango wa Mungu kwa ajili ya ‘Siku ya Mwisho.’

Kama wasomi wengi wanavyotambua, Wakristo wa awali hawangekula nyama ya nguruwe. Kulingana na Liber Pontificalis wa Katoliki, ni Askofu wa Roma aliyetitwa Eleutherius ambaye alitangaza kwamba wafuasi wake wanaweza kula nyama zisizo safi za kibiblia c. 180 A.D.¹³ Wale waaminifu katika Kanisa la Mungu hawakukubali tamko hilo. Kama Waislamu, waamini katika Kanisa la Mungu wameepuka ulaji wa nyama ya nguruwe katika kipindi chote cha kanisa, ingawa wakati fulani Mfalme Constantine aliamuru adhabu ya kifo kwa Wakristo wa Yerusalemu waliokataa kula nyama ya nguruwe.¹⁴

Wengine wanaamini kwamba “Wasiofuata Waumini” “Wakristo wa Kiyahudi” (ambao wangeelekea kuwa na mazoea asilia ya Kanisa la Mungu la Kikristo) waliathiri moja kwa moja Uislamu katika miaka ya malezi ya Muhammad.¹⁵ Kama “... inawezekana kutambua katika Kurani baadhi ya theologoumena ambayo ni kama zile zinazohusishwa na mafundisho au matendo ya 'Wayahudi-Kikristo' “ingawa baadhi ya wanazuoni wanadhani kufanana ni “zaidi kidogo kuliko matukio ya matukio ya kizushi.”¹⁶ Lakini inaonekana kama zaidi ya matukio ya kubahatisha. Wakristo wa Yudea “mapema katika karne ya saba” ambao nyakati fulani waliitwa “Wanazareti walikuwa bado ni wengi” katika Uarabuni na Uajemi.¹⁷

Chanzo kingine kilisema, kuhusiana na unabii wa wakati wa mwisho wa “kabla ya milenia,” “ni karibu haiwezekani kufikiria dhana ya Waislamu inayoendelezwa bila ya mapokeo ya Kiyahudi na ya Kikristo.”¹⁸ Chanzo hichohicho kilitaja kwamba kwa vile Mkanisa ya Kigiriki na Kirumi yamefanya. mbali na imani nyingi za awali za unabii wakati wa Muhammad, kwamba labda Muhammad alikutana na Wakristo ambao walikuwa na maoni ya awali ya kinabii. Basi, hizo zingeweza kupitishwa kwake na “Wakristo wa Uyahudi” ambao waliendelea na imani za awali.

Uislamu unavyodai kuwa imani ya Ibrahimu, hilo lingeelekea kuifanya iwe karibu na ile ya Yudea—Wakristo kuliko imani ya Wagiriki na Waroma. Uhusiano huo unaodaiwa na Ibrahimu unaweza kuchangia baadhi ya mfanano wa Uislamu na CCOG. Imani ya asili ya “Yudeo—Kikristo” inaonekana kuwa ndiyo inayomkiri Kristo kwamba Quran inapendelewa zaidi nayo.

Mwenyezi Mungu

Katika Kiarabu, neno Uislamu linamaanisha "kujisalimisha kwa Mungu." Biblia inafundisha:

⁶ Lakini hutujalia neema zaidi. Kwa hiyo husema: “Mungu huwapinga wenye kiburi, bali huwapa neema wanyenyekevu.”

⁷ Basi mtiini Mungu. (Yakobo 4:6-7)

⁸ Wote walio waaminifu wanahitaji kuwa wanyenyekevu vya kutosha na kujitiisha kikweli kwa Mungu. Uislamu ni sahihi kwamba tunahitaji kunyenyekea kwa Mungu—wengi wanaodai kuwa Wakristo, kwa masikitiko makubwa hawatafanya hivyo.

Kuhusiana na Uislamu, marehemu kiongozi wa Kanisa la Mungu, Herbert W. Armstrong alimwambia Rais wa Misri wa wakati huo Anwar Sadat ambaye alikubaliana naye:

‘Mungu. Tunamwita Mungu.’ Na nikasema, ‘Naamini unamwita, Allah.’²⁰

Herbert W. Armstrong pia alisema kwamba kama vile Kitabu cha Mwanzo (Mwanzo 1:26) Quran inarejelea Muumba wa wanadamu kwa wingi (Sura 7:11; 23:12).²¹

Kuhusiana na jina wingi na jina Allah, zamani Redio/Kanisa la Mungu la Ulimwenguni Pote lilifundisha:

Danieli na Ezra WALITAFSIRI majina ya Kiebrania ya Mungu katika neno la Kiaramu ELAH! ... El labda ndilo neno kuu la Kiebrania linalotumiwa kueleza sifa ya Mungu Muumba anayetawala yote. Ni mzizi uliozoeleka kwa lugha nyingi za Kisemiti, zinazopatikana katika fasihi ya Kibabeloni na Kiugariti na kuonekana katika Kiarabu kama Mwenyezi Mungu. Eloah inaonekana kuwa aina tofauti ya El ingawa umoja haitumiwi mara kwa mara. Hata hivyo, wingi ni mojawapo ya maneno yanayotumiwa sana katika Biblia. ...

Elohim anatomika vizuri sana kueleza wazo la Familia ya Kimungu. Inaweza kutumika kwa kila mwanachama au kwa mwanachama mmoja bila kubadilisha fomu. Kwa mfano, kitenzi cha wingi katika Mwa.1:26 kwa wazi huchukua zaidi ya mtu mmoja.²²

El ... "baba ni El." ... El labda ndiyo njia kuu inayotumiwa kueleza sifa ya Mungu Muumba anayetawala yote. Ni mzizi ... unaoonekana kwa Kiarabu kama Allah.²³

Tunaona kuwa Mwenyezi Mungu ni tafsiri ya Kiarabu kutoka katika Agano la Kale. Na maneno ya kisarufi katika Agano la Kale yanaelekeza kwenye wingi katika Uungu. Zaidi ya hayo, tunaona jina la Mungu linahusiana na "Baba," rejeleo la Mungu ambalo linatumiwa sana katika Agano Jipya.

Rudi kwenye Quran

Kuhusiana na mifano, Quran yenyewe, pia inatoa sababu ya kimaandiko zaidi kwa nini Bwana alizungumza kwa mifano kuliko wengi wanaodai Ukristo wamefundisha:

Ama Waumini wanajua kwamba hiyo ni haki itokayo kwa Mola wao Mlezi. Na makafiri wanahojiana: “Ana maana gani Mwenyezi Mungu kwa mfano huu? Kupitia mtihani huu, huwaacha wengi kupotea, na huwaongoza wengi. Na hamwachi kupotea yeyote isipokuwa maasi, wale wanao vunja ahadi ya Mwenyezi Mungu baada ya kwisha thibitishwa, na wanavunja ahadi zote alizo amrisha Mwenyezi Mungu, na wanaeneza ufisadi katika nchi. Hao ndio walio khasiri. (Sura 2:26-27)

Yesu alisema alizungumza kwa mifano ili wengi wasiweze kuelewa, isipokuwa wale ambao Mungu anawaita (k.m. Mathayo 13:13-17). Hata hivyo, wengi wanafundisha kwa upotovu kwamba sababu ilikuwa ni kurahisisha ufahamu (taz. Yuda 4:16). Mtume Yohana pia alionya kuhusu watu kama hao (1 Yohana 2:19).

Quran pia inafundisha kwamba waumini halisi wa Yesu watakuwa bora kuliko wasioamini baada ya ufufuo:

*Kumbuka Mwenyezi Mungu aliposema, “Ewe Yesu! Nitawachukua na kuwainua Kwangu. Nitakuokoa na wale waliokufuru, na nitawanyanyua wafuasi wako juu ya makafiri mpaka Siku ya Kiyama. (Sura 3:55)

Kulingana na Biblia, waamini wa kweli wana Roho wa Mungu (Warumi 8:9) na kwamba Roho Mtakatifu anatolewa tu kwa wale wanaomtii Mungu (Matendo 5:32)—ni wale tu wanaopata wokovu kupitia Yesu (rej. Waebrania 5:5). :9; tazama pia kitabu cha bure, mtandaoni katika ccog.org, chenye kichwa: Tumaini la Wokovu: Jinsi Kanisa Linaloendelea la Mungu Linavyotofautiana na Uprotestanti).

Hiyo ilisema, kuna mwingiliano wa kuvutia katika jinsi Waislamu, Wagiriki-Warumi, na Wakristo wa Kanisa la Mungu wanavyoona vipengele vya unabii ambavyo vimejadiliwa katika sura kadhaa zinazofuata.

2. Manabii, Ishara na Unabii

Waislamu kwa ujumla humtaja Yesu na Muhammad kuwa manabii pamoja na Yesu pia wanaochukuliwa kuwa 'Masihi' (k.m. Sura 3:45), lakini Muhammad alichukuliwa kuwa 'Mtume.'

Wakristo, Wayahudi, na wengine wasio Waislamu wanaweza kushangaa kwa nini Waislamu wengi mara nyingi ni wacha Mungu na kushikamana na imani yao. Naam, sababu moja inaonekana ni kwamba wanasadikishwa kwamba Muhammad alitoa bishara nyingi ambazo zilitimizwa wakati wa uhai wake na vilevile miujiza iliyotukia kuhusiana naye.²⁴ Pia, wanaamini kwamba utabiri mwingi wa Muhammad ulithibitishwa baadaye baada ya kifo chake. matukio ya kihistoria,²⁵ hivyo wanaamini alikuwa nabii wa kweli wa Mungu. Sababu nyingine ya utauwa wao ni kuona dalili za nje za upagani katika imani za Kigiriki-Kirumi-Kiprotestanti pamoja na kuongezeka kwa ukosefu wa adili katika nchi za Magharibi.

Kwa hivyo, Waislamu wanaona hizo kuwa ni ushahidi kwamba imani yao ndiyo sahihi.

Hivyo, Wakatoliki wengi wa Kigiriki na Kiroma hudai kwamba zuka, ekaristi zinazovuja damu, unyanyapaa, vitu visivyoharibika (wafu ambao miili yao haiozi), utabiri wa waonaji fulani (unaoitwa unabii wa kibinafsi), na maajabu mengine kimsingi ni ishara zinazosaidia kuthibitisha imani yao. iliyo sahihi.

Sasa inapaswa kuashiria kwamba Waislamu pia wana unyanyapaa (badala ya majeraha yanayodaiwa ya Yesu, unyanyapaa wa Kiislamu unadai kuwa na "majeraha ya Muhammad wakati wa juhudi zake za kueneza Uislamu" ²⁶). Kwa kadiri visivyoweza kuharibika, Mabudha pia wanazo, ²⁷ na Waislamu kadhaa wameripotwa kuwa ni watu wasioweza kuharibika vilevile, lakini baadhi ya Waislamu hawaamini kwamba ishara hizo ni uthibitisho wa Mungu. Hata hivyo, kama Waislamu, Wakatoliki wa Greco-Roman wanashikilia kwamba imani yao ni ya asili—licha ya mabadiliko wasomi wao watakubali kwamba walifanya.²⁹

Jambo la kushangaza ni kwamba wanazuoni wa Kirumi Mkatoliki wamehitimisha kwamba Muhammad alikuwa aina fulani ya nabii, wameandika kwamba alisaidia kuondoa ushirikina katika ulimwengu wa Kiarabu, na kwamba alikuwa na athari fulani chanya.³⁰

Waislamu, wenyewe, wanaamini kwamba Muhammad alikuwa MWISHO wa mitume (inayoitwa "muhuri wa manabii" katika Sura 33:40). Muhammad, mwenyewe, anaripotwa (kuna baadhi ya utata unaohusishwa na Hadith) alisema, "Na hakuna Mtume baada yangu" (Hadithi kutoka kwa Abu Hurayrah31). Hii inatofautiana na Biblia inayosema juu ya manabii katika siku za mwisho (Matendo 2:17-18), pamoja na 'mashahidi wawili' ambao katika nyakati za mwisho watapewa mamlaka na uwezo wa kutabiri kwa siku 1260 pia. kama kufanya miujiza mbalimbali (Ufunuo 11:3).

Kuhusiana na nyakati za mwisho na unabii, angalia yafuatayo iliyochapishwa na HarperCollins:

Ingawa mawazo ya Kiislam ya apocalyptic ni tofauti na changamano, masimulizi mengi yana mambo fulani ambayo yangetambuliwa kwa urahisi na Wakristo na Wayahudi: kwa wakati usiojulikana katika siku zijazo ulimwengu utaisha, mtu wa kimasiya atarudi duniani, na Mungu atatoa hukumu. juu ya watu wote, ³²

Kwa mfano mmoja, Wakristo (Matendo 1:9-11) na Waislamu wanaamini kwamba Yesu alipaa mbinguni na kwamba atarudi.³³ Kwa mwingine, wote wawili wanaamini pia kwamba Yesu alikuwa nabii ambaye alifanya miujiza na atamshinda mmoja aitwaye Mnyama ambaye anainuka kutoka baharini katika Ufunuo 13:1-10 na vilevile Mnyama kutoka duniani wa Ufunuo 13:11-17. Huyu Mnyama wa kwanza, ambaye Waprotestanti wengi (na baadhi ya Wakatoliki wa Kirumi) wanaelekea kumwita Mpinga Kristo, mara nyingi huitwa Dajjal katika maandishi ya Kiislamu.³⁴

Neno la Kiarabu Dajjal, lenyewe, kihalisi linamaanisha mdanganyifu. Lakini kwa ujumla, matumizi ya Dajjal katika Uislamu yanazingatiwa kuwa marejeo ya al-Masīh ad-Dajjāl ambayo kimsingi yanamaanisha "Masihi wa Udanganyifu Mchanganyiko." Dajjal anatarajiwa kuchanganya ukweli na upotofu. Kwa sababu, kihistoria, watu wengi wanaonekana kuridhika kabisa na hilo, kwa vile hawana upendo wa kutosha wa ukweli (rej. 2

Wathesalonike 2:12), hiyo itakuwa ni sababu mojawapo ya Uislamu kuamini kuwa Dajjal atafanikiwa kwa muda. ³⁵

Yule anayeitwa al-Masīḥ ad-Dajjāl anashiriki baadhi ya tabia na Mnyama wa Biblia ambaye atajiinua mwenyewe kama Mungu (rej. Danieli 11:36-37; 2 Wathesalonike 2:4) kama Dajjal anatarajiwa na Waislamu kudai kuwa Mungu. . ³⁶

Waislamu pia wanadai Dajjal atakuwa Myahudi.³⁷ Askofu wa Kirumi Mkatoliki wa karne ya 3 Hippolytus alielekeza kwa Mnyama (ambaye alisema si Nabii wa Uongo wa Ufunuo 16:13) kuwa anatoka katika kabila la Israeli la Dan.³⁸

Tukirejea kwenye maandiko, baba wa ukoo Yakobo alipewa jina jipya la 'Israeli' na Mungu (Mwanzo 32:28) na alikuwa baba wa Wayahudi pamoja na wale wa kabila la Dani. Lakini Biblia yenyewe, haisemi kwamba Mnyama au Mpinga Kristo wa mwisho atakuwa Myahudi au mzao wa kabila la Dani.

Baadhi ya Wakristo wameelekeza kwenye mstari wa Hapsburg/Habsburg kuwa umeunganishwa na Mnyama wa Ufunuo 13:³⁹ Ingawa kwa sasa hakuna uthibitisho wa kuhitimisha kwamba mstari wowote wa Habsburg una damu ya Kiyahudi, angalau mzao mmoja wa Habsburg (kutoka upande wa mama yake) ana jina. Yakobo kama sehemu ya safu yake ya majina. Na hiyo ni: Karl-Theodor Maria Nikolaus Johann Jacob Philipp Franz Joseph Sylvester Freiherr von und zu Guttenberg. Kwa hivyo, kuna aina fulani ya unganisho la Israeli.

Hiyo ilisema, kwa kuwa mabilioni ya watu wameunganishwa na dini zilizo na imani za kinabii, tunaweza kuelewa kwamba ishara na unabii kwa hata dini zinazopingana wakati mwingine huelekeza kwenye hitimisho sawa.

Biblia inaelekeza kwa manabii wa uwongo wenye ishara na maajabu ya udanganyifu (Mathayo 24:24; 2 Wathesalonike 2:9-12) na pia wale wa kweli (Matendo 2:17-18; Ufunuo 11:3-6), katika siku za mwisho. .

Ni muhimu kujua tofauti.

3. Unabii, Imam Mahdi, Makubaliano ya Amani, na Mfalme wa Kusini?

Uislamu, kwa kiwango kikubwa, unajiona kuwa dini ya kinabii. Wakichukuliwa hatua zaidi, wengi wamedai “Uislamu ni dini ya Mitume wote,”⁴⁰ kimsingi ikimaanisha kwamba manabii wote wa Biblia na mitume wengine wowote wa kweli walikuwa Waislamu.

Sasa, linapokuja suala la matukio ya kinabii, Waislamu wengi wanaonekana kumtafuta kiongozi ambaye atatokea katika zama hizi za mwisho, ambaye wakati mwingine anaitwa Imam Mahdi:

Katika kura ya maoni ya Pew ya mwaka wa 2012, katika nchi nyingi zilizofanyiwa utafiti katika Mashariki ya Kati, Afrika Kaskazini, na Asia Kusini, nusu au zaidi ya Waislamu wanaamini kwamba watashuhudia binafsi kuonekana kwa Mahdi. Katika eskatologia ya Kiislamu, mtu wa kimasihi anayejulikana kama Mahdi (Mwenye Kuongozwa) atatokea kabla ya Siku ya Hukumu. Matarajio haya ni ya kawaida zaidi nchini Afghanistan (asilimia 83), ikifuatiwa na Iraq (72), Tunisia (67), na Malaysia (62).⁴¹

Mahdi maana yake ni “Aliyeongoka.” Imam Mahdi anaaminika kuwa kiongozi ambaye atawaunganisha Waislamu na kuondoa umaskini wa Kiislamu.

Ingawa Waislamu wengi wanatarajia Imam Mahdi atokee, wanazuoni mbalimbali wa Kiislamu wanahoji hilo na wanadai kuwa hajatajwa katika Quran:

Kwa vile Kurani, chanzo kikuu cha Uislamu, haitumii kwa uwazi neno “Mahdi” ingawa inatumia maneno yanayotokana na mzizi h-d-y, suala hilo linakuwa gumu kwa kiasi fulani. Maswali mengi yanazuka kuhusiana na nafsi ya Mahdi, idadi ya Mahdi, na muda wa kutokea kwao. ...

Labda kwa sababu baadhi ya hadithi zinawahusisha Mahdi na makhalifa, Mahdi alikuja kuonekana kama kiongozi mkuu wa Kiislamu mwishoni mwa wakati.⁴²

Kwa hivyo, ndio, kuna tofauti katika Uislamu kuhusiana na Imam Mahdi na mambo mengine ya kinabii. Kama Quran, Biblia haitumii neno moja kwa moja Mahdi.

Uislamu na Biblia Unatafuta Makubaliano ya Amani

Katika Uislamu, kuna maandishi ya hadithi ambayo yanasema kutakuwa na mkataba, kama mkataba wa amani wa miaka saba na kiongozi wa Kirumi Mkatoliki wa Ulaya, ambao utavunjwa:

Rasaullah [Muhammed] alisema: “Kutakuwa na mapatano manne ya amani kati yenu na Warumi [Wakristo]. Makubaliano ya nne yatasuluhishwa kupitia kwa mtu ambaye atakuwa kizazi cha Hadrat Haroon [Mtukufu Harun - ndugu yake Musa] na yatasimamiwa kwa muda wa miaka saba.⁴³

Kutakuwa na mapatano baina yako na Warumi, kisha watakusaliti na watakuandama wakiwa na bendera themanini, chini ya kila moja yao (vikosi) elfu kumi na mbili. (Sunan Ibn Majah 4042, Kitabu cha 36, Hadithi ya 117)

Uharibifu wa jumla na umwagaji damu, kwamba hakuna nyumba ya Kiarabu itakayoepushwa nayo Kisha maisha ya amani kutokana na makubaliano ya amani kati yenu na Banil Asfaar (Warumi) ambayo watayavunja na kuwashambulia kwa kikosi chenye bendera themanini na. chini ya kila bendera kutakuwa na jeshi la watu elfu kumi na mbili.⁴⁴

Kwa viwango tofauti, maandishi hayo ya mkataba yanaonekana kupatana na unabii ufuatao wa kibiblia:

²⁶ Na watu wa mkuu anayekuja wataharibu jiji na mahali patakatifu. Mwisho wake utakuwa pamoja na gharika, na mpaka mwisho wa vita ukiwa utakapoamuliwa. ²⁷ Kisha atafanya agano thabiti na watu wengi kwa muda wa juma moja; Lakini katikati ya juma atakomesha dhabihu na matoleo. Na juu ya bawa la machukizo kutakuwa na mtu afanyaye ukiwa, hata ukamilifu ulioamriwa, utakapomwagwa juu ya yeye aliye ukiwa. (Danieli 9:26-27)

Hayo hapo juu yanarejelea mkataba au agano ambalo lina kipengele cha muda kilichoambatanishwa nalo. Kipengele cha wakati cha "wiki moja" kwa ujumla kimeeleweka zamani kumaanisha mpango wa miaka saba (k.m. mapema karne ya 3 na Hippolytus wa Roma ⁴⁵), ambao utavunjwa katikati yake (baada ya miaka 3 1/2, ambayo ni nusu ya wiki, pia kwa karne ya 2 Irenaeus wa Lyon ⁴⁶). Neno "pamoja na wengi" linaweza kuonekana kuashiria kuwa mataifa mengi, kinyume na moja au mbili, yanakubaliana na jambo fulani.

Yule anayeitwa kibiblia "mkuu" atakuwa aina fulani ya kiongozi wa milki ya mwisho ya Ulaya inayoendelea. Njia moja ya kuonyesha hili ni marejeo ya Ulaya ni kutambua kwamba ni watu wa Milki ya Kirumi ya karne ya 1 waliotimiza sehemu ya Danieli 9:26 walipoharibu "mji" (Yerusalemu) "na patakatifu" (Danieli 9:26). Hekalu la Wayahudi) mnamo 70 A.D.

Kwa sababu ya vifungu vingine vya Biblia (Danieli 8:25; 11:23-24), "agano" hili kwa ujumla linachukuliwa kuwa "mpango wa amani" na walinzi wa unabii. Unabii wa Biblia unarejezea kiongozi anayekuja wa nchi za Afrika Kaskazini na Mashariki ya Kati inayotawaliwa na Uislamu sasa kuwa "Mfalme wa Kusini." Iwapo, au vipi, Mfalme ajaye wa Kusini wa Danieli 11 anaweza kuhusika katika mpango wa Danieli 9:27 haijabainishwa moja kwa moja. Hata hivyo, inaweza kudokezwa kutoka kwa bishara za Biblia katika Danieli 11, pamoja na bishara za Kiislamu, kwamba mtu anayechukuliwa kuwa Imam Mahdi (au "Khalifa mkubwa") anahusika.

Hata hivyo, bishara zote mbili za Biblia na Kiislamu zinaeleza juu ya wakati ambapo kuna mkataba wa amani kati ya Wazungu na wengine katika nchi zinazotawaliwa na Uislamu ambao siku moja utavunjwa.

Biblia inasimulia kuhusu pambano la wakati ujao kati ya Mfalme wa Uropa wa Kaskazini na yule Mfalme wa Kusini anayeonekana kuwa Mwislamu. Kanisa la zamani la Ulimwenguni Pote la Mungu lilifundisha:

Kama vile bado kutakuwa na "mfalme wa kaskazini" wa mwisho - anayeitwa kwa mfano wa Biblia "mnyama" - ambaye atatokea kama msimamizi juu ya shirikisho la wakati wa mwisho la Ulaya, huko ... "mfalme wa kusini" - kiongozi wa jumla wa shirikisho la Waarabu na Waislamu, labda hata akiwa na jina la cheo la Mahdi! Na watu hawa wawili hatimaye watajikuta katika vita vya ana kwa ana ... vita vya uharibifu katika Mashariki ya Kati!⁴⁷

Uthibitisho wa sehemu ya miaka saba ya makubaliano fulani ya "amani" na "mkuu" asiye na uwezo ni tukio ambalo litaanzisha kile kinachoweza kuzingatiwa kuwa saa ya mwisho ya matukio mengi ya wakati wa mwisho yaliyotabiriwa. Hii inaonekana ni pamoja na kuashiria miaka 3 ½ iliyopita ya Marekani na washirika wake wenye asili ya Uingereza kabla ya kutekwa.

Kwa kuwa waangalizi mbalimbali wa Kiprotestanti na wengine wa unabii pia wanatafuta mpango huu, kuna uwezekano hautaonekana dhahiri kwa watu wengi utakapothibitishwa. Lakini, usifanye makosa juu yake, hili litakuwa tukio muhimu la kinabii, ingawa wengi wanaolitafuta hawataliamini, hata litakapoambiwa (rej. Habakuki 1:5).

Uthibitisho wa mpango fulani wenye kipengele cha wakati ndani yake na "mkuu" wa Ulaya utaweka hesabu ya kuinuka kwa Mnyama na Dhiki Kuu yenye uharibifu.

"Mfalme" huyo ndiye anayeitwa "Mfalme wa Kaskazini" katika Danieli 11:40, kama vile anavyoonyeshwa kuwa anatimiza unabii wa mwisho wa Danieli 9:27 katika Danieli 11 :

³¹ Na majeshi yatakusanywa naye, nao wataitua unajisi ngome ya patakatifu; ndipo wataondoa dhabihu za kila siku, na kuweka huko chukizo la uharibifu. (Danieli 11:31)

Hata hivyo, jinsi itakavyofanyika itaonekana kuwa katika namna ambayo wale wasioelewa vya kutosha unabii wa Biblia hawatakubali, ingawa wengine wataambiwa (rej. Mdo. 13:41).

Kama vile CCOG, Waislamu wengi wanaamini kwamba Yesu atarudi baada ya kipindi cha miaka saba ijayo, ⁴⁸ huku CCOG ikielekeza hasa miaka saba baada ya makubaliano ya Danieli 9:27 kuthibitishwa na "mfalme." Labda itajwe kwamba kama CCOG, Waislamu hawaamini kwamba kutakuwa na kabla ya dhiki au unyakuo wa katikati ya dhiki kama Waprotestanti wengine wanavyoshikilia. ⁴⁹

Hiyo ilisema, Biblia inaonya kuhusu Wafalme wa Kaskazini (Danieli 11:21-45; Isaya 10:5-12) na Kusini (Danieli 11:40-43) ambao watafanya biashara moja au zaidi ya udanganyifu ("watasema. hulala kwenye meza moja" kulingana na Danieli 11:27) hiyo inasikika inapatana na unabii wa Kiislamu.

Mtakatifu wa Kirumi Mkatoliki na daktari wa kanisa lao Jerome alisema (tofauti na baadhi ya waandishi wa kisasa wa Kirumi Wakatoliki⁵⁰) kwamba unabii mwingi katika Danieli 11 haukupaswa kuzingatiwa kuwa ulitimizwa zamani, lakini kwamba ulikuwa na utimizo wa wakati ujao.⁵¹ Unabii wa Kiislamu pia unapendekeza mpango ambapo Wakatoliki wa Roma na Waislamu wanafanya mpango wa udanganyifu.⁵² Kwa hiyo, kuna mambo yanayofanana katika baadhi ya mapokeo ya Biblia, Kirumi Katoliki, na Kiislamu hapa.

Labda ielekezwe kwamba baadhi ya hadith zinaelekeza kwa Uislamu kuiteka India,⁵³ lakini unabii wa kibiblia kuhusiana na Mfalme ajaye wa Kusini (Danieli 11:40-43) hautegemei hilo. Hiyo ilisema, inawezekana kwamba Waislamu nchini Pakistani, ambayo kimsingi ni ya Kihindi, wanaweza kumuunga mkono Mfalme ajaye wa Kusini.

Tofauti za Shia

Uislamu umegawanywa katika sehemu tatu kimsingi, na Waislamu wa Sunni wakiwa wengi, huku Waislamu wa Shi' wakiwa kundi kubwa linalofuata, na kundi dogo la tatu linajua kuwa ni Masufi (ambao mara nyingi huchukuliwa kuwa aina ya Waislamu wa Sunni). Waislamu wa Shi'a wanaelekea kuchukuliwa, kwa ujumla, Waislamu wenye msimamo mkali zaidi kuliko makundi mengine.

Taifa lenye Waislamu wengi zaidi wa Shia ni Iran. Fikiria pia:

Uislamu wa Shi'a unatofautishwa na Uislamu wa Kisunni hasa katika tafsiri yake ya nafasi ya imamu katika utaratibu wa kijamii wa Kiislamu. Tofauti muhimu kati ya Uislamu wa Shi'a na Sunni ni fundisho la uimamu, ambalo ni muhimu kwa Shi'a wote.

Shi'a wanaamini kwamba jamii ya wanadamu inahitaji viongozi na waalimu wanaoongozwa na Mwenyezi Mungu, ambao ni maimamu wanaoendeleza utume wa Mitume kwa kila jambo, isipokuwa kuleta maandiko mapya. Maimamu wamejaaliwa 'Isma, yaani, kinga dhidi ya dhambi na makosa ili watimize kazi yao ya kimungu. Shi'a wote wanaamini kwamba bila maimamu ulimwengu ungekoma kuwepo,

...

Maimamu sio tu walimu wa dini, pia wana umuhimu wa kieskatologia, kwa kuwa wanaweza kuwaombea waumini Siku ya Hukumu. Kwa hiyo, kumjua imamu ni muhimu kwa wokovu. Jambo hili linasisitizwa hasa na imani ya kimasiya kwa imamu aliyejificha, Muhammad al-Muntazar al-Mahdi, ambaye yu hai na yuko katika ghaibu. Kuanzia mwaka wa 872 A.D. na wakati wa ghaiba ndogo imamu angewasiliana na wafuasi wake kupitia wawakilishi wanne wa moja kwa moja kutoka miongoni mwao. Tangu 941, amekuwa katika uchawi mkubwa na atatokea tena wakati ulimwengu utakapojawa na dhuluma na uonevu ili kusimamisha haki na kuandaa ujio wa pili wa Kristo.⁵⁴

Mashia wanadai ukoo ingawa binamu yake Muhammad Ali, ambaye wanamwona kuwa alikuwa Imam mkubwa wa mapema (kiongozi wa Kiislamu) na kisha kupitia kwa Imamu wa kumi na mbili, Muhammad al-Muntazar al-Mahdi—ambaye wanadai bado yu hai. Kama ilivyotajwa, wengine wamependekeza kuwa yuko katika aina fulani ya uhuishaji uliosimamishwa, ambao kawaida huitwa "ghaibu kubwa" ya "Imam aliyejificha" (ghaibu ina maana iliyofichwa) hadi atakaporejea rasmi kutawala.

Kwa sababu ya maoni ya Kishia juu ya maimamu, baadhi ya Sunni wanaona kwamba Mashia ni waabudu masanamu na washirikina. Mnamo mwaka wa 2024, kikundi chenye uhusiano na Sunni cha ISIS kilienda mbali zaidi kufyatua mabomu nchini Iran ili kuwaua Washia, ambao waliwaita "washirikina."⁵⁵

Inapaswa kutajwa kwamba tofauti nyingine kati ya Waislamu wa Sunni na Shi'ite ni kwamba Mashia wengi wanaamini kwa nguvu kwamba kiongozi wao mkuu atasimama, kusaidia kuharibu Magharibi, na hatimaye kulazimisha kila mtu kuwa Mwislamu au kufa.

Kwa upande mwingine, Waislamu wengine wengi wanaamini kwamba Yesu anarudi baada ya Mahdi kuja, na kisha ulimwengu kimsingi utakuwa Waislamu; kwa hiyo wanaelekea kuona ujio wa Mahdi ujao ni hatua ya lazima.

Shia Alidai Maandiko ya 'Mahdi'

Profesa Msharaha Hassan anayeitwa Reza Rezaie Khangah aliandika madai mbalimbali kuhusiana na Imam Mahdi:

Imam Mahdi katika Vitabu vya Dini Nyingine...

Uyahudi

Qaem (Qa'im) Masihi

Atawahukumu wahitaji kwa haki, na kutawala kwa uaminifu kwa ajili ya watu walioonewa duniani. Ukanda wake utakuwa wa haki na waaminifu. Mbwa mwitu ataishi pamoja na mwana-kondoo. (sehemu ya 11, aya, 1-10)

zaburi za Daudi

nabii Isaya

Waovu wamekatiliwa mbali, lakini wale wanaomtumaini Mungu, wanyenyekevu watakuwa warithi wa dunia, watafaidika na afya tele. Waadilifu watairithi dunia milele. (Agano la Kale, Zaburi 37 uk 9-38)

zaburi za Daudi

Atawahukumu watu kwa haki. Anga hufurahi na nchi inasisimka, bahari inanguruma. Jangwa na kila kitu ndani yake kinapendeza. Kisha miti yote itaimba kwa sababu anakuja. (Agano la Kale, Zaburi 96)

Unabii wa Danieli

Mfalme mkuu anayesimama kwa ajili ya wana wa watu wako ni Qa'im (Qaem). Wengi wao waliolala wataamka, lakini kwa uzima wa milele na aibu yao ya milele na fedheha ... Wenye furaha ni wale wanaongojea. (ukurasa wa 1309, ukurasa wa 12, fungu la 1-12)

nabii Habakuki

Ingawa anaweza kukawia, umngojee, kwa kuwa hakika atakuja na kukawia, lakini atayakusanya mataifa yote pamoja. (Sura ya 2, fungu la 3-14)

Anapaswa kuwa mtu anayewajali wengine. Milango itafunguliwa. Miji itakaribishwa kwanza. Watu wa ulimwengu watapata amani ndani yake. Ni mtu ambaye Mungu amemchagua na kumwelekeza kushinda ushindi baada ya ushindi na kutimiza utume wake halisi. (Sehemu ya 45)

Ukristo

Mahmid Mwana wa Mtu wa mwisho

Injili ya Luka

Unapaswa kuwa kama wale wanaomngoja bibi yao arudi kutoka harusini, basi kila akija na kugonga mlango mara moja humfungulia mlango ... kwa hivyo nawe uwe tayari kwa sababu wakati huna. nadhani Mwana wa Adamu anakuja. (ukurasa wa 116, sehemu ya 12, fungu la 35-40)

Injili ya Mathayo

Mwone Mwana wa Adamu akija juu ya mawingu ya mbinguni akiwa na nguvu nyingi...lakini habari ya siku ile na saa ile hakuna aijuaye... katika saa msiyodhani Mwana wa Adamu yuaja...(ukurasa wa 41, part24) , fungu la 1-37)

Injili ya Marko

Wengi watakuja kwa jina langu, wakisema, 'Mimi ndiye,' nao watadanganya wengi. (ukurasa wa 77, sehemu ya 13, fungu la 1-9)

Injili ya Yohana

Naye amempa mamlaka ya kuhukumu kwa sababu yeye ni Mwana wa Adamu. Msistaajabie jambo hili, kwa maana wakati unakuja ambapo wote waliomo makaburini mwao wataisikia sauti yake na kutoka. (ukurasa wa 152, sehemu ya 5, fungu la 26-28)

Waraka wa Paulo

Atakayesimama kutawala mataifa; katika yeye watu wa mataifa watamtumaini. (Ukurasa wa 261, sehemu ya 15, Sehemu ya 12)

Injili ya Mathayo

Kisha (Yesu) akawaacha makutano, akaingia nyumbani. Wanafunzi wake wakamwendea, wakasema, Tufafanulie ule mfano wa magugu ya shambani. Akajibu, Apandaye mbegu njema ni Mwana wa Adamu. ... (Mathayo 13:36-37) ...

Kumekuwa na baadhi ya hotuba kuhusu yeye katika mbalimbali

Injili:

“Kwa maana kama vile umeme utokavyo mashariki na kuangaza hata magharibi, ndivyo kutakavyokuwa kuja kwake Mwana wa Adamu... Ndipo itakapoonekana ishara ya Mwana wa Adamu mbinguni; kuomboleza, nao watamwona Mwana wa Adamu akija juu ya mawingu ya mbinguni pamoja na nguvu na utukufu mwingi.” (Mathayo 24:27, 30)

Na Injili hiyo hiyo inazungumza juu ya "matarajio":

“Kwa sababu hiyo ninyi nanyi jiwekeni tayari, kwa maana Mwana wa Adamu yuaja katika saa msiyoitazamia.” (Mathayo 24: 44)

Na Injili ya Marko inazungumza juu ya majukumu ya wale wanaomngojea mwokozi:

Lakini habari ya siku ile na saa ile hakuna aijuaye, hata malaika walio mbinguni, wala Mwana, ila Baba peke yake. Kuweni waangalifu, kukesha. Kwa sababu hamjui wakati utafika lini. (Marko 13:32, 33)

Jambo la kuvutia kuhusu Injili: “Kulingana na American Max katika “Lexicon of the Holy Bible”, neno ‘Mwana wa Adamu’ limerudiwa mara 80 katika Injili na nyongeza (Agano Jipya), ambazo 30 kati yake zinaweza kubadilika kulingana na Yesu. Kristo na wengine 50 ni maelezo ya Mwokozi ambaye atakuja katika apocalypse; Naye Yesu Kristo atakuja pamoja naye na kumtukuza, wala hakuna ajuaye tarehe na saa ya kuja kwake, ila Mungu mkuu.”⁵⁶

Wayahudi na Wakristo HAWAKUBALI kwamba aya hizi ni marejeo ya Imam Mahdi, wala Waislamu wengi wa Sunni. Wakristo, kwa mfano, wanamchukulia “Mwana wa Adamu” kuwa Yesu huku akijirudiarudia kutumia neno hili kwake (k.m. Mathayo 8:20, 9:6, 11:19, 12:8, 12:40, 16:28, NW. 17:9, 17:12, 20:18, 24:27, 24:30), na Waislamu wengi wa Sunni pia wangekubaliana na hilo. Hebu pia niongeze kwamba sura ya pili ya Habakuki inazungumzia hasa kile kitakachotokea kwa taifa lenye deni kubwa katika wakati wa mwisho na HAIfanani na bishara za Kiislamu zinazohusiana na Imam Mahdi.

Hiyo ilisema, baadhi ya Waislamu (iwe Shi'ite, Sufi, au Sunni) wanaweza kurejelea vifungu hivyo kama kuunga mkono umuhimu wa kibiblia wa kiongozi wa Kiislamu wa taifa pindi anapokuwa jukwaani. Zaidi ya hayo, Biblia inaeleza juu ya kiongozi ajaye mwenye mfanano fulani na Imam Mahdi ambayo itazungumziwa baadaye katika sura hii.

Pata maelezo zaidi kuhusu Mahdi

Kwa mujibu wa Hadith ifuatayo, Mahdi hatakuwa Mwislamu mzuri kwa kuanzia:

Mahdi atatokana na Ahlal Bait. Mwenyezi Mungu SWT atamtengenezea usiku mmoja, na amfanyie wema katika usiku mmoja. (Sunnah ya ibn Maajah⁵⁷)

Wanazuoni wa Kiislamu wana mwelekeo wa kufasiri hayo hapo juu kuwa Mahdi hakuwa Mwislamu mzuri alipokuwa kijana, lakini anabadilika na kuwa mwema sana. Pia wanaamini kuwa atakuwa hai Dajjal atakapokuwa hai.⁵⁸

Hii hapa ripoti ya Kiislamu kuhusiana na hali zinazopelekea kudhihiri kwa Imam Mahdi:

Masharti kabla ya Kuja kwa Al Mahdi:

Miongoni mwa mambo mengine dhulma, madhara, njaa, mauaji na majaribio ya mara kwa mara yataenea na ubunifu wa kidini utakuwa wa kawaida. Mambo yaliyoharamishwa yatafanyika, na itasemwa kuwa divai imeruhusiwa na wengi hawaombi.⁵⁹

Hayo hapo juu yanapatana na unabii wa Biblia juu ya njaa (Mathayo 24:7), ubinafsi, na aina mbalimbali za uasherati katika siku za mwisho (2Timotheo 3:1-7). Waislamu wengi wameikashifu Magharibi kwa uasherati na upotovu. Kwa mfano, Esra Erdoğan, bintiye Rais wa Uturuki Recep Tayyip Erdoğan, hata alitangaza kwamba maadili machafu ya Magharibi yatasababisha "ushindi wa mwisho wa mpevu wa Kiislamu juu ya msalaba wa Magharibi."⁶⁰ Baadhi wanaamini Mahdi atatimiza hilo. —lakini Biblia huonyesha mwisho tofauti wa mwezi mpevu, huku pia ikielekeza kwenye mwisho wa msalaba wa Magharibi.

Kuhusu historia na mwonekano wa Imam Mahdi hapa kuna baadhi ya madai ya Kiislamu:

Mahdi ameelezewa kwa kina. Atakuwa na macho ya kahawia, meno meupe sana, alama ya urembo kwenye shavu lake, na atazaliwa Madina kwa kijakazi. Kumekuwa na utata kuhusu mahali pa kutokea kwake, lakini Morocco, Kufah na Damascus zimetajwa miongoni mwa sehemu zinazowezezana.⁶¹

Katika hadithi kutoka kwa Mtume (saw), iFt inaaminika kwa ujumla kwamba Mahdi atatokea wakati wa machafuko na machafuko yatakayotangulia mwisho wa dunia.⁶²

Iwapo Madhi pia wangukuwa “Mfalme wa Kusini” wa kibiblia, anaweza kutokea badala yake kutoka Misri au rasi ya Waarabu au kwingineko katika Mashariki ya Kati.

Inasemekana kwamba Muhammad alisema kwamba jina la Mahdi litakuwa Mohammad Ibn Abdullah na atajaza dunia kwa uadilifu.⁶³ Waislamu wa Kishia wanaelekeza kwa Muhammad al-Muntazar al-Mahdi. Wengine wana maoni mengine.

Wengine wanaamini atapata Sanduku la Agano (huko Antiokia) na hiyo itakuwa ni ishara kwamba yeye ndiye Imam Mahdi.⁶⁴ Wengine hawakubaliani.

Hizi hapa ni baadhi ya Hadith zinazohusiana na Imam Mahdi, ambaye pia anaonekana kuwa Khalifa mwenye mali zilizotajwa hapa chini pia:

Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa aalihi wa sallam) amesema: Mahdi atakuwa katika familia yangu katika kizazi cha Fatimah. Mtume (Swalla Allaahu 'alayhi wa aalihi wa sallam) amesema: Mahdi atakuwa katika shina langu, na atakuwa na paji pana la pua. Atajaza dunia uadilifu na uadilifu kama ilivyojaa udhalimu na udhalimu, na atatawala kwa miaka saba. (Sunan Abi Dawud 4284-5, Kitabu cha 38, Hadithi 6-7)

“Mahdi atakuwa katika umma wangu. Ikiwa ataishi kwa muda mfupi, itakuwa saba, na ikiwa ataishi kwa muda mrefu, itakuwa tisa, ambapo taifa langu litafurahia wakati wa raha ambao haujawahi kufurahia. Nchi itazaa mazao yake na haitazuia chochote, na utajiri wakati huo utarundikana. Atasimama mtu na kusema: Ewe Mahdi, nipe! Atasema: ‘Chukua.’”

“Watatu watapigana wenyewe kwa wenyewe kwa ajili ya hazina yenu, kila mmoja wao ni mwana wa Khalifa, lakini hakuna hata mmoja wao atakayeipata. Kisha zitakuja bendera nyeusi kutoka mashariki, na zitakuua kwa namna isiyo na kifani.” (Sunan Abi Dawud 4083-4, Kitabu cha 36, Hadithi ya 158-159)

“Atamjia mtu na kusema: Ewe Mahdi! 'Nipe, nipe! Basi atajaza katika nguo yake chochote atakachoweza kubeba.’” (Jami` at-Tirmidhiy 2232, Kitabu cha 33, Hadithi ya 75).

Mtume (Swalla Allaahu ‘alayhi wa aalihi wa sallam) amesema: “Kutokana na Makhaliifa wenu katika Siku za Mwisho atagawanya mali bila ya kuzihesabu. (Riyad as-Salihin 1824, Kitabu cha 18, Hadithi ya 17)

“Mtume (Swalla Allaahu ‘alayhi wa aalihi wa sallam) alitutazama kutoka chumbani, tulipokuwa tunazungumza kuhusu Saa. Akasema: ‘Saa haitanza mpaka kuwe na dalili kumi: Dajjal, (Kristo wa Uongo), moshi, na kuchomoza jua kutoka magharibi.’” (Sunan Ibn Majah 4041, Kitabu cha 36, Hadithi ya 116).

Anapaswa kutokea wakati kutakuwa na "bendera nyeusi" kutoka Khorasan ⁶⁵ (eneo linalofunika sehemu za Iran, Turkmenistan, na Afghanistan).

Mahdi anatakiwa kuwa kiongozi wa ummah wote wa Kiislamu (maana yake ulimwengu wa Kiislamu).⁶⁶

Mahdi atatokea baada ya wakati wa msukosuko, ⁶⁷ na hiyo inapatana na kuinuka kwa Mfalme wa Kibiblia wa Kusini ambaye, naamini, anatokea wakati wa kile Yesu alichotaja kama "mwanzo wa huzuni" (Mathayo 24:4-4). 8) ambayo ina “vita na tetesi za vita” (Mathayo 24:6), wakati ambao sasa tunaonekana kuwamo.

Mahdi anaaminika kuwa aina ya mkombozi kwa Uislamu na vile vile kuondoa umaskini wa Kiislamu:

Mahdi ... muda baada ya kuwepo, anatarajiwa kimsingi kuondoa umaskini wa Kiislamu na njaa, pamoja na kutawala kwa miaka saba. ⁶⁸

Kwa kuzingatia unabii mbalimbali wa Biblia, siamini kwamba yule ambaye Biblia inamwita Mfalme wa Kusini katika sehemu ya mwisho ya Danieli 11 ataweza kutawala kwa muda mrefu hivyo—isipokuwa alitawala tu katika nchi moja au shirikisho ndogo kwa muda wa kwanza. .

Hivyo ndivyo itakavyokuwa, wakati Mfalme wa Kusini atakaposhindwa (Danieli 11:40-43), baadhi ya Waislamu huenda wakahitimisha kwamba yeye hakuwa Imam Mahdi. Wengine watatambua kwamba Uislamu wa Sunni unafundisha kwamba Mahdi atashindwa na Dajjal na kwamba Dajjal ni Mfalme wa Ulaya wa Kaskazini (Danieli 11:40), anayelitwa pia Mnyama (kama vile Ufunuo 13:4).

Machafuko, Mahdi, na Yesu

Wakati wa huzuni na machafuko unakuja.

Angalia yafuatayo kutoka kwa New Encyclopedia of Islam:

Siku za mwisho, kama zinavyofafanuliwa katika Uislamu, zina alama za sura za Yajuj na Maajuj (Juj wa Jajuj), Mahdi, Mpinga Kristo (Dajjal), na Yesu ... ghuba

... Mwishoni mwa wakati, machafuko yataavunja ukuta wa utaratibu uliowekwa na Mungu, na ulimwengu utaangukia kwenye “giza la nje”. Wakati huo huo, inaaminika, kutakuwa na kinyume, au kurudi kwa muda mfupi kwa hali ya ufahamu wa kiroho na uadilifu wa kwanza ambao ulipatikana mwanzoni mwa wakati. Huu ndio utawala wa Mahdi, “aliyeongoka”...

Utawala wa Mahdi utafuatwa na ule wa Mpinga Kristo ... mara tu Mpinga Kristo atakapowaongoza wafuasi wake, Yesu atakuja kumwangamiza Mpinga Kristo katika dakika za mwisho za drama ya ulimwengu.

Imani juu ya Mahdi imekataliwa na mamlaka mashuhuri za Kisunni...⁶⁹

Biblia inaelekeza kwa Gogu na Magogu kuja baada ya kuangamia kwa Mpinga Kristo na baada ya milenia (Ezekieli 38:2-16, Ufunuo 20:7-8).

Sasa, kuhusiana na matatizo katika nyakati za mwisho kabla ya hapo, Yesu alifundisha:

9 Lakini mtakaposikia juu ya vita na misukosuko, msitishwe; kwa maana hayo hayana budi kutukia kwanza, lakini ule mwisho hautakuja mara.

10 Kisha akawaambia, "Taifa litapigana na taifa, na ufalme kupigana na ufalme. 11 Kutakuwa na matetemeko makubwa ya nchi mahali mahali, na njaa na tauni; na kutakuwa na mambo ya kutisha na ishara kubwa kutoka mbinguni. (Luka 21:9-11)

Hadith inasema:

Saa haitakuja mpaka ... matetemeko ya ardhi yatakuwa mengi, ... mauaji ya kipumbavu yanaongezeka (Hadithi kutoka kwa Abu Hurayrah⁷⁰).

Lakini angalia wasiwasi kutoka kwa baadhi ya unabii wa Kikatoliki wa Kirumi:

Mtawa wa Trappistine wa Notre Dame des Gardes. "Adhabu itakuja wakati idadi kubwa ya vitabu viovu vimeenezwa." ⁷¹

Abbe Voclin (karne ya 19). "Vitabu vya kutisha vitapatikana bila malipo. Wasomi watabishana vikali baina yao. Ndipo vita vitatokea ambavyo vitaona kuinuka kwa Mfalme Mkuu." ⁷²

Kwa hivyo, Mfalme Mkuu atatokea wakati wa kuadhibiwa. Biblia inafundisha kwamba Mfalme wa Kaskazini atatokea wakati wa taabu (rej. Marko 13:8-14; Danieli 11:31).

Je, baadhi ya "vitabu vibaya" vinavyodaiwa vina ujuzi halisi?

Hiyo inaweza kuonekana kuwa na uwezekano.

Hadith inasema:

Saa haitakuja mpaka elimu ichukuliwe... (Hadithi kutoka kwa Abu Hurayrah⁷³).

Hiyo inaweza kumaanisha aina fulani ya udhibiti inakuja?

Naam, maandiko ya Kiebrania yanaonya:

¹¹ "Tazama, siku zinakuja," asema Bwana Mwenye Enzi Kuu Yehova,

"ya kwamba nitaleta njaa katika nchi, si njaa ya kukosa chakula, wala kiu ya kukosa maji, bali ya kuyasikia maneno ya Bwana. ¹² Watatanga-tanga toka bahari hata bahari, toka kaskazini hata mashariki; Wataenda mbio huko na huko, wakilitafuta neno la Bwana, lakini hawataliona. (Amosi 8:11-12)

Ingawa hapo juu sio wangapi wameitazama hadith kimapokeo, elimu inayochukuliwa inaendana na "njaa ya neno" pamoja na udhibiti. Kwa habari ya maandishi ya Amosi, hii inaonekana kutabiri udhibiti zaidi wa maarifa ya kibiblia - "neno la Bwana"

- kwenye vyombo vya habari na kwenye mtandao.

Hadithi mbalimbali zinaonyesha kwamba utafika wakati ambapo Quran itachukuliwa na Uislamu utafutiliwa mbali.⁷⁴

Hii inaonekana kuunganishwa na kuinuka kwa Mnyama. Angalia pia unabii ufuatao wa Kirumi Mkatoliki:

Mtakatifu Francis wa Paulo (1470) ... Mfalme Mkuu ... ataharibu madhehebu ya Mahometan na makafiri wengine. Ataangamiza uzushi na dhulma zote za dunia.⁷⁵

John wa Mwamba Mwamba (1340): Tai Mweupe (Mfalme Mkuu), kwa amri ya Malaika Mkuu Mikaeli, ataendesha mwezi mpevu kutoka Ulaya ambako hakuna yeyote ila Wakristo watakaobaki—yeye mwenyewe atatawala kutoka Constantinople. Enzi ya amani na ustawi itanza kwa ulimwengu. Hakutakuwa tena na Waprotestanti {hakukuwa na "Waprotestanti" wakati huo na mwandishi Connor wa kitabu hicho anapendekeza kwamba labda neno hili lilipaswa kutafsiriwa kama wazushi} au schismatics...Mungu atamwinua Papa mtakatifu. ⁷⁶

Aina fulani kubwa ya udhibiti ingeonekana kuhitajika ili kujaribu "kuangamiza uzushi wote." Rejea ya "mwenye mpevu" inaashiria kuuondoa Uislamu angalau kutoka Ulaya.

Ndiyo, udhibiti na kuondolewa kwa Uislamu ni pamoja na katika yale ambayo unabii wa Kikatoliki wa Kirumi unaelekeza.

Kufanana kwa Kinabii

Quran inafundisha:

Wakati mbingu itakapopasuka, na nyota zinapoanguka, na bahari zinapopasuka, (Sura 82:1-3).

Yesu alifundisha:

²⁹ Mara baada ya dhiki ya siku hizo jua litatiwa giza, na mwezi hautatoa mwanga wake; nyota zitaanguka kutoka mbinguni, na nguvu za mbingu zitatikisika. (Mathayo 24:29)

Quran inafundisha:

Wakati dunia itatikisika kwa nguvu, na milima itavunjwa vipande-vipande, (Sura 56:4-6)

Agano Jipya linafundisha:

¹⁸ Kukawa na sauti na ngurumo na umeme; kukawa na tetemeko kubwa la nchi, tetemeko kubwa na kubwa jinsi halijapata kutokea tangu wanadamu wawepo duniani. ¹⁹ Mji ule mkuu ukagawanyika sehemu tatu, nayo miji ya mataifa ikaanguka. Na Babeli mkuu ukakumbukwa mbele za Mungu, kumpa kikombe cha mvinyo ya ukali wa ghadhabu yake. ²⁰ Kisha kila kisiwa kikakimbia, na milima haikuonekana. (Ufunuo 16:18-20)

Linganisha hilo na zifuatazo:

Qur'an inasema: "Pale ardhi itakapotikisika hadi kwenye vilindi vyake na milima itavunjwa-vunjwa na kuwa atomi na kuwa mavumbi yaliyotawanyika" (Sura 56:4-6). Au, kama ilivyonukuliwa hapo awali: "Bahari zikiachiliwa kupasuka; na makaburi yanapopinduliwa" (Sura 82:3-4). Hatimaye, "Siku ya kelele na kelele ni nini? Siku ambayo watu watakuwa kama nondo waliotawanyika, na milima kama sufu iliyosuguliwa" (Sura 101:1-5).

Mtu anakumbushwa marejeo ya Biblia, kwanza kutoka Agano la Kale: "Kwa hiyo nitazitetemesha mbingu; na dunia itatikisika kutoka mahali pake kwa ghadhabu ya Bwana wa majeshi, katika siku ya hasira yake kali" (Isaya 13:13). Pia, maneno haya ya Yesu: "Mara baada ya dhiki ya siku hizo, "jua litatiwa giza, na mwezi hautatoa nuru yake; nyota zitaanguka kutoka mbinguni na viumbe vya mbinguni vitatikisika" (Mathayo 24:29). Na, "Kutakuwa na matetemeko makubwa ya nchi, na njaa na tauni mahali mahali, na matukio ya kutisha, na ishara kubwa kutoka mbinguni" (Luka 21:11).⁷⁷

Kwa hivyo, kuna baadhi ya kufanana kuhusiana na matukio ya maafa ya wakati wa mwisho.

Muda wa Mahdi/Mfalme wa Kusini?

Biblia inatuambia juu ya kiongozi anayeitwa Mfalme wa Kusini (Danieli 11:40-43) anayefanana na Mahdi ambaye watu mbalimbali katika Uislamu wanatazamia kwa hamu. Hata bila Mahdi huyu, 2016 ilishuhudia mazoezi makubwa zaidi ya kijeshi duniani (yaitwayo Ngurumo ya Kaskazini) yakiwa na mataifa 20, kimsingi Sunni-Muslim, ⁷⁸ ambayo yanaendana na watu waliotabiriwa kukusanyika baadaye (Danieli 11:40-43; Ezekieli

30). :2-8). Kwa kadiri muda wa machafuko unavyoenda, tunaonekana kuwa katika wakati wa "shida" ambazo Yesu alizitaja kama "mwanzo wa huzuni" (Marko 13: 8).

Kwa hivyo, ni lini Mahdi anaweza kutokea? Pengine ndani ya miaka saba ijayo, ikiwa yeye pia ni Mfalme wa Kibiblia wa Kusini.

Chanzo kimoja cha Kiislamu, kikionyesha kile alichokiona kuwa ni uthibitisho mwingi, kilidai:

Ujio wa Pili wa Isa na Mahdi (AS)
..... ni mwaka--2023 A.D.⁷⁹

Mnamo mwaka wa 2022 na 2023, mwandishi huyu alishutumu hilo pamoja na baadhi ya matamko ya Kiprotestanti yanayoashiria kurudi kwa Yesu mwaka wa 2023 au 2024 kuwa haiwezekani kibiblia.⁸⁰

Papo hapo (katikati ya 2024), tarehe ya kwanza ya kurudi kwa Yesu itakuwa 2031-na hivyo ndivyo ingekuwa tu ikiwa mpango wa Danieli 9:27 utathibitishwa mnamo 2024 na mkuu ambaye atakuwa Mfalme wa Kaskazini mwa Danieli. 11 (zaidi juu ya hilo baadaye).

Mikataba/Makubaliano Kati ya Wazungu na Waislamu

Zingatia bishara zifuatazo za Kiislamu ambazo zinaweza kumhusisha Mahdi:

Nimemsikia Mtume wa Mwenyezi Mungu (Swalla Allaahu 'alayhi wa aalihi wa sallam) akisema: Mtafanya amani na watu wa Byzantine, kisha nyinyi na wao watapigana na adui nyuma yenu, na mtashinda, na chukueni ngawira, na muwe salama. (Hadithi ya Sunan Abi Daawuud 4292, Kitabu cha 39, Hadithi ya 2)

Na ya sita ni mapatano baina yenu na Banu Al-Asfar (Wazungu Wazungu). Wanaenda kwako (kuungana nawe) chini ya bendera themanini, kila bendera ina elfu kumi na mbili chini yake. Nchi ya Waislamu italala katika ardhi iitwayo Ghoutta. Utakuwa mji unaoitwa Damasko. (Hadithi kutoka kwa Aouf Ibn Malik⁸¹).

Haya hapa ni maoni kutoka kwa mwandishi Muislamu Moustafa Zayed kwenye la mwisho hapo juu (ambaye ndiye yuleyule aliyeweka maoni ya mabano hapo juu):

Muungano kati ya Waislamu na Warumi utasaidia kupigana na adui mkubwa...⁸²

Inawezekana kwamba hii inaweza kuhusiana na baadhi ya unabii wa Biblia.

Seti moja inapatikana katika Kitabu cha Danieli:

¹⁵ Basi mfalme wa kaskazini ... 24 atapanga njama zake dhidi ya ngome... 25 ... Na mfalme wa Kusini... 27 Mioyo ya wafalme hawa wawili itaazimia maovu, nao watasema uongo katika meza moja; lakini halitafanikiwa, kwa maana mwisho bado utakuwa kwa wakati ulioamriwa. (Danieli 11:15,24,25, 27)

Katika vifungu vilivyo juu, tunaona kwamba mapatano ya uwongo yanafanywa kati ya mfalme wa kaskazini (ambaye ni mamlaka ya Ulaya) na mfalme wa kusini (ambaye ni mamlaka ya mataifa katika Mashariki ya Kati na Afrika Kaskazini)—lakini je! mpango wenyewe ni kuhusu si maalum. Ikiwa inahusiana na nguvu na ngome zenye nguvu zaidi (Danieli 11:39), hiyo ingekuwa mamlaka kuu ambayo wangekubali kushindwa.

Kuibuka kwa Uingereza na Mwisho wa USA

Mwislamu mmoja alipendekeza kwamba mwandishi huyu asikilize mihadhara ya Sheikh Imran Nazar Hosein ili kuelewa vyema jambo fulani

Maoni ya Kiislamu juu ya unabii. Katika moja ya mihadhara hiyo, alisema:

Unakielezeaje kisiwa kidogo barani Ulaya ... kinaanzisha utawala wake ulimwenguni—Pax Britanica? ... Muhammad.⁸³

Waislamu mbalimbali wamesema kuna bishara kuhusu kisiwa cha Dajjal—ambacho Imran Nazar Hosein anakiunganisha na Uingereza (taz. Sahih Muslim 2942c, Kitabu cha 54, Hadith 149; Sahih Muslim, Kitabu cha 54, Hadithi 51; Sura 18:94) na pia alidai hili lilitokana na maelezo kutoka kwa Muhammad.

Imran Nazar Hosein pia alisema katika hotuba hiyo hiyo kwamba Marekani ilichukua uongozi wa dunia baada ya Uingereza.

Wale miongoni wetu tunaokubali matumizi ya unabii fulani wa kibiblia katika siku za mwisho, kwa mfano, sura ya 48 na 49 ya Kitabu cha Mwanzo, tunaamini kwamba kutokea kwa Uingereza (Efraimu ya kinabii) na Marekani (Manase/Samaria) alitabiri kuwa “umati wa mataifa” na taifa “kuu” mtawalia (Mwanzo 48:19).

Imran Nazar Hosein pia alitoa kauli juu ya uhusiano wa Uingereza na taifa la Israeli, na kisha akasema baadaye:

Kuna mtu yeyote anaweza kuelezea uhusiano wa USA na Israeli? Hakuna awezaye kueleza ila mtu aitwaye Muhammad.⁸⁴

Lakini baadhi yetu, badala ya Muhammad, tunaweza kuelezea. Sisi katika Kanisa la Continuing Church of God tunaamini kwamba kuna uhusiano wa kindugu kati ya Marekani, Uingereza, na taifa la Israeli (tazama pia kitabu cha bure, kinachopatikana mtandaoni kwenye ccog.org, chenye kichwa: Makabila na Unabii Waliopotea: Nini kitatokea kwa Australia, Visiwa vya Uingereza, Kanada, Ulaya, New Zealand na Marekani?).

Pia tunaelekeza kwenye maandiko ya Waebrania kwamba watu hao watatu baadaye watageukana wao kwa wao (taz. Isaya 9:21)—na hiyo ina maana kwamba hatimaye Marekani itageuka dhidi ya Uingereza na washirika wake wa uzao wa Uingereza. Hilo pia linapatana na unabii wa Wagiriki na Warumi wa karne ya 6.⁸⁵

Sasa, mwandishi huyu alipomuuliza Imran Nazar Hosein ni sura au hadithi zipi kutoka kwa Muhammad zilizounga mkono madai yake manne, alijibu kwa:

Ikiwa unatafuta Hadiyth zinazotangaza yaliyo chini, mimi siijui.

Asante kwa barua pepe yako. Ninatumai kwamba unaweza kupata mwanachuoni mwingine mwenye elimu zaidi kuliko mimi ambaye anaweza kukusaidia.⁸⁶

Suala moja ambalo mwandishi huyu amekumbana nalo ni kwamba waalimu mbalimbali wa Uislamu wametoa matamshi ya kijasiri ambayo yanaonekana kukubalika kwa sababu ya mila au hisia za kibinafsi kinyume na kweli kutoka kwa Muhammad au Hadith. Kwa hivyo, kuhusiana na muhadhara wake, hadithi na sura katika sehemu hii zilifanyiwa utafiti na mwandishi huyu ili kuonyesha mawazo hayo yanaweza kutoka. Imani nyingi, ambazo Waislamu mwandishi huyu amezungumza nao, zinatokana na Hadith na tafsiri ambazo haziko wazi kutoka katika Quran au Hadith.

Kurejea kwenye muhadhara wake Imran Nazar Hosein, yeye pia alisema:

Marekani ikiwa inapaa juu sasa, lakini inakaribia kuanguka .. kuisha.⁸⁷

Ndiyo, Biblia inaonyesha kwamba mamlaka yenye jeshi lenye nguvu zaidi, ambayo kwa sasa ni Marekani, itashindwa na ardhi zake kugawanywa katika Danieli 11:39.

Yafuatayo kutoka katika Quran yanaweza kuendana na hayo kwa vile Marekani haiwezi kutubu:

Ufisadi umeenea nchi kavu na baharini kwa yale iliyofanya mikono ya watu, ili Mwenyezi Mungu Awaonjeshe baadhi ya matendo yao na huenda wakarejea kwenye Njia Iliyo Nyooka.

Sema, ewe Mtume, “Tembea katika ardhi na uone ulikuwaje mwisho wa walioangamizwa kabla yako, wengi wao walikuwa washirikina. (Sura 30:41-42)

Baadhi ya Waislamu wanaona kuwa waamini utatu ni washirikina. Lakini zaidi ya hayo, Uislamu unaelekea kuchukulia ulaghai wa kidini kuwa ni washirikina. Kwa hivyo, labda mtu anaweza kutumia Sura 30:41-42 kwa Marekani.

Katika mhadhara wake, Imran Nazar Hosein pia aliashiria kushindwa kwa watu katika nchi ya Israeli. Ingawa hakutaja vifungu maalum vya Quran, zifuatazo zinaweza kuwa sehemu ya jinsi alivyoifikia tafsiri yake:

Na tuliwaonya Wana wa Israili katika Kitabu: “Hakika nyinyi mtasababisha uharibifu katika ardhi mara mbili, na mtakuwa na kiburi sana. Lilipo fika maonyo ya kwanza katika yale mawili, tulikuwa tukikupelekeeni baadhi ya waja wetu wenye nguvu kubwa, wanao haribu majumba yenu. Hii itakuwa

onyo limetimizwa. (Sura 17:4-5) Imran Nazar Hosein pia alisema:

Maandishi yapo ukutani ... Na mfumo mpya wa fedha wa kimataifa uko karibu. Na ambayo dola ya Marekani itatoweka. Na wakati dola ya Marekani itaanguka uchumi wa Marekani utaanguka nayo.⁸⁸

Sisi katika Kanisa la Continuing Church of God tumeonya kwamba dola ya Marekani itafikia hatua ambayo haina thamani zaidi ya “karatasi ya pamba ambayo imeandikwa.”⁸⁹

Mpango wa kigaidi?

Seti nyingine ya vifungu vinavyohusiana vinavyohusiana na muungano wa muda wa Waislamu na Ulaya inapatikana katika Zaburi ya 83. Hii hapa ni sehemu yake, kuanzia mstari wa 3, ikiwa na vitambulisho vya kitaifa vya kisasa kutoka kwa maandishi wa zamani wa Radio na Worldwide Church of God vilivyoingizwa kwa kutumia “{ }”⁹⁰:

3 Wamefanya mashauri ya hila juu ya watu wako, Na kufanya shauri pamoja juu ya walinzi wako. 4 Wamesema, Njoni, tuwakatilie mbali wasiwe taifa, ili jina la Israeli lipate kukumbukwa, Wayahudi na wazao wa Efraimu na Manase, yaani, Waingereza na Marekani. hakuna zaidi.”

5 Kwa maana wameshauriana kwa nia moja; Wanafanya mapatano juu yako: 6 Mahema ya Edomu {Waturuki na labda Waafghani} na Waishmaeli {Saudi Arabia, Misri na Libia}; Moabu, sehemu ya Yordani, na Wahagri; 7 Gebali {Lebanoni}, Amoni {Yordani, na labda UAE}, na Amaleki sehemu ya Waturuki; Ufilisti {Waarabu wa Palestina} pamoja na wakaaji wa Tiro {Lebanon; labda pia katika sehemu ya Kusini mwa Italia}; 8 Ashuru {iliyohamia Ulaya ya Kijerumani} imejiunga nao; Wamewasaidia wana wa Lut {Jordan na Iraq ya magharibi}. (Zaburi 83:3-8)

Mataifa kama Tunisia na Algeria pia yangetarajiwa kuhusika, pamoja na yale yanayohusishwa na mamlaka ya wakati wa mwisho ya Mnyama wa Ulaya. Kanisa la zamani la Radio Church of God na Worldwide Church of God lilichapisha yafuatayo kuhusiana na Zaburi hiyo ya 83:

Ona unabii wa kustaajabisha kuhusu Mashariki ya Kati katika Zaburi 83:1-8. Ni wakati wa vita. “Usinyamaze, wala usitulie, Ee Mungu. Kwa maana, tazama, adui zako wamefanya shauri la hila juu ya watu wako.” Wametenda kwa hiana kwa Yuda na Israeli - kwa Wayahudi na kwa Amerika na Uingereza ... Israeli {Mwanzo 48:14-16}. Wayahudi ni kabila la Yuda tu. ...

Kwa hivyo Ujerumani ... hatimaye itaunga mkono umoja wa Waarabu dhidi ya Wayahudi na dhidi ya Israeli - Uingereza na Amerika! Hivi ndivyo unabii unavyotabiri.⁹¹

Hapa tunaona kwamba mataifa ya Kiarabu yaliyotajwa yanashirikiana na Ujerumani (Assur) ambayo tunajua kutoka kwa unabii mwingine itakuwa kiongozi wa kijeshi - kwa kawaida hivyo.

- ya Umoja wa Mataifa ya Ulaya ... Nguvu hii ya Ulaya

- anaitwa "mfalme wa Kaskazini" katika Danieli 11⁹²

(Zaburi 83) hutoa ufahamu zaidi juu ya picha inayokuja ya Mashariki ya Kati. Ujerumani (Assyria katika unabii wa Biblia) na pengine Ulaya iliyosalia itashirikiana katika siku zijazo na muungano wa mataifa ya Kiarabu—mashirikiano makubwa yaliyounganishwa pamoja katika jitihada za kuliangamiza jina “Israeli” kutoka katika uso wa dunia! Muungano huu wa Waarabu na Waislamu unaweza kuwa "mfalme wa kusini"

aliyetajwa hapo awali wa Danieli 11 - nyanja ya mamlaka inayojumuisha sehemu kubwa za ulimwengu wa Kiislamu. ...

Lakini mwishowe, muungano huu wa Uropa na Waarabu utadumu kwa muda mfupi. "mfalme wa kaskazini" wa Danieli 11 - kiongozi wa umoja wa Ulaya unaoongozwa na Ujerumani - hatimaye atageuka dhidi ya "mfalme wa kusini" wa Kiarabu, na matokeo mabaya kwa Mashariki ya Kati yote⁹³

Zaburi ya 83 inazungumza kuhusu muungano wa watu wengi ambao ni Waislamu wanaoungana na mamlaka ya Ulaya kwenda kinyume, kulingana na Kanisa la zamani la Radio Church of God, Wayahudi wa Israel, mataifa yenye asili ya Uingereza, na Marekani. Ashuru ya kinabii imeunganishwa na mamlaka ya wakati wa mwisho katika Ujerumani na Ulaya (cf. Isaya 10:5-11).

Hilo linaafikiana na Hadith iliyonukuliwa hapo awali kutoka kwa Aouf Ibn Malik inayotaja mapatano.

Mstari wa tatu wa Zaburi ya 83 unasema shirikisho hili litakuwa "limechukua shauri la hila," ambalo linapendekeza kwamba mpango huo unaweza kujumuisha vitendo vya kijeshi ambavyo vinaweza kuchukuliwa kama ugaidi na baadhi ya washiriki au wafuasi wa washiriki, pamoja na usiri unaohusisha mashambulizi yaliyopangwa. . Mpango huu utafanyika muda mfupi kabla ya kuanza kwa kile kinachoweza kuitwa WWII (taz. Danieli 11:39; Mathayo 24:21). Vitendo vya kigaidi vinaonekana kana kwamba vitatumika—kama vile ugaidi pia umetabiriwa hasa kutokea ikiwa wazao wa Israeli wangekosa kumtii Mungu (Mambo ya Walawi 26:14-16; Kumbukumbu la Torati 32:25).

Kwa kadiri ugaidi unavyoendelea, imetabiriwa katika Quran pamoja na tafsiri tatu zifuatazo za Sura 3:151 zinaonyesha:

YUSUFALI: Hivi karibuni tutatia khofu katika nyoyo za makafiri kwa kuwa wamemshirikisha Mwenyezi Mungu na maswahaba ambaye hakuiteremshia hoja, na makazi yao ni Motoni.

PICKTHALL: Tutatia khofu katika nyoyo za walio kufuru kwa sababu ya kuwa wanamshirikisha Mwenyezi Mungu kuwa ni washirika ambao haukuteremshwa hoja. Makazi yao ni Motoni, na inasikitisha makazi ya madhalimu. **SHAKIR:** Tutatia khofu katika nyoyo za walio kufuru, kwa sababu wamemshirikisha Mwenyezi Mungu asiyoyateremsha hoja, na makazi yao ni Motoni, na ni ubaya kabisa makazi ya madhalimu.⁹⁴

Hofu inakuja, na hiyo inaendana na unabii wa kibiblia na wa Kiislamu.

4. Iran, Syria na Ugaidi

Vita vya Hamas-Israel vilivyoanza Oktoba 7, 2023, vilidhihirisha kwa wengi kwamba Iran imehusika katika kuunga mkono Hamas, Hezbollah na wengineo. Na bila shaka, Iran kwa muda mrefu imekuwa mshirika wa Syria.

HarperCollins alichapisha yafuatayo kuhusu ishara ya nyakati za mwisho za Kiislamu na Syria:

Ishara nyingine inayodaiwa ni harakati ya kuelekea Syria kwa wanamgambo wa Assad Hezbollah, ambao bendera yao ni ya manjano.

"Kama Imamu Sadeq alivyosema, wakati (vikosi) vilivyo na bendera za njano vinapigana dhidi ya Mashia huko Damascus na vikosi vya Iran vinajiunga nao, hii ni utangulizi na ishara ya kuja kwa utakatifu wake," Rohollah Hosseinian, kasisi wa Iran. na Mbunge, alieleza.⁹⁵

Usemi "utakatifu wake" unarejelea kwa Imam Mahdi—na matumizi yake ya maneno kama hayo yanawafanya baadhi ya Sunni kuwachukulia Mashia kuwa ni wazushi na waabudu masanamu.

Alisema, Wairani ni Waajemi na sio Waarabu. Hapa kuna kitu kuhusu mababu zao:

Wairani ... ni watu mchanganyiko wa mabaki ya Media na Elamu na mababu wengine wa hisa za Kisemiti na Hamiti.⁹⁶

Mshirika wa karibu wa Iran ni Syria. Wakati baadhi ya mataifa ya Kiarabu yamefanya amani na Israel, Iran na Syria hawajafanya hivyo.

Zingatia Hadiyth zifuatazo:

"Mwisho wa Wakati kutakuwa na jaribio ambalo watu watapangwa kwa njia sawa na ile ambayo dhahabu hupangwa kutoka kwa chuma."

"Basi usiwakemee watu wa Shamu bali uwakemee watu waovu miongoni mwao kwani miongoni mwao ni Al Abdal.

Gharika inakaribia kuteremshwa juu ya watu wa Shamu ambayo yatawasambaratisha makundi yao kwa namna ambayo mbweha wakishambulia wangepigwa.

Wakati huo mtu wa Familia ya Nyumba yangu atashuka chini ya bendera tatu; kati ya elfu kumi na mbili na kumi na tano na nywila yao ni - 'Kufa, kufa.' Kisha, zitakuja bendera saba na chini ya kila mmoja kutakuwa na mtu mmoja anayeutafuta ufalme.

Mwenyezi Mungu atawauwa wote na atarudisha umoja na neema katika nyoyo za Waislamu, na wale waliokuwa mbali wakaribie.⁹⁷

"Al Mahdi ni mwanamume kutoka kwa watoto wangu. Uso wake ni kama nyota inayometa, ngozi yake ni rangi ya Mwarabu, na mwili wake ni kama wa Israeli.

Ataijaza ardhi kwa uadilifu kama itakavyojawa na dhulma, na watu wa Mbinguni na Ardhi wataridhika na Ukhalfa wake.⁹⁸

Ingawa moja ya hadithi zilizo hapo juu ilitumia neno Israel kwa njia isiyo hasi, mnamo Januari 2021, vyombo vya habari vya serikali ya Irani ISNA viliripoti:

Wabunge wa Iran wamewasilisha mswada unaoitaka serikali kwa mujibu wa sheria kujitolea kuiangamiza Israel ifikapo mwaka 2040,"⁹⁹.

Biblia inaelekeza kwa Iran (Elamu chini) na mshirika wake Siria (Kir chini) na kusababisha uharibifu kwa Yerusalemu ya taifa la Israeli:

⁵ Kwa maana ni siku ya taabu, na kukanyagwa, na kufadhaika, Kwa Bwana, Mungu wa majeshi, katika Bonde la Maono, Kubomoa kuta, na kulilia milima.

⁶ **Elamu walibeba podo, Pamoja na magari ya watu na wapanda farasi**, Na Kiri akaifunua ngao. ⁷ Itakuwa kwamba mabonde yako yaliyo bora zaidi yatajaa magari ya vita, na wapanda farasi watajipanga langoni.

Aliondoa ulinzi wa Yuda. Siku hiyo ulitazama silaha za Nyumba ya Msituni; ⁹ **Pia ukaona uharibifu wa mji wa Daudi, ya kuwa ulikuwa mkubwa;** Nanyi mliyakusanya maji ya bwawa la chini. ¹⁰ Mlizi hesabu nyumba za Yerusalemu, Na nyumba mlizozibomoa ili kuuimarisha ukuta.

¹¹ Nanyi mlifanya bwawa kati ya kuta hizo mbili kwa ajili ya maji ya birika kuu. Lakini hamkumtazamia Muumba wake, wala hamkumheshimu aliyeitengeneza tangu zamani. ¹² Na katika siku hiyo Bwana, Mungu wa majeshi, akawaita walie na kuomboleza, na wawe na upaa, na wajivike nguo za magunia. (Isaya 22:5-12)

Biblia inasema kwamba baada ya Tiglath-Pileseri mfalme wa Ashuru kuchukua Dameski, aliwahamisha Washami hadi Kiri (2 Wafalme 16:9-10). Ingawa hii haimaanishi kwamba Kir lazima (au lazima tu) iwe rejeleo la Syria, ukweli kwamba Syria ni mshirika wa Iran unavutia. Biblia pia ina usemi “Washami kutoka Kiri” (Amosi 9:7), ambao kimsingi ni uthibitisho kwamba Kir wa Isaya 22 angejumuisha Washami. Unabii kwamba "Kiri aliifunua ngao" unapendekeza kwamba Shamu itakuwa imepunguza kwa namna fulani ufanisi wa 'Iron Dome' ya Israeli na/au vifaa vingine vya ulinzi ambavyo taifa la Israeli litatumia. Biblia pia inaeleza kuhusu wakati ambapo Kiri itaharibiwa (Isaya 15:1b) na pia inasema kwamba mji mkuu wa Shamu Damasko utaharibiwa (Isaya 17:1). "Nyumba ya Msitu" hapo zamani ilikuwa katika Lebanoni (k.m. 1 Wafalme 7:2, 10:17,21; 2 Mambo ya Nyakati 9:16,20 100)—ambapo ndipo Hezbollah imejikita kutoka.

Hii hapa ni tafsiri ya Catholic Public Domain Version ya Isaya 22:8:

⁸ Na kifuniko cha Yuda kitafunuliwa, na katika siku hiyo, utaona silaha za nyumba ya msitu. (Isaya 22:8 , CPDV)

Njia ya Yuda "kuona silaha za nyumba ya msitu" ingekuwa shambulio kubwa la Hezbollah. Katika Isaya 22:8, “Yuda” inarejelea wale walio katika nchi inayojulikana kwa kawaida Israeli—Mungu ataruhusu Israeli kushambuliwa.

Katika Isaya 22:9, elewa kwamba “uharibifu wa mji wa Daudi” unarejelea angalau sehemu ya Yerusalemu, ambayo ni “mji wa Daudi” (taz. 2 Wafalme 9:28).

Ona zaidi kwamba unabii wa Isaya unasema kwamba uharibifu utakuwa mkubwa. Pia ona sehemu ya sababu hiyo itakuwa kwa sababu Yuda (taifa la kisasa la Israeli) “haitamtazama Muumba wake,” wala “kumstahi,” kwamba Mungu angeruhusu jambo hilo. Kutegemea tu jeshi la Israeli mwenyewe hakutatosha.

Inaonekana kuna uwezekano kutakuwa na vita vya kikanda vinavyohusisha Israel, ambayo imetishia kuchukua mashambulizi ya mapema ili kuzuia Iran kupata silaha za nyuklia¹⁰¹ pamoja na mashambulizi ya kulipiza kisasi kwa sababu ya mashambulizi makubwa ya arial na Iran yaliyotangazwa Aprili 14, 2024.¹⁰² Israel imeahidi kulipiza kisasi, huku Rais wa wakati huo wa Iran Ebrahim Raisi akisisitiza kwamba hata uvamizi "mdogo zaidi" wa eneo lake ungeleta jibu "kubwa na kali". ... na kwamba kama Iran ingetaka kufanya shambulio kubwa zaidi, “hakuna kitu kitakachobaki kutoka kwa utawala wa Kizayuni.”¹⁰³ Wakati Israeli ilifanya kile ambacho kingeweza kuchukuliwa kuwa jibu dogo, Iran ilipendekeza kwamba suala hilo lilikuwa limefungwa.¹⁰⁴ Mwandishi huyu anafanya hivyo. si kuamini hilo, lakini badala yake inaamini kwamba Iran na washirika wake wanasali muda wao hadi wafanye mashambulizi makubwa.

Maandiko yanaelekeza kwenye shambulio la kuhusika kwa Irani ambalo litasababisha uharibifu mkubwa kwa Israeli. Licha ya kujiweka kwake, nguvu zake za kijeshi, na uwezo wa kuharibu Israeli na wengine, Iran itakuwa kwa njia fulani isiyo na nguvu (taz. Ezekieli 32:24). Labda hii inaweza kuwa kutoka kwa shambulio

lililohusisha Israeli na mataifa mengine na/au machafuko ya ndani ya wenyewe kwa wenyewe -- hii inaweza pia kujumuisha sumakuumeme (EMP) au silaha kama hizo zilizotumiwa dhidi ya Iran (Yeremia 49:34-39).

Kabla ya kwenda mbele zaidi, baadhi ya waangalizi wa unabii wa Kiprotestanti na Kiyahudi wanaamini kwamba Iran, pamoja na Urusi, itavamia taifa la Israeli kabla ya Yesu kurudi kwa msingi wa sura ya 38 ya Kitabu cha Ezekieli, ambayo pia inahusiana na Gogu na Magogu (Ezekieli 38 : 2-6). Lakini unabii huo SI wa wakati huu. Ona kitu ambacho Urusi na Iran zimetabiriwa kusema:

¹¹ Utasema, ‘Nitapanda kupigana na nchi ya vijiji visivyo na boma; nitakwenda kwa watu wa amani, wakaao salama, wote wanakaa pasipo kuta, wasio na makomeo wala malango; na juu ya watu waliokusanyika kutoka katika mataifa, waliojipatia mifugo na mali, wakaao kati ya nchi. ¹³ Sheba, Dedani, wafanyabiashara wa Tarshishi, na wana-simba wao wote watakuambia, ‘Je, umekuja kuchukua nyara? Je! umekusanya jeshi lako ili kuchukua nyara, kuchukua fedha na dhahabu, kuchukua mifugo na mali, na kuchukua nyara nyingi?’” (Ezekieli 38:11-13)

Taifa dogo linaloitwa Israeli halina kiasi chochote kikubwa cha dhahabu,¹⁰⁵ wala halijawa na watu wenye amani wanaoishi kwa usalama, kwa hiyo unabii wa Ezekieli 38 si wa enzi hii (ni baada ya milenia kwa Ufunuo 20:7-8). Uislamu una mwelekeo wa kutumia Gogu na Magogu kama viwakilishi vya uovu (Sura 18:94).

Kwa umri huu, elewa kwamba Iran ina silaha zinazoweza kusababisha uharibifu, ikiwa ni pamoja na ugaidi. Kibiblia, tunaona kwamba ugaidi unahusishwa na Elamu:

²⁴ **Kuna Elamu** na umati wake wote wa watu, wanaolizunguka kaburi lake, wote wameuawa, wameanguka kwa upanga, walioshuka wakiwa hawajatahiriwa hata pande za chini za nchi; **Ambao waliwatia hofu katika nchi ya walio hai;** Sasa wamebeba aibu yao pamoja na wale washukao Shimoni. (Ezekieli 32:24)

Zaidi ya hayo, Marekani yenyewe, pamoja na Taifa la Israel, wako hatarini kwa mashambulizi ya aina ya EMP (electromagnetic pulse) na hata vitu kama vile silaha za kibayolojia, silaha za kemikali, ugaidi, silaha za nyuklia, mabomu machafu, nk. ambayo Iran na Syria zinaweza kutumia katika migogoro.

Lakini shambulio hili likitokea, huu haungekuwa uharibifu wa mwisho wa USA. Kiunabii, Iran isingeishia kufanya vyema (taz. Ezekieli 32:24-25).

Kwa sababu ya unabii unaohusiana na kuharibiwa kwa mji mkuu wa Shamu Damasko (Isaya 17:1), uharibifu wa Iran kutoka kwa mataifa mbalimbali (Yeremia 49:34-39), na uharibifu mkubwa utakaofanywa kwa Yerusalemu (Isaya 22:8-9) tukio moja au zaidi ya hayo huenda yakatangulia ‘mpango wa amani’ wa Danieli 9:27 .

Baada ya mwandishi huyu kuandika kimsingi aya hapo juu, alipitia yafuatayo:

Kuna ufafanuzi wa marabi wa miaka 800 unaojulikana kama Yalkut Shimoni, ambao anatafsiri: "Paras (Uajemi-Iran) itakuwa hofu ya ubinadamu. Viongozi wa ulimwengu watakatishwa tamaa katika jitihada zao zisizo na maana za kuokoa kile wanachoweza, lakini bila mafanikio. Watu wa Israeli pia watatiwa hofu na hatari inayokuja. Na HaShem (Mungu) atatuambia, ‘Kwa nini mnaogopa? Yote haya nimefanya ili kukuletea ukombozi unaosubiriwa. Na ukombozi huu hautakuwa kama ukombozi kutoka Misri, ambao ulifuatiwa na mateso. Ukombozi huu utakuwa kamili, ukifuatiwa na amani.’”¹⁰⁶

Ndiyo, tukidhania tunaona uharibifu mkubwa kwa Yerusalemu, hilo lingekonekana kuweka msingi wa mpango wa amani wa Danieli 9:27, ambao unapatana na maelezo ya kale ya Kiyahudi hapo juu.

Inashangaza, kuna unabii kwamba ‘Mfalme Mkuu’ wa unabii wa Kigiriki na Kirumi atatokea baada ya Iran (Uajemi) kusababisha uharibifu:

Neno la Mungu la Baalbeki: Na jina la mfalme huyo limefichwa kati ya mataifa; na jina lake ni sawa na siku ya mwisho, na imeandikwa kutoka barua ya 18. Na atakapoipokea himaya yake, jina lake litakuwa Anastasius, (Anastasois). Mfalme huyu ana upara, ana sura nzuri... Katika siku zake Waajemi watainuka na kuiharibu miji ya Mashariki... ¹⁰⁷

Yale yaliyo juu, ambayo inaaminika kuwa yameandikwa zaidi ya miaka elfu moja iliyopita wakati wa utawala wa Byzantium, ni utabiri wa kiongozi atakayeinuka ambaye maandishi mengi ya Wakatoliki wa Greco-Roman yanatazamia, anayeitwa Mfalme Mkuu. Anaonekana kuwa sawa na yule ambaye Biblia inamtaja kama Mnyama, Mfalme wa mwisho wa Kaskazini wa Danieli 11. Angalia imani kwamba atakuwa karibu wakati Waajemi - Wairani - watakapoharibu miji ya Mashariki. Yerusalemu ilikuwa mashariki (pamoja na kusini) ya Milki ya zamani ya Byzantium. Hii inaonekana kupatana na Isaya 22:6-9.

Angalia jambo lingine linalowahusisha Wasyria na Wapalestina, ambao Iran inaunga mkono:

³. Bwana alituma neno juu ya Yakobo, nalo litawashukia Israeli. ⁹ Watu wote watajua - Efraimu na mkaaji wa Samaria -- ... ¹¹ Kwa hiyo Bwana atawaweka adui za Resini juu yake, na kuwatia moyo adui zake, ¹² Washami mbele, na Wafilisti nyuma; Nao watamla Israeli kwa kinywa wazi. (Isaya 9:8-9, 11-12)

Mbali na taifa la Israel, USA (prophetic Samaria) na washirika wake wa uzao wa Uingereza (prophetic Ephraim) watakuwa na mashambulizi zaidi ya kigaidi. Washami, Wapalestina (wanaoitwa Wafilisti katika Isaya 9:12) na baadhi ya wakimbizi na wahamiaji wengine ndani ya mipaka yao ni tatizo linaloweza kuwa la kigaidi (Yeremia 15:6-8; Ezekieli 21:12, 32:24). Biblia inaonya waziwazi kwamba kutakuwa na "hofu ndani" kama (Kumbukumbu la Torati 32:25).

Isaya na Ezekieli wanatazamia kuwa wanatabiri matatizo kutoka kwa Wasiria, Wapalestina, na Wairani. Na hii ingetarajiwa kujumuisha ugaidi. Na hili pia linapatana na unabii katika Zaburi 83.

Katika Ezekieli 38, Iran imetabiriwa kuhusika katika vita upande wa Urusi na China. Lakini unabii huo hautatimia kwa zaidi ya miaka 1000.

Hiyo ilisema, mnamo 2024, Iran ilijiunga na muungano wa BRICS, ambao unatawaliwa na Urusi, India, na Uchina. Wote hao wanaonekana kuwa "wafalme wa mashariki" wa kibiblia ambao watahusika katika mkusanyiko wa Har-Magedoni (Ufunuo 16:12-16).

Zaidi ya hayo, licha ya upendeleo wa Iran kushughulika na Ulaya juu ya Marekani, Iran inaonekana kuwa mojawapo ya mataifa ambayo yataungana na Urusi na China ili kushinda mamlaka ya Mnyama wa Ulaya ya Babeli (Yeremia 50:41-43).

Iran itahusika katika utimilifu wa bishara nyingi.

5. Uislamu, Fatima na Maryamu

Fatima ni jina maarufu kwa wanawake wa Kiislamu kwani wengi wametaka kumwiga binti kipenzi cha Muhammad Fatima.

Profesa wa Iran Khanghah aliandika:

Mtume Muhammad (s.a.w.w.) anasema: "Fatima ni sehemu yangu", na kuongeza kuwa, "Yeyote anayemuudhi ananiudhi mimi".

¹⁰⁸ ... Imam Aliyejificha (Imam Mahdi) alimwandikia Abu-Omar Ameri: "Binti ya Mtume (Mtukufu Fatima) ni kiigizo kizuri kwangu". ¹⁰⁹

Uislamu na imani mbalimbali za Mashariki zinaweza kuathiriwa kwa sababu ya 'Bibi' ambaye alionekana katika Fatima na mionekano ya siku zijazo.

Mji wa Ureno wa Fatima ulipewa jina la binti wa kifalme wa Kiislamu, Fatima Zahra. Princess Fatima Zahra aligeukia imani ya Kikatoliki ya Kirumi katika karne ya 12 na kuolewa na gwiji anayeitwa Don Gonçalo. Juu ya ubatizo wa Kirumi Mkatoliki alichukua jina Oureana.¹¹⁰

Wakati Wakatoliki wa Kirumi wanaelekea kuamini kwamba alikuwa ni mama yake Yesu Maria ambaye alionekana kwa watoto watatu wachungaji katika mji wa Fatima mnamo 1917, Waislamu wengi wanaamini kwamba alikuwa binti wa Muhammad Fatima.

Fatima na Mary

Imedaiwa kwamba Mtume wa Uislamu alitoa kauli nzuri sana kuhusu mama yake Yesu Mariamu:

Mtume Muhammad Ali Ibn Abi Talib amesimulia kuwa Mtume Muhammad (SAW) amesema:

"Mbora wa wanawake duniani ni Maryamu (katika uhai wake), na mbora wa wanawake duniani ni Khadija (katika uhai wake)." (Swahiyh Al-Bukhari)¹¹¹

Abu Musa Al-Ashari pia amesimulia kuwa Mtume Muhammad (SAW) amesema:

"Wengi miongoni mwa wanadamu walifikia nafasi ya ukamilifu. Lakini ni wanawake watatu tu waliopata ukamilifu huu: Mariamu binti wa Imran ... Fatima"¹¹²

Wengi katika nchi za Magharibi hawajui kwamba binti wa kwanza na kipenzi cha Muhammad alikuwa Fatima, ambaye aliungana na Mary. Baada ya kifo chake, Muhammad alisema:

"Wewe ndiye utakayebarikiwa kuliko wanawake wote Peponi baada ya Maryamu."¹¹³

Ikumbukwe kwamba kabla ya kutokea kwa Fatima, Uislamu ulimwita Fatima 'Bikira Fatima.'

Ripoti ya 1906 inasema:

Ubikira wa Fatima ni fundisho la Uislamu. ¹¹⁴

Wakatoliki wa Greco-Roman walitangaza fundisho la "ubikira wa milele" wa mama ya Yesu Maria mwaka 553.¹¹⁵ Viongozi wa awali wa Matengenezo ya Kiprotestanti, kama vile Martin Luther, John Calvin, na Ulrich Zwingli pia walidai ule unaoitwa "ubikira wa milele wa Mariamu,"¹¹⁶ ingawa wengi. Waprotestanti wa kisasa hawana. Katika karne ya 3, Origen wa Aleksandria alitangaza kwamba fundisho lilitoka kwa injili za uongo ambazo sasa zinajulikana kama Injili ya Petro na Protoevangelium ya Yakobo.¹¹⁷

Zaidi ya hayo, ona madai zaidi ya Kiislamu kuhusu mwanamke Fatima:

Fatima ataingia peponi karibu na Mahomet: Mussulman wanamwita Bibi wa Peponi. Baadhi ya Mashia (wafuasi wa Ali) wanashikilia kwamba Fatima alikuwa hata hivyo bikira kwa ajili ya kuwa mama, na kwamba Mungu alikuwa mwili ndani ya watoto wake.¹¹⁸

Fatima alikuwa na watoto watano, ilhali Biblia inaelekeza kwa Mariamu kuwa na angalau 6 (ndugu wanne walioitwa, pamoja na dada wasiojulikana) baada ya Yesu.

Labda iongezwe kwamba Wakatoliki wengi wa Greco-Roman wanaamini kwamba Mariamu alichukuliwa juu mbinguni na Waislamu wanaamini kwamba Fatima alichukuliwa juu mbinguni.¹¹⁹

Lakini hawaelekei kutaja tarehe. Wakatoliki wa Kirumi wanadai kwamba Mariamu alipaa mbinguni tarehe 15 Agosti, lakini rasmi wanadai kwamba hawajui kwa nini tarehe hiyo ilichaguliwa. fikiria tarehe hizo kuwa za kubahatisha kabisa.¹²¹ Diana alijulikana kuwa “bikira mwenye kuheshimiwa,”¹²² “bikira,”¹²³ na pia “Bibi Artemi.”¹²⁴ Kulingana na maelezo ambayo watoto watatu wachungaji waliwapa makasisi wa Kiroma. katika mwaka wa 1917, Bibi wa Fatima alifanana na mungu wa kike Diana.¹²⁵ Wasomi wameona kuhusu Diana/Artemis “sifa na sifa zinazohusiana na Bikira Maria.”¹²⁶ Na kuitwa kwake 'Bibi' pia kunamfungamanisha na mzuka uliotokea. katika Fatima. (Mchoro wa kile ambacho wengi wanafikiri ulionekana kwa Fatima, pamoja na kielelezo cha kile ambacho mashahidi watatu pekee walidai kuona kiko kwenye jalada la nyuma la kitabu hiki ili kuthibitisha kwamba hakuna njia ambayo mama yake Yesu au binti ya Muhammad alitokea katika Fatima. mnamo 1917.)

Hiyo ilisema, binti wa Muhammad, Fatima, kama Mary, pia aliaminika kuwa mjane. Mariamu na Fatima wanaaminika kutumikia kama waombezi, na pia mifano ya kuigwa, kwa jamii zao husika. Wakatoliki wa Kirumi wanatafuta maombezi ya Maria katika sala, wakiamini kwamba anaweza kumtetea Yesu kwa niaba yao. Waislamu wa Shi'a wanamheshimu Fatima kama mwongozo wa kiroho na vilevile kuwa chanzo cha msukumo.

Fatima, yeye mwenyewe, alizaliwa karibu mwaka wa 604. Hadithi za Waislamu wa Shi'a zinamtukuza sana, wakati mapokeo ya Sunni, ingawa yanakubali umuhimu wake, “humtaja kuwa mara nyingi asiye na subira na asiye na shukrani.”¹²⁷

Kuhusiana na binti wa Muhammad, Ergun Mehmet Caner alibainisha kuwa:

“kina cha heshima kilichoonyeshwa kwa Fatima kinalinganishwa na kile kilichoonyeshwa kwa Bikira Maria na Wakatoliki wa Kirumi.”¹²⁸

Pia alibainisha kuwa wanawake wa Kiislamu wanahimizwa kuiga maisha yao baada ya¹²⁹ ya Fatima ambayo yanafanana na yale ambayo wanawake wengi wa Kikatoliki wanahimizwa kufanya katika kumfuata Maria. Wanawake wa Kigiriki wa Kikatoliki mara nyingi huitwa baadhi ya matoleo ya Mariamu (kama vile Maria, Miriam, nk.). Wanawake wengi wa Kiislamu wameitwa Fatima. “Fatima inaashiria ‘bibi’ au ‘mwanamke’ kwa Kiarabu.”¹³⁰

Historia inarekodi kwamba baadhi ya Waislamu wamevaa hirizi inayoitwa "mkono wa Fatima." Kimsingi inachukuliwa na wengine kuwa hirizi ya kulinda dhidi ya uovu. Hii hapa ripoti kuhusu hilo miongoni mwa Waarabu:

Fatima ... alikuwa ... mmoja wa wanawake wanne wakamilifu

... mkono wa Fatima ulizingatiwa kila mahali kama hirizi, ikitumiwa kwa kila njia inayoweza kuwaziwa, kuanzia mwonekano wake kwenye mlango wa nyumba duni hadi ile hirizi yenye vito iliyovaliwa shingoni mwa bibi-arusi tajiri.¹³¹

Kama ilivyotajwa hapo awali, Mariamu, mama yake Isa, pia alikuwa katika orodha ya “wanawake wakamilifu” kwa mujibu wa Uislamu (wengine wawili ni mke wa kwanza wa Muhammad na binti wa Firauni aliyemchukua Musa).¹³² Kuvaa ‘mkono ya hirizi ya Fatima shingoni na baadhi ya Waislamu na 'Immaculate Medallion' shingoni na baadhi ya Wakatoliki wa Kirumi¹³³ pia inapendekeza kufanana kwa karibu zaidi kuliko mtu anavyoweza kushuku.

Katika karne ya 20, Hayati Askofu Mkuu Fulton Sheen aliandika:

Ni imani yetu thabiti kwamba ... Uislamu ... utageuzwa kuwa Ukristo... Ni imani yetu kwamba hili halitafanyika kwa mafundisho ya moja kwa moja ya Ukristo, bali kwa kuwaita Waislamu kwenye ibada ya Mama wa Mungu.¹³⁴

Pia aliandika aliamini kuwa kutokea kwa 1917:

... alichagua kujulikana kama “Bibi Yetu wa Fatima” kama ahadi na ishara ya matumaini kwa watu wa Kiislamu ... ili siku moja wakubali ...¹³⁵

Kwa hivyo, Askofu Mkuu Sheen kimsingi alifikiria kwamba kutokea kwa Fatima kungesababisha pia Waislamu (na labda Wahindu kama alivyosema zaidi) kukubali imani yake.

Fatima: Bibi wa Rozari?

Acha niongeze kwamba mzuka wa Fatima haukujitambulisha kama Mariamu au “Bibi wa Fatima,” bali tu kama 'Bibi'¹³⁶ kama katika taarifa yake “Mimi ni Bibi wa Rozari”¹³⁷ kwa wale watoto watatu wachungaji. .

Je, kunaweza kuwa na uhusiano na huyu "Bibi wa Rozari" na binti wa Muhammad Fatima?

Kwanza fikiria kwamba rozari ya Kikatoliki ya Roma ina shanga 59 na kimsingi hutumiwa kuhesabu sala zinazorudiwa-rudiwa.

Pili, ingawa si idadi sawa ya shanga, katika Uislamu wana sala yenye shanga 100 ‘rozari.’ Lakini Waislamu hawaiti rozari. Wanaziita shanga zao za maombi ‘subha’ au ‘tasbihi.’ Wanazitumia shanga hizi kwa kushirikiana na kile wanachokiita ‘dhikr.

Dhikr ni aina ya ibada ya Kiislamu ambayo misemo au sala hukaririwa mara kwa mara. Kwa mujibu wa simulizi ya Kiislamu kutoka kwa Ali ibn Abi Talib, Mtume wa Kiislamu Muhammad hapo awali alimfundisha dhikr (Tasbih ya Fatimah) binti yake Fatima.

Kulingana na simulizi moja, Fatima, ambaye alikuwa amechoka kwa sababu ya mazoea ya kila siku, alikusudia kumwomba baba yake mtumishi wa kufanya kazi za nyumbani. Baba yake (Muhammad) alisikia maneno yake, basi akaenda nyumbani kwake, na akaketi pamoja naye, kisha akasema: Je! Kisha akamfundisha dhikri iliyotajwa.¹³⁸

Pia kuna hadith ifuatayo inayohusiana:

Alipokuja Mtume wa Mwenyezi Mungu (Swalla Allaahu 'alayhi wa aalihi wa sallam), Bibi Aisha alimfahamisha kuhusu ziara ya Fatima. Mtume wa Mwenyezi Mungu (ﷺ) aliwajia (Fatima na familia yake). Walikuwa wameenda kwenye vitanda vyao. Ali zaidi (akaripot):

Tulijaribu kusimama (kama alama ya heshima) lakini Mtume wa Mwenyezi Mungu (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) akasema: “Wekenzi kwenye vitanda vyenu, akakaa kati yetu na nikahisi ubaridi wa miguu yake juu ya kifua changu. Kisha akasema: Je! nisikuelekeze kwenye kitu kilicho bora zaidi kuliko ulichoomba? Unapokwenda kitandani kwako, unatakiwa usome Takbir (Allah-o-Akbar) mara thelathini na nne na Tasbih (Subhan Allah) mara thelathini na tatu na Tahmid (al-Hamdu li-Allah) mara thelathini na tatu, na hiyo ni. bora kuliko mtumishi kwako. (Sahih Muslim 2727a, Kitabu cha 48, Hadithi ya 108)

Kwa hivyo, kuna uhusiano na Fatima na kusoma sala mara kwa mara. Fatima anaonekana, basi, kuwa sehemu ya motisha ya maendeleo na matumizi ya shanga za maombi na Waislamu.

Kwa hiyo, kwa maana fulani, mtu angeweza kusema binti ya Muhammad Fatima ndiye ‘Bibi’ wa ‘rozari’ ya Kiislamu.

Kwa hiyo, huu ni uhusiano mwingine unaowezekana kati ya Uislamu na ziara za Bibi Fatima mwaka wa 1917. Zaidi ya hayo, Waislamu wengine wanaamini kwamba wakati wa kile kilichoitwa 'Muujiza wa Jua' mnamo Oktoba 13, 1917, kwamba Bibi huyo alikuwa na shanga, na, kwa hiyo huu ulikuwa ni uthibitisho kwamba mzuka alikuwa binti wa Muhammad, Fatima. Hata hivyo, inapaswa kueleweka kwamba ni wale watoto watatu tu wachungaji ambao kwa hakika waliona mzuka katika tukio lolote la Fatima. Wakati wa kile kinachoitwa ‘Muujiza wa Jua’ makumi ya maelfu ya watu inasemekana waliona orb, ambayo wengi walihitimisha kuwa jua, wakizunguka. Lakini hawakumwona ‘Bibi.’

Labda ifahamike pia kwamba Waislamu walikuwa na shanga za maombi karne nyingi kabla ya Wakatoliki wa Roma kuwa na rozari.¹³⁹

Wakatoliki wa Roma Wanamwona Fatima kama Msaada wa Uongofu

Kurudi kwa Fulton Sheen, pia aliandika:

Wamishenari wetu wanaripoti mwitikio wa ajabu zaidi wa watu hawa wakati sanamu ya Hija ya Mama Yetu wa Fatima ilipobebwa kupitia Mashariki. Katika ukingo wa Nepal, Wakatoliki mia tatu waliunganishwa na Wahindu na Waislamu elfu tatu, tembo wanne walipobeba sanamu hadi kwenye kanisa dogo kwa ajili ya Rozari na Benediction ... Ushahidi wa mwisho wa uhusiano wa kijiji cha Fatima na Waislamu ni wa shauku. mapokezi ambayo Waislamu barani Afrika na India na kwingineko walimpa Hija sanamu ya Mama Yetu wa Fatima ... huko Msumbiji Waislamu, ambao walikuwa hawajaongoka, wakawa Wakristo mara tu sanamu ya Mama Yetu wa Fatima iliposimamishwa ...

Wamisionari katika siku zijazo, zaidi na zaidi, wataona kwamba utume wao kati ya Waislamu utafaulu kwa kipimo wanachohubiri Bibi Yetu wa Fatima.¹⁴⁰

Mnamo Desemba 27, 1983, mtu aliyempiga risasi Papa John-Paul II, Ali Ağca, alimtaja binti ya Muhammad kama mungu wa kike wa maonyesho ya Fatima.¹⁴¹

Inaonekana kwamba mizuka inaweza kuwa sababu ya kuwafanya Waislamu wengi kwa muda wafikirie kwamba kuna mengi zaidi kwenye Ukatoliki wa Kirumi kuliko wengi wao wamefikiria. Askofu Mkuu Sheen alihisi kwamba “muujiza” wa Marian ungekuwa sababu ya Waislamu na wengine kukusanyika pamoja na kuwa Wakatoliki wa wakati wa mwisho katika Siku ya Ghadhabu (Dies Irae):

Na kama vile Mariamu alivyojifunua katika Muujiza huo wa kwanza wa Jua, basi na tuutazamie ufunuo mwingine wa uwezo wake wakati ulimwengu utakapokuwa na mazoezi yake yanayofuata kwa ajili ya Dies Irae.¹⁴²

Biblia inaonya juu ya ishara na maajabu ya uwongo yajayo (2 Wathesalonike 2:9-12) pamoja na uchawi kutoka kwa “Bibi” ambaye amevaa vazi na kufunua paja lake (Isaya 47:2-9) ambaye Mungu siku moja atamwangamiza. kulingana na Ufunuo 18:7-8. Hakuna yeyote, awe Mwislamu, Mkatoliki wa Kigiriki, Mprotestanti, Mhindu, n.k. anayepaswa kumwangukia mchawi ‘Bibi’ Biblia inaonya dhidi yake (Isaya 47:9), hata hivyo watu wengi watafanya hivyo (taz. 2 Wathesalonike 2:12).

Zaidi juu ya Uislamu na Mary

Kurejea kwa baadhi ya toleo linalodaiwa la mama ya Yesu
Mary, lifuatalo ni jambo kutoka Vatican II:

Waislamu ... Wanamheshimu pia Mariamu, Mama yake bikira; wakati fulani hata wanamwita kwa Ibada.¹⁴³

Sura ya ¹⁹ ya Qurani, kwa mtazamo wa Kiislamu, imejitolea kwa Mariamu na Yesu ("Mariamu" kwa namna mbalimbali huandikwa Maryam, Mariamu, au Miriam katika tafsiri za Kiarabu kwa Kiingereza). Hapa kuna vifungu vichache kutoka kwake:

²⁰. Akasema: Nitapataje mtoto na hali hakuna mtu aliyenigusa, na mimi si kahaba?

²⁷. S: Na alifika kwa watu wake pamoja naye, akiwa amembeba. Wakasema: Ewe Maryamu! Hakika umefanya jambo la ajabu.

19.028 Y: “Ewe dada yake Harun! Baba yako hakuwa mtu mwovu, wala mama yako hakuwa mwanamke kahaba!”¹⁴⁴

¹². Na Maryamu binti Imran aliye linda tupu yake. na tukampulizia (mwili wake) katika roho yetu; na akashuhudia ukweli wa maneno ya Mola wake Mlezi na Aya zake, na alikuwa miongoni mwa wachamungu.¹⁴⁵

Ingawa yaliyo hapo juu yanaunga mkono kuzaliwa kwa Yesu na bikira kweli, wengine pia wanaonekana kuamini kwamba Kurani pia inaunga mkono kufundisha mimba “adilifu” ya Mariamu katika Uislamu.¹⁴⁶

Ukweli ni kwamba Roho wa Mungu aliingia ndani ya Mariamu ili kushika mimba ya Yesu (Luka 1). :35)— pamoja na kutokuelewana kwa Kiislamu, Quran inaunga mkono hilo.

Pia tunaona kuna uhusiano wa Kiislamu na Mariamu unaofanana na ule wa Ukatoliki wa baada ya karne ya sita.

Hivyo basi, Uislamu unamchukulia Mariamu kuwa amebarikiwa (Quran 3:37). Pia, Kurani inapinga kuabudiwa/kuheshimiwa kwa Mariamu kulikofanywa na Wakatoliki wa Kigiriki na Warumi (Quran 5:116).

Labda iongezwe kwamba ingawa sisi katika CCOG tunaona kwamba Mariamu anaweza kuitwa "mwenye heri" kama maandiko yanavyotegemeza (Luka 1:48), hatumsujudu wala hatumwombei wala hatusujudu / kupiga magoti / kugeuza mbele ya sanamu ambazo wengine kudai kumwakilisha.

Wakati wa janga la COVID-19, Papa Francis aliwaambia watu wajikabidhi kwa Mariamu.¹⁴⁷ Ingawa hilo linaweza lisiwe jambo la kushangaza, “Turki Bin Talal, gavana wa jimbo la ‘Asir (kusini mwa Saudi Arabia) ... Muislamu, anawataka watu mgeukie Mama Yetu ili kupata nguvu, ujasiri na njia ya kushinda mlipuko wa COVID-19.”¹⁴⁸ Ndiyo, kuna viongozi wa Kiislamu wanaosema kumwamini Mariamu.

Maslahi ya Marian na Nyumba Yake ya Mwisho Anayodai nchini Uturuki

Nyumba ambayo huenda Maria aliishi siku zake za mwisho iko Uturuki (kuna wengine wanaoamini kwamba siku za mwisho za Mariamu zilikuwa Yerusalemu). Mimi na mke wangu Joyce tumeitembelea. Iko kwenye viunga vya Efeso ya kale.

Kuna sherehe ya kila mwaka ya Mariamu, katika eneo karibu na Efeso, ambayo Waturuki wa Kiislamu huvaa na kushiriki. Kwa sababu ya kuvutiwa kwa Uislamu na Mariamu, inawezekana kwamba mzuka unaodai kuwa Mariamu unaweza kutokea Uturuki na/au kwingineko. Hii inaweza kwa kiasi fulani kuwashawishi baadhi ya Waislamu kufikiria kwa muda kwamba kwa namna fulani Mungu anaweza kuwa anafanya kazi kupitia kwa kiongozi wa kidini wa Magharibi. Imani hii haitadumu kwa muda mrefu kulingana na maandiko (Danieli 11:27; 40), lakini pia inaonekana kuwa ni sehemu ya unabii wa Kikatoliki:

Mwenyeheri Maria wa Agreda (aliyekufa 1665): Nguvu za Maria katika siku za mwisho zitaonekana sana. Mariamu atarefusha enzi ya Kristo juu ya makafiri na Waislamu...¹⁴⁹

Labda itajwe kwamba kuna baadhi ya bishara za Kikatoliki za Kirumi zinazopendekeza Waislamu wengi nchini Uturuki kwa kiasi fulani watakubali imani ya Kirumi ya ‘Katoliki’. Hapa kuna moja:

Ndugu Louis Rocco (karne ya 19): Vita vya kutisha vitapiga kote Ulaya...Miji mikubwa na miji midogo sawa itaharibiwa katika mapinduzi ya umwagaji damu ... Huko Istanbul (Constantinople) Msalaba utachukua nafasi ya nusu-mwezi ya Uislamu, na Yerusalemu itakuwa makao ya Mfalme. Waslavs wa kusini wataunda Milki kuu ya Kikatoliki na kuwafukuza Waturuki kutoka Ulaya (Mohammedans), ambao watajiondoa hadi Afrika Kaskazini na baadaye kukumbatia imani ya Kikatoliki.¹⁵⁰

Watu wengi wa kila aina, wakiwemo wasioamini Mungu, watabadili imani zao za sasa kwa idadi kubwa (hata kulingana na viongozi wengi wa Kikatoliki wa Greco-Roman) ili kumkumbatia yule ambaye atakuza dini ya kiekumene/kishirikina ambayo itaambatana na kile kuonekana kuwa miujiza halisi.

Inaweza kuwa ya kupendeza kuelewa kwamba kuna utabiri wa Kiislamu wa karne ya 17 kutoka kwa Dervish (Dervishes ni Waislamu wa Kisufi hasa wenye makazi yake Uturuki) ambao unapendekeza kwamba kwa sababu wengi sio Waislamu wazuri, watakubali imani inayodai Kristo baada ya kuona huko Madina. kitu ambacho kinafanana na mzuka wa kike, ambacho mshukiwa fulani atachukuliwa kuwa Maria mama yake Yesu.¹⁵¹

Kwa hivyo, angalau bishara moja ya Kiislamu inaonekana kuunga mkono maoni kwamba Waislamu wengi (hasa Uturuki) wanaweza kukubali dini inayokuja ya kiekumene inayokuzwa na mwonekano wa 'Marian'.

Lakini, kikundi kidogo cha watu duniani hakitadanganywa, hata na maajabu hayo au mengine kama Yesu alivyosema:

²⁴ Kwa maana watatokea makristo wa uongo na manabii wa uongo, nao watatoa ishara kubwa na maajabu wapate kuwapoteza, kama yamkini, hata walio wateule. (Mathayo 24:24, DRB)

“Wateule” (Wakristo waaminifu) ambao Yesu alizungumza juu yao hawatakubali maonyesho ya uongo ya ‘Marian’ ya Fatima au yale ya wakati ujao. Lakini inaonekana maajabu yajayo yatashawishi sana kwamba wote isipokuwa hawa “wateule” wataanguka kwa ajili yao.

Maslahi ya Kiislamu katika Fatima, Ureno

Katika karne ya 21, mwandishi wa habari wa Italia Giuseppe De Carli aliandika yafuatayo kuhusiana na Uislamu na Fatima:

Mashia wanaamini kwamba kaburi la Fatima, kwa haki, ni la Waislamu, na kwamba Wakatoliki wameiba kutoka kwa wamiliki wao halali. Wanabishana kwamba ikiwa Bibi aliyevalia mavazi meupe alionekana hapo, basi ni kwa sababu alikuwa na ujumbe kwa Waislamu, si kwa Wakristo.

Ali Ağca, katika megalomania yake alifikiri alikuwa na utume kutoka kwa Mungu. Yaonekana, wakati John Paul wa Pili alipomtembelea katika gereza la Rebibbia katika 1983, alimuuliza papa, “Kwa hiyo Fatima ni nani kwa ajili yako?”

Mara mbili sasa nimefanya kuripoti kwenye eneo kutoka kwa Fatima na nimeona Waarabu ambao walionekana kutaka kubaki katika hali fiche ... Fatima ana umuhimu wa kidini na kisiasa. ¹⁵²

Kwa hiyo, baadhi ya Waislamu, angalau, wanaamini kwamba jumbe za Fatima zilionekana kuwa tofauti na zile zilizofunuliwa hadharani, kwamba Fatima ni kwa ajili yao, na ujumbe wowote kwa Fatima unahusiana na Uislamu (Uislamu haukutajwa katika mojawapo ya siri hizo tatu). ” ambayo inaripotiwa kwamba Bibi wa Fatima alitoa).

Taarifa pia kutoka kwa kasisi wa Kirumi Mkatoliki L.J. Cizik:

Ni ukweli kwamba Waislamu kutoka mataifa mbalimbali, hasa kutoka Mashariki ya Kati, wanafanya hija nyingi sana kwenye Madhabahu ya Mama Yetu wa Fatima nchini Ureno hivi kwamba maafisa wa Ureno wameonyesha wasiwasi wao. Mchanganyiko wa jina la Kiislamu na ibada ya Kiislamu kwa Bikira Maria ni kivutio kikubwa kwa Waislamu. ¹⁵³

Haitanishangaza kama mzuka mmoja au zaidi ya siku zijazo utajionyesha kwa Waislamu na kuwahimiza kuunga mkono dini ya kiekumene ambayo Wazungu wenyewe wataikumbatia kwa idadi kubwa zaidi hivi karibuni. Tokeo hilo linaweza kudai kuwa ni Mariamu au labda binti wa Muhammad, Fatima, au labda kwamba kwa namna fulani linawawakilisha wote wawili.

Angalia yafuatayo kutoka katika Encyclopedia of Islam:

Fatima anaheshimiwa sana na Waislamu ... Zaidi ya hayo, atakuwa wa kwanza kuingia PEPONI ... na kama MARIA katika Ukristo wa Kikatoliki, atawaombea wale wanaomheshimu ... Hakika, katika maandiko ya Shii, Fatima analinganishwa na Mariamu mama wa YESU ya vifo vya kikatili vilivyoteseka na kila mmoja wa wana wao. ¹⁵⁴

Vyovyote vile, kuna mambo yanayofanana (pamoja na tofauti) kati ya imani ya Kikatoliki ya Roma na ya Kiislamu kuhusiana na Mariamu na Fatima.

Inasemekana, mfululizo wa matukio yalitokea katika kanisa la Coptic Orthodox huko Zeitoun, Misri, kutoka 1968 hadi 1973 na:

Waislamu, Wakopti, Wakatoliki wa Kirumi, Waprotestanti, na wengine walilemewa na Bibi huyo aliyeonekana kuwa na nuru. Waislamu waliimba kutoka katika Kurani: “Mariamu, Mungu amekuchagua wewe. Na kukutakasa; Amekuteuwa wewe kuliko wanawake wote.”¹⁵⁵

Kwa hiyo, baadhi ya Waislamu tayari wamevutiwa na mwonekano wa ‘Bibi,’ na huenda wakawa tena. Lakini hawapaswi kuwa. Maonekano haya hayakuwa kweli mama yake Yesu wala binti wa Muhammad.

Je, 'Bibi wa Fatima' alionekana?

Kulingana na watoto watatu waliomwona 'Bibi wa Fatima,' alikuwa amevalia isivyostahili. Hakuna njia kwamba alikuwa binti wa Muhammad au mama yake Yesu.

Haya hapa ni baadhi ya yale Padri wao wa Parokia ya Kikatoliki ya Fatima, Manuel Marques Ferreira, aliandika mwaka wa 1917 kwamba watoto waliripoti kuhusu mzuka:

Nguo hiyo ilikuwa ni vazi jeupe, lililoanguka kutoka kichwani hadi chini ya sketi, ambalo lilikuwa la dhahabu kuanzia kiunoni hadi chini ya nyuzi... Sketi hiyo ilikuwa nyeupe na dhahabu... [na] ilianguka magotini tu; kanzu ilikuwa nyeupe... hakuna viatu, lakini soksi nyeupe zisizo na dhahabu; shingoni kulikuwa na mnyororo wa dhahabu wenye medali iliyochongoka.¹⁵⁶

Sketi fupi inaweza kueleza kwa nini Lúcia (mtoto mkubwa zaidi kati ya wale watoto watatu walioona mzuka huko Fatima) alifikiri mzuka aliouona Juni 13, 1917 huenda alikuwa shetani. Alitangaza kwamba wakati huo:

Nilianza kuwa na mashaka iwapo madhihirisho haya yanaweza kutoka kwa shetani.¹⁵⁷

Baadaye katika 1917, kasisi wa Kikatoliki na mpelelezi Canon Manuel Nunes Formigão aliwahoji watoto watatu wa Fatima.¹⁵⁸ Haya hapa ni baadhi ya yale aliyoandika kuhusiana na ushuhuda wa mdogo zaidi, Jacinta:

Jacinta anathibitisha kwamba vazi la Mama Yetu lilianguka magotini tu... Bila shaka Bibi Yetu hangeweza kuonekana zaidi ya kuvikwa kwa adabu na heshima... {Hili} ni tatizo kubwa, linalopinga uhalali wa Ufunuo huo, na kuibua roho. kwa hofu kwamba jambo hili lote ni fumbo, lililotayarishwa na Mkuu wa Giza.¹⁵⁹

Na hiyo ni kweli, hata hivyo Canon Formigão kimsingi aliamua kwamba kwa kuwa baadhi ya Wakatoliki wa Kirumi walidai kujisikia vizuri (kimwili au kiroho) kwa sababu ya umaarufu wa Fatima, alitupilia mbali ushuhuda wa shahidi alioupokea.¹⁶⁰ Hata hivyo, si Mariamu wala Fatima. wangukuwa wamevaa visivyo vya kitamaduni kama vile mzuka ulivyoelezwa (rej. 1 Timotheo 2:9-10). Chochote watoto walichokiona, tunaweza kuwa na hakika kwamba hakuwa mama yake Yesu wala binti wa Muhammad.

Baadhi ya makasisi wa Kikatoliki wameandika:

Kama vile Mtakatifu Tomaso {Aquinas} anavyofundisha, hakuna hoja dhidi ya ukweli—contra factum non argumentum est. Kama kauli ni kinyume na ukweli, basi hakuna mamlaka duniani inayoweza kututarajia sisi kuiamini.¹⁶¹

Wanazuoni wa Kiislamu pia wangukubali kwamba huwezi kukubali hoja dhidi ya ukweli kuwa ya kweli, haijalishi jinsi hoja zinazoiunga mkono zinaonekana kuwa za kuvutia.

Kukubali kwamba Bibi aliyetokea Fatima angeweza kuwa Maria ni hoja dhidi ya ukweli wa kibiblia kwani "wanawake wanapaswa kuvaa nguo zinazofaa na kuvalishwa kwa utulivu na kwa kiasi" (1 Timotheo 2:9, NJB). Pia ni kinyume na Quran kwamba inaweza kuwa Mariamu au Fatima (taz. Sura 24:31). Zaidi ya hayo, ukweli ni kwamba si Mariamu mama yake Yesu wala Binti wa Muhammad Fatima ambaye angeonekana amevalia hivyo, Zaidi ya hayo, wakati baadhi ya wanawake katika Ureno ya kisasa wanaweza kuvaa hivyo sasa, hawangerudi katika mji mdogo wa Fatima huko nyuma mwaka wa 1917. .

Ingawa kuna hoja za busara, ushuhuda kutoka kwa watu watatu pekee waliomwona Bibi huyo unathibitisha kwamba huyo hakuwa mama yake Yesu Mariamu wala binti wa Muhammad Fatima kwani mzuka huyo alionekana akiwa amevalia sketi fupi isiyo ya kawaida.

Onyo la Orthodox

Kama inavyotokea, hasa kwa sababu ya madai ya Marian wa Kirumi Mkatoliki, baadhi ya waandishi wa Kanisa Katoliki la Othodoksi ya Mashariki wamekuwa na wasiwasi kwamba mafunuo ya "Mariamu" yatatumiwa kama ishara ya kiekumene kwa umoja wa uwongo kwa Wakatoliki wa Kigiriki na Kirumi, Waprotestanti, Waislamu, na. wengine.

Na hilo litawaongoza watu kumfuata Mnyama wa mwisho na Mpinga Kristo:

Peter Jackson (karne ya 20): “Miungu-mama” inayojulikana katika ulimwengu wa kale haikufungiwa tu Mashariki ya Karibu na Mediterania bali ni ya ulimwengu wote. Wahindi wa Kogi, ambao tuliishi miongoni mwao huko Columbia, wanaabudu roho fulani anayeitwa Nabuba, “Mama wa Kale.” Wakati wamisionari wa Kanisa Katoliki walipojaribu kuinjilisha Wakogi katika karne iliyopita...badala ya kueleza tofauti kati ya hadithi za kipagani na ukweli wa Kikristo, walipata “usawa,” Kristo, chini ya mtazamo huu wa upatanishi, analingana na Kogi Sejukukui (mungu wa hila ambaye alidanganya kifo chake kwa kujificha pangoni), huku Nabuba anasemekana kuwa Bikira Maria. Mkanganyiko huu umewafanya Wakogi kuyaita mahekalu yao ya kipagani “cansamaria,” ufisadi wa “casa de Maria” (nyumba ya Mariamu) ...

Waislamu na Waprotestanti wanavutwa kwa Maria yupi? Roma ilianza kumwona zaidi na zaidi kama "mungu mke," Hypostasis ya nne ya Utatu ... Leo, wakati Wakristo wa imani tofauti wanazidi kuwa waekumene na kujitahidi kuunda "Kanisa la Ulimwengu Mmoja," utafutaji umeanza kwa Mariamu wa kutambuliwa kwa ulimwengu wote, mtu ambaye atavutia sio tu kwa wale wanaobeba jina la Kikristo, lakini yaonekana kwa Waislamu na wengine pia, kama vile majaribio yanafanywa ili kumtambulisha "Kristo mpya" na dhana ya Waislamu ya kuja kwao Mahdi na pamoja. Masiya bado anangojewa na Wayahudi. Huyu, bila shaka, hatakuwa Kristo hata kidogo ila mpinga-Kristo. ¹⁶²

Ingawa onyo hilo ni onyo halali, ukweli ni kwamba watu huwa na mwelekeo wa kuamini kile wanachokiona kwa macho yao wenyewe, na mara nyingi kile ambacho wengine wanawaambia wamekiona.

Zaidi ya hayo, wengine wataonekana kuelekeza kwenye maandishi ya Kikatoliki ya Kirumi pamoja na maandishi kutoka kwa waandishi mbalimbali wa Kiislamu kama uhalali wa kuangukia hili.

Karibu kila mtu atadanganywa na kile kinachokuja kulingana na Biblia (2 Wathesalonike 2:8-12).

Hata hivyo, wateule watafuata shauri la Mtume Paulo la “kuenenda kwa imani, si kwa kuona” (2 Wakorintho 5:7).

Alisema hivyo, Biblia inaeleza kuhusu ushirikiano wa hila unaokuja kati ya Mfalme wa Kaskazini na kiongozi wa nchi zinazotawaliwa na Uislamu kwa sasa anayeitwa Mfalme wa Kusini (kama vile Danieli 11:27).

Huenda ikawa kwamba Fatima na/au maonyesho ya baadaye yanayofanana na mwanamke mmoja au zaidi yatakuwa sababu katika makubaliano mbalimbali kati ya mamlaka inayoinuka ya Ulaya na watu mbalimbali wa Kiarabu na Kituruki (rej. Zaburi 83:2-8).

6. Dajjal, Mpinga Kristo?

Waislamu wana mwelekeo wa kuzingatia kwamba al-Masīh ad-Dajjāl (ambaye kwa kawaida huitwa Dajjal) ndiye anayetoka baharini kwenye Ufunuo 13:1, ambapo wao wana mwelekeo wa kutumia neno Dabbatul-Ard kwa Mnyama ambaye. anatoka duniani katika Ufunuo 13:11.

Wote wawili wanaweza kuchukuliwa kuwa “wapinga-Kristo” kupatana na 1 Yohana 2:18, huku Mnyama anayetoka duniani akiwa hasa Mpinga Kristo wa mwisho. Wanyama hao wote wawili waliotabiriwa kibiblia wameunganishwa na Babeli ya Ulaya (Ufunuo 17).

Labda ifahamike kwamba Waislamu wanasema kwamba Waprotestanti wanaodai kwamba Mpinga Kristo wa mwisho atakuwa Mwislamu wamekosea, na Waislamu wako sahihi kuhusu hilo.

Kama Waprotestanti wengi na baadhi ya Wakatoliki wa Kirumi, Waislamu wana mwelekeo wa kumfananisha Mnyama anayetokea baharini kama Mpinga Kristo wa mwisho. Sisi (isipokuwa wakati wa kunukuu vyanzo vyenye ufahamu tofauti) katika CCOG tunafundisha Mnyama anayetokea kutoka baharini kama mpinga Kristo ". Yeye pia ndiye Mfalme wa mwisho wa mamlaka ya Mnyama wa Babeli wa Kaskazini au Ulaya. Tunachukulia kwamba Mnyama wa dunia ndiye Mpinga Kristo wa mwisho (ingawa wote wawili ni wapinga Kristo), na ndiye yule ambaye Waislamu wanamwita Dabbatul-Ard (ambayo wengine wanasema inaweza kuwa dhira 60, kama yadi 30. /meters tall¹⁶³, Waislamu wengine hawaoni hilo kuwa halisi).

Sasa, kwa mujibu wa Hadith (Sunan Abi Dawud 4311, Kitabu cha 39, Hadithi ya 21), Dajjal (Mnyama wa baharini) atatokea baada ya Dabbatul-Ard (Mnyama wa ardhi mwenye pembe mbili) kutokea. Hiyo inaonekana kuwa inapatana na unabii wa faragha wa Kigiriki na Kirumi kwamba papa fulani anayefanya miujiza¹⁶⁴ (anayeonekana kuwa mpinga-papa¹⁶⁵) atakuwa karibu kabla ya kutokea kwa Mfalme Mkuu,¹⁶⁶ ambaye anasikika sana kama Mnyama wa baharini.

Zingatia Hadiyith ifuatayo:

Mtume (Swalla Allaahu ‘alayhi wa sallam) alituhutubia, na sehemu kubwa ya hotuba yake ilihusu kutueleza kuhusu Dajjal. Alitahadharisha kuhusu yeye, na miongoni mwa aliyoyasema ni: 'Hapatakuwa na dhiki yoyote duniani, tangu wakati Mwenyezi Mungu alipoumba kizazi cha Adam, hiyo itakuwa kubwa kuliko mateso ya Dajjal. ... Atanza kwa kusema “Mimi ni Mtume,” (Sunan Ibn Majah 4077: Kitabu cha 36, Hadithi 152)

Mpinga Kristo wa mwisho anaitwa “nabii wa uwongo” katika Biblia (Ufunuo 16:16, 19:20, 20:10; taz. 1 Yohana 4:1-3). Mnyama na Nabii wa Uongo atakuwepo kabla tu ya wakati wa kutisha sana ambao Yesu alionya kuuhusu:

²¹ Kwa maana wakati huo kutakuwa na dhiki kubwa, ambayo haijatokea namna yake tangu mwanzo wa ulimwengu mpaka wakati huu, hapana, wala haitakuwapo kamwe. (Mathayo 24:21)

Kwa hivyo, kuna muunganisho hapa. Maandiko ya Kikatoliki ya Kirumi pia yanafundisha kuja kwa wakati huu wa “dhiki kuu.”¹⁶⁷

Ukizungumza juu ya muunganiko wa kinabii, zingatia yafuatayo:

Amesema Mtume (Swalla Allaahu ‘alayhi wa aalihi wa sallam): “Mwenye kuzihifadhi Aya kumi za mwanzo za Surat Al-Kahf, atalindwa na (majaribu ya) Ad-Dajjal (Mpinga Kristo). (Riyad as-Salihin 1021: Kitabu cha 8, Hadithi ya 31)

⁷ “Na kwa malaika wa kanisa lililoko Filadelfia andika, ... ⁸ wewe... kuwajaribu wakao juu ya nchi. (Ufunuo 3:7,8,10)

Uislamu kimsingi unafundisha kwamba wale wanaokariri aya kumi za Quran watalindwa wakati wa utawala wa Mnyama, ambapo Biblia inaelekeza kwa Filadelfia waaminifu ambao wanaendelea kulindwa neno la Yesu kwa muda wa miaka 3 na nusu (rej. Ufunuo 12). 14-17). Hiyo ilisema, maandishi ya

Kikatoliki ya Kiroma yanaelekeza kwa makadinali wao kulindwa kwa muda wa miezi 42 katika Ufunuo 12:14-17 .¹⁶⁸

Nyingi ya imani za Kiislamu kuhusu yule ambaye Waislamu humwita Dajjal zimo katika hadithi kama zilivyonukuliwa kutoka kwa Imam Yahya ibn Sharaf an-Nawaw.

Hapa kuna habari kutoka 18 Kitabu cha Hadith Mbalimbali za Maadili Muhimu (370) Sura: Ahadith kuhusu Dajjal na Ishara za Saa:

Dajjal atakuwa ni kijana mwenye nywele zilizopinda sana na jicho moja limetoka nje (ambalo hawezi kuona). Ninalinganisha (mwonekano wake) na ule wa Al-`Uzza bin Qatan. ...

Tukauliza: "Ewe Mtume wa Mwenyezi Mungu! Atakaa duniani hata lini?" Akasema, "Kwa siku arobaini. Siku moja itakuwa kama mwaka, siku moja kama mwezi, siku moja kama wiki na siku zilizobaki zitakuwa kama siku zako." Tukasema: "Ewe Mtume wa Mwenyezi Mungu! Je, Swala ya siku moja (sala) itatosha kwa Swala ya siku hiyo ambayo itakuwa sawa na mwaka mmoja?" Hapo akasema, "Hapana, lakini lazima ufanye makadirio ya muda kisha uswali." ...

Atakuja kwa watu na kuwaita kwenye utiifu wake na watathibitisha imani yao kwake na kuitikia kwake. Kisha ataziamrisha mbingu na ziteremshe mvua yake juu ya ardhi na kisha ataipeleka amri yake kwenye ardhi nayo itaota mimea. ...

Kisha atamwita mtu mwenye kujaa ujana na kumpiga kwa upanga na kumkata vipande viwili na kuvifanya vipande hivi vilale kwa mbali, ambayo kwa ujumla ni kati ya mpiga mishale na shabaha yake. Kisha atamwita kijana huyo na atakuja mbele, huku akicheka, huku uso wake ukimeta kwa furaha; Na itakuwa katika wakati huu ambapo Mwenyezi Mungu atamtuma Isa (Yesu) bin Maryam (Mariamu) ambaye atateremka kwenye mnara mweupe upande wa mashariki wa Damascus, akiwa amevaa nguo mbili zilizotiwa rangi nyepesi na kuweka mikono yake juu ya mbawa. ya malaika wawili. Atakapoinamisha kichwa chake, matone ya maji yanaanguka kutoka kichwani mwake, na atakapoiinua, matone kama lulu yatamwagika kutoka humo. Kila kafiri ambaye atapata harufu yake (yaani, `Isa) atakufa na harufu yake itafikia mpaka atakapoweza kuona. Kisha atamtafuta Dajjal mpaka atamshika kwenye lango la Ludd (kijiji kilicho karibu na Yerusalemu), na atamuua. Kisha watu ambao Mwenyezi Mungu amewahifadhi watakuja kwa Isa bin Maryam, na atazifuta nyuso zao na atawajulisha safu zao katika Jannah, na itakuwa chini ya hali ambayo Mwenyezi Mungu atawadhihirishia Isa. "Nimewatoa katika waja wangu watu ambao hapana awezaye kupigana nao, basi wapeleke salama watu hawa mlimani." ¹⁶⁹

Alama ya mpinga Kristo

Kila Mtume aliuonya umma wake dhidi ya mwongo mwenye jicho moja. Sikiliza! Yeye ana jicho moja na Mola wako Mlezi si mwenye jicho moja. Kati ya macho ya mpinga Kristo itaandikwa KFR35 ... ¹⁷⁰ Masihi wa uwongo atakuwa na jicho moja, na juu ya paji la uso wake litaandikwa neno "Kafir" likimaanisha asiyeamini. Kila Muumini ataweza kuisoma hata akiwa hajui kusoma na kuandika. ¹⁷¹

Huo ni mtazamo wa Kiislamu.

Lakini vipi ikiwa Mpinga Kristo au Mnyama hana jicho moja au kwa jina dhahiri wote wanaweza kuona? Ingawa jambo kama hilo linawezekana kwa mbali, bila shaka Biblia haisemi kwamba yatawezekana. Alisema hivyo, Mwislamu mmoja mcha Mungu ambaye mwandishi huyu alijadiliana naye alisema kwamba maelezo ya jicho moja, n.k. yanaweza kuwa ya ishara na hayakuhitajika kukubalika kihalisi. Hili linapatana na baadhi ya wanazuoni wa Kiislamu ambao wamependekeza kuwa na jicho moja ni mfano labda maana yake anaona upande mmoja tu wa maisha, kama wa kimwili tu, lakini sio wa kiroho. ¹⁷²

Hadithi nyinginezo zinasema Dajjal/Mpinga Kristo atakuwa Myahudi, awe mfupi, awe na umri kati ya miaka 20-30, miguu iliyopinda, na kutembea isivyo kawaida. ¹⁷³

Zingatia pia Hadith ifuatayo:

Mjumbe wa Mwenyezi Mungu (ﷺ) akasema: “Hebu niwaambieni jambo kuhusu Dajjal (Mpinga Kristo) ambalo hakuna Mtume yeyote aliyewaambia watu wake. Ni kipofu (katika jicho moja) (Riyad as-Salihin 1818, Kitabu cha 18, Hadithi ya 11)

Hivyo, hadithi kadhaa kimsingi zinadai kwamba Dajjal itakuwa rahisi kumtambua kutokana na sifa za kimaumbile.

Hata hivyo, hakuna hata moja ya sifa hizo za kimwili iliyoorodheshwa katika Biblia. Na baadhi ya Waislamu wanaamini kuwa sifa za kimaumbile zinaweza kufasiriwa kiishara na zisieleweke kihalisi.

Mpinga Kristo wa Mwisho

Biblia inafundisha kwamba Mpinga Kristo atakuwa nabii wa uongo anayekana kwamba Yesu alikuja katika mwili (1 Yohana 4:1-3). Mwanadamu huyo pia atamsaidia yule Mnyama anayetoka katika bahari ambayo sura ya 13 ya Kitabu cha Ufunuo inazungumzia. Pia atafanya “ishara kuu” ambazo zitawadanganya wengi wa “wale wakaao juu ya nchi kwa ishara hizo” kulingana na Ufunuo 13:13-14 .

Sasa kulingana na unabii mbalimbali, kutia ndani ule Wakatoliki wa Kigiriki-Kirumi,¹⁷⁴ Mpinga Kristo wa mwisho ni dhahiri atakuwa aina ya mpinga-papa. Ikiwa ndivyo hivyo, hakuna uwezekano kwamba atakuwa chini ya umri wa miaka 30 au kwamba atakuwa na jicho moja tu au miguu iliyopinda.

Kwa hivyo, ikiwa Waislamu wanatazama sana sura ya nje, wanaweza wasielewe Mpinga Kristo wa mwisho ni nani, kwa muda angalau.

Sasa, hadith fulani pia zinafundisha kwamba Dajjal atatokea kufanya miujiza,¹⁷⁵ na hilo linapatana na yale ambayo Biblia inafundisha hasa kuhusu Mnyama wa ardhi (Ufunuo 13:11-15) ingawa Mnyama wa bahari anaweza pia kufanya miujiza. (cf. 2 Wathesalonike 2:9).

Dajjal pia anaripotiwa kusambaza chakula, ambacho kitamfanya kuwa maarufu.¹⁷⁶

Mpinga Kristo wa kibiblia ana uwezekano wa kusambaza chakula pamoja na kutumia mali kusaidia kupata ushirikiano wa karibu na mataifa mengi ulimwenguni kulingana na Ufunuo 17:1-2 & 18:3.

Unabii wa Kigiriki-Kirumi wa Kikatoliki, kutoka kwa watakatifu wao watatu, unaonekana kukubaliana na hilo:

Mtakatifu Mechtilda (aliyekufa 1299): Mpinga-Kristo, kwa njia ya msingi na mbinu za uwongo, na kwa zawadi za dhahabu na vito, atapata ushawishi juu ya wakuu wa kidunia. Watamtazama yeye kuwa ndiye Mola wao Mlezi na Mungu wao.¹⁷⁷

Mtakatifu Ephrem (aliyekufa 375): Mpinga Kristo atatumia bidhaa za kidunia kama chambo. Atawashawishi Wakristo wengi kwa pesa na mali ili kuasi... Ibilisi atamsaidia kupata hazina zote zilizofichwa za ulimwengu, hata zile zilizo chini ya bahari. Akiwa na hazina hizo atapata mafanikio makubwa zaidi kwa utawala wa Shetani kuliko wakati mwingine wowote katika karne zilizopita.¹⁷⁸

Mtakatifu Jerome (aliyekufa 420): Mpinga Kristo...atapata usaidizi kwa zawadi nyingi na pesa. Atajiuza kwa shetani...¹⁷⁹

Biblia, kwa njia, inataja kwamba Mfalme wa Kaskazini ataishia na dhahabu nyingi, fedha, na vito vya thamani (Danieli 11:38,43) na kwamba mamlaka yenye vilima saba/mlimani itakuwa na "dhahabu na mawe ya thamani na lulu" (Ufunuo 17:4). Kwa hiyo, tunaonekana kuwa tunaona muunganiko hapa kama vile yaliyo juu yangepatana na “hazina za dhahabu na fedha, na juu ya vitu vyote vya thamani vya Misri” ambavyo mamlaka ya Mnyama itamalizia (Danieli 11:43).

Wakati mwandishi wa Kiislamu afuataye aliingiza neno “mpinga-Kristo” (akimrejelea Dajjal), badala yake linaweza kumaanisha Mnyama ambaye anafuatana naye:

Yeye (mpinga Kristo) atapita katika sehemu zisizo na watu na kuwaita watoe hazina zao na hazina zao zitamfuata kama nyigu. ...

"Watu watakimbilia milimani wakitafuta kimbilio kutoka kwa mpinga Kristo."

Imepokewa na Umm Sharik katika rejea ya Nawawi, "Bustani za Haki."¹⁸⁰

Hazina, hapo juu, ingejumuisha vitu kama dhahabu.

Biblia ina unabii kadhaa unaodokeza kwamba watu watakimbilia milimani ili kujaribu kujificha kutoka kwa Mnyama wa bahari anayekuja (Ezeieli 6:1-10, 7:16-17; Maombolezo 4:19; Amosi 3:9-14; Luka 21:20-21). Kwa hivyo, hii inaonekana kama muunganiko mwingine wa kinabii na Uislamu.

Uislamu unafundisha kwamba roho zisizoonekana zinatarajiwa kufanya amri ya Dajjal. ¹⁸¹ Biblia, katika Ufunuo 16:13, inafundisha kwamba mapepo yatatoka katika vinywa vya Mnyama na Nabii wa Uongo (Mpinga Kristo) ili kimsingi kufanya matakwa yao. Kwa hiyo, huo ni ufanano mwingine.

Zaidi juu ya Gold

Biblia husema kuhusu dhahabu kuwa ya thamani baada ya kuanza kwa Dhiki Kuu (Zekaria 14:14; Ufunuo 18:12, 16; taz. 17:4) na vilevile kulikuwa na kiasi kikubwa cha dhahabu katika Misri ambacho wafuasi wa Mnyama wa Ulaya. (a/Dajjal) atapata (Danieli 11:40,43).

Hadith inafundisha:

Mtume wa Mwenyezi Mungu (Swalla Allaahu ‘alayhi wa aalihi wa sallam) amesema: "Haitafika Saa kabla ya Mto Frati kukauka ili kuufunua mlima wa dhahabu ambao watu wataupigania. (Riyad as-Salihin 1822, Kitabu cha 18, Hadithi ya 15)

Tutaona ikiwa dhahabu kama hiyo itafichuliwa na inaweza kuishia wapi.
Ni vizuri sana inaweza kuishia Misri.

Uislamu pia unafundisha katika Hadith:

Dunia itatupa kilicho bora ndani yake; ya dhahabu na fedha, ambayo hakuna atakayefaidika nayo baada ya siku hiyo. Basi atapita mtu (miamba ya dhahabu na fedha) akiwapiga kwa mguu wake na kusema: "Kwa ajili ya haya watu walikuwa wakiuana wao kwa wao, na leo (hawana thamani), na hakuna atakayefaidika nao. (Hadithi kutoka kwa Abu Hurayrah¹⁸²).

Kwa hivyo, tunaona Uislamu kimsingi unawadharau watu waliouana kwa ajili ya dhahabu na vile vile kufundisha kwamba dhahabu haitakuwa na thamani kwa wakati huo.

Biblia yenyewe, pia inafundisha kwamba dhahabu na fedha, kwa muda, zitakuwa zisizo na thamani. Notisi:

¹⁴ Siku iliyo kuu ya Bwana i karibu; Iko karibu na inaharakisha haraka. Kelele za siku ya Bwana ni chungu; Huko mashujaa watapiga kelele. ¹⁵Siku hiyo ni siku ya ghadhabu, siku ya dhiki na dhiki, siku ya uharibifu na ukiwa, siku ya giza na utusitisi, siku ya mawingu na giza kuu, ¹⁶ siku ya tarumbeta na kengele Juu ya miji yenye ngome dhidi ya minara mirefu. ¹⁷ "Nitawaletea wanadamu dhiki, nao watakwenda kama vipofu, kwa sababu wamemtenda Bwana dhambi; Damu yao itamwagwa kama mavumbi, Na nyama yao kama takataka. ¹⁸ Fedha yao wala dhahabu yao hazitaweza kuwaokoa katika siku ya ghadhabu ya Bwana; Bali nchi yote itateketezwa kwa moto wa wivu wake, Kwa maana atawakomesha upesi wote wakao katika nchi. (Sefania 1:14-18)

¹⁹ Watatupa fedha zao barabarani, Na dhahabu yao itakuwa kama takataka; Fedha yao na dhahabu yao hazitaweza kuwaokoa katika siku ya ghadhabu ya Bwana; Hawatashibisha nafsi zao, Wala hawatajaza matumbo yao, Kwa maana imekuwa kikwazo chao cha uovu. (Ezeieli 7:19).

Labda hii ni kwa sababu dhahabu na fedha haziwezi kuliwa (wakati wa uhaba mkubwa na mkali wa chakula watu wengi hawatapendezwa nayo). Zaidi ya hayo, pia kwa sababu ya ukweli kwamba ikiwa silaha za nyuklia

zitalipuka, na watu ni wagonjwa au wanakufa kutokana na ugonjwa wa mionzi, kwamba hawatataka kuwa na dhahabu karibu nao kwani dhahabu huhifadhi mionzi. ¹⁸³

Hiyo ilisema, hadith na maandiko yote yanaelekeza kwenye mabadiliko katika mitazamo kuelekea madini ya thamani.

Vita Hasara

Dajjal wa Kiislamu anaonekana kuwa karibu wakati wa Mnyama wa Kibiblia na Mpinga Kristo. Huu pia ni wakati wa utawala wa Mfalme wa Kusini (pengine anaitwa Imam Mahdi na wengi katika Uislamu).

Sasa hebu tuangalie hadith inayohusiana na vita:

Saa ya Mwisho isingefika mpaka Warumi wangetua al-A'maq au Dabiq. Jeshi linalojumuisha bora (askari) wa watu wa ardhi wakati huo litakuja kutoka Madina (ili kukabiliana nao). Watakapojipanga kwa safu, Warumi walikuwa wakisema: Usisimame baina yetu na wale (Waislamu) waliochukua mateka miongoni mwetu. Tupigane nao; na Waislamu wakasema: Bali, Wallahi, hatutokuwa mbali nanyi na ndugu zetu ili mpate kupigana nao. Kisha watapigana, na theluthi moja ya jeshi ikakimbia, ambaye Mwenyezi Mungu hatamsamehe. Theluthi (sehemu ya jeshi) ambayo ingeundwa na mashahidi bora machoni pa Mwenyezi Mungu, wanguewa na wa tatu ambao hawangewekwa kwenye majaribu wangeshinda na wangukuwa washindi wa Constantinople. ... Dajjal amechukua nafasi yako ... (Sahih Muslim 2897, Kitabu cha 54, Hadith 44)

Maoni kuhusu Konstantinople yanavutia kwa sababu kibiblia, na pia kutoka kwa maandishi ya Katoliki ya Kirumi, Waturuki watamsaliti Mfalme wa Kusini ajaye, na kufanya makubaliano na Wazungu (Warumi) - ambayo yataongozwa na Mnyama kwa msaada. ya Mpinga Kristo wa mwisho. Kwa hivyo, kwa kuwa Constantinople iko Uturuki, ingawa inaitwa Istanbul, maandishi haya ya Kiislamu yanaweza kushikamana.

Hadith hapo juu inaonekana kama vita kati ya Mfalme wa Ulaya wa Kaskazini na Mfalme wa Kiarabu wa Kusini.

Angalia kitu ambacho marehemu Raymond McNair anataja kwanza hapa chini na kisha kile ambacho Biblia inatabiri katika Danieli 11:

Danieli 11 ... inataja baadhi ya watu wa Mideast ambao watahusika katika pambano hilo kati ya mataifa mwishoni mwa enzi hii. Wapiganaji watajumuisha "Mfalme wa Kaskazini," kiongozi wa Umoja wa Ulaya (au chipukizi chake cha mwisho, kinachoitwa "Mnyama"). "Mfalme wa Kusini" (kiongozi wa Kiislamu— yaelekea kutoka Misri {au} taifa lingine la Kiislamu) pia anarejelewa. Nchi/watu wafuatao wametajwa hasa: Misri, Nchi Takatifu (Israeli/Palestina), Waethiopia (Wakushi wa kisasa, kusini mwa Misri {kama Wasudani}), Libya {pia itajumuisha Algeria, Tunisia}, Edomu, Moabu na Ammoni. Wazao wengi wa watu wa kale waliojulikana kama Waedomu au Waidumea sasa wanaishi katika Ukingo wa Magharibi, Yordani, Iraki, Uturuki, Syria, Arabia, Yemen, majimbo ya Ghuba ya Uajemi, n.k. ¹⁸⁴

²⁵ "Atachochea nguvu zake na ushujaa wake dhidi ya mfalme wa kusini kwa jeshi kubwa. Na mfalme wa kusini ataamshwa apigane na jeshi kubwa sana, lenye nguvu; lakini hatasimama, kwa maana watapanga mipango dhidi yake. ²⁶ **Naam, walao katika sehemu ya vyakula vyake watamharibu; jeshi lake litafagiliwa mbali, na wengi wataanguka wameuawa.** (Danieli 11:25-26)

⁴⁰ "Wakati wa mwisho mfalme wa kusini atampiga; na mfalme wa kaskazini atakuja juu yake kama tufani, pamoja na magari, na wapanda farasi, na merikebu nyingi; naye ataziingia hizo nchi, na kuzigharikisha, na kupita katikati yake. ⁴¹ Naye ataingia katika Nchi ya Utukufu, na nchi nyingi zitapinduliwa; lakini hawa wataponyoka mkononi mwake: Edomu, na Moabu, na watu mashuhuri wa Amoni. ⁴² Ataunyosha mkono wake juu ya nchi hizo, na nchi ya Misri haitaokoka. ⁴³ Atakuwa na mamlaka juu ya hazina za dhahabu na fedha, na juu ya vitu vyote vya thamani vya Misri; pia Walibia na Wakushi watamfuata nyuma yake. (Danieli 11:40-43)

Kushindwa huku pia kunakuja kabla ya mkusanyiko wa Armageddon, pengine miaka 1-3 kabla yake (sio Biblia wala hadith zinazobainisha kwa uwazi ni kiasi gani hapo awali).

Kuna kifungu cha kibiblia ambacho kinaweza kuonekana kuunga mkono vifo vikubwa ambavyo, kwa sababu ya maelezo yake na wakati wake (Ezekieli 30:2-9), inaonekana kuwa na uhusiano na kushindwa kwa askari wa Mfalme wa Kusini:

⁴ Upanga utakuja juu ya Misri, na dhiki itakuwa katika Kushi, wakati waliouawa wataanguka katika Misri, na mali yake itachukuliwa, na misingi yake itabomolewa. ⁵ Kushi, na Putu, na Ludi, na Arabia yote, na Libia, na watu wa nchi ya agano, wataanguka kwa upanga pamoja nao.

⁶ Bwana asema hivi, Wale wanaoiunga mkono Misri wataanguka, na nguvu zake za kiburi zitashuka; kutoka Migdoli mpaka Seene wataanguka ndani yake kwa upanga, asema Bwana MUNGU. ⁷ Nao watakuwa ukiwa katikati ya nchi zilizo ukiwa, na miji yao itakuwa katikati ya miji iliyoharibiwa. (Ezekieli 30:4-7, ESV)

Kushi ni kumbukumbu ya Wasudan na pengine Waafrika wengine. Libya ni marejeleo ya ardhi ya magharibi mwa Misri, na sio tu taifa la kisasa linaloitwa Libya. Kanisa la zamani la Radio Church of God liliunganisha baadhi ya Lud na Afrika kaskazini na Put na Afrika magharibi. ¹⁸⁵

Hata hivyo, aina hiyo ya uharibifu inaonekana kuwa inaendana na hadith. Na unabii wa Biblia utatimizwa kabla Yesu hajarudi.

Vita ya Kushindwa

Hiyo ilisema, kwa kuwa Uislamu unafundisha kwamba Mahdi wao atashindwa vita na "Wakatoliki" wa Ulaya, Waislamu wanapaswa kuzingatia kwamba Mpinga Kristo wa mwisho atakuwa kwenye ushirika na kiongozi huyo wa Mnyama wa Ulaya kabla ya wakati wa kushindwa huko.

Hata hivyo, Waislamu wengi watakuwa na shaka kwamba aliyeshindwa ndiye Imam Mahdi halisi, kwani kama yeye ndiye ambaye Biblia inamwita Mfalme wa mwisho wa Kusini, kuna uwezekano hatakuwa ametawala kwa miaka saba kama Waislamu wanaamini kuwa Imam Mahdi atafanya hivyo.

Wanazuoni mbalimbali wa Kiislamu wanazichukulia Hadith kuhusu Mahdi kuwa zimekusudiwa kueleweka kwa njia ya mfano na si halisi,¹⁸⁶ na hivyo basi hilo ni jambo ambalo Waislamu wengi huenda wakafanya wakati Mfalme wa Kibiblia wa Kusini atakapotokea, lakini hata swali zaidi anaposhindwa.

Itakuwa hivyo, ukweli ni kwamba kiongozi anayefuata wa Uislamu ambaye ana vita kubwa na Wazungu (Danieli 11:40) baada ya uharibifu wa Marekani (Danieli 11:39), atakuwa karibu baada ya fainali. Mpinga Kristo (Dajjal) yuko kwenye mandhari ya ulimwengu.

Yesu atarejea na kifo cha Dajjal

Ifahamike kwamba mkuu wa kimsingi wa Mashia, Ayatollah Khomeini, amedai kwamba Imam Mahdi atamuua Dajjal,¹⁸⁷ lakini hiyo inatofautiana na Uislamu wa Sunni.

Quran inaashiria kurudi kwa Yesu:

... mwana wa Maryamu ... Yesu ... Na kuja kwake mara ya pili bila ya shaka ni ishara ya Saa. (Sura 43:57,58,61)

Hapa kuna hadithi inafundisha nini Yesu atawafanyia Dajjal aliporejea:

“Nilimsikia Mtume wa Mwenyezi Mungu (s.a.w) akisema: ‘Eisa bin Maryam atamuua Dajjal kwenye mlango wa Ludd.’ (Jami` at-Tirmidhi 2244, Kitabu cha 33, Hadithi 87).

Hapo juu inadai kwamba Yesu (anayeitwa Eisa bin Maryam hapo juu) atamuua Dajjal (Masihi wa Uongo) huko Ludd, ambayo ni kusini mashariki mwa Tel Aviv na kaskazini-magharibi mwa Yerusalemu. Lakini, kibiblia, hiyo si hatima yake kabisa—Yesu atamfanya atupwe akiwa hai ndani ya “Ziwa la Moto” (Ufunuo 19:20).

Kuashiria na Mwisho wa Msalaba?

Uislamu unafundisha kwamba Mnyama atatumia alama tofauti:

“Atatokea Mnyama na atakuwa pamoja naye muhuri wa Sulaiman bin Daawud na fimbo ya Musa bin Imran (as). Itang'arisha nyuso za Waumini kwa fimbo, na itatia muhuri kwenye pua za makafiri, mpaka watu wa majumba watakusanyika pamoja. basi mtu atasema ‘Ewe Muumini!’ Na mwingine ‘Ewe kafiri.’” (Sunan Ibn Majah 4066: Kitabu cha 36, Hadithi 141).

Biblia inaonyesha kwamba wakati wa Mnyama, Yohana aliandika:

² Kisha nikaona malaika mwingine akipanda kutoka mashariki, akiwa na muhuri wa Mungu aliye hai. Akawaita kwa sauti kuu wale malaika wanne waliopewa kuidhuru nchi na bahari, ³ akisema, Msiidhuru nchi, wala bahari, wala miti, hata tutakapokwisha kuwatia muhuri watumwa wa Mungu wetu juu ya nchi. vipaji vya nyuso zao.” (Ufunuo 7:2-3)

Mungu ataweka muhuri juu ya “watumishi wa Mungu” 144,000 (Ufunuo 7:3-4), ambapo Mnyama atahitaji alama yake kwa watu ili “kununua au kuuza” (Ufunuo 13:16-17). Maandishi ya Kikatoliki ya Kirumi yanakubaliana na hilo, 188 wakati, hata hivyo, yanasisitiza kwamba msalaba ni muhuri, 189 ambayo pia yanafungamanisha na Ezekieli 9:4.¹⁹⁰

Ona kwamba andiko la Ufunuo 7:2 linarejelea “muhuri wa Mungu aliye hai.” Herbert W. Armstrong alifunga muhuri wa Ufunuo 7 na ule wa vipaji vya nyuso vya Ezekieli, 191 lakini akafundisha kutiwa muhuri ni “kilichotiwa muhuri katika vipaji vya nyuso, kwa hakika, ni jina la Mungu.”¹⁹²

Sasa angalia Hadith ifuatayo:

Saa haitakuja mpaka Isa bin Maryam ashuke miongoni mwenu hakimumu muadilifu, na atavunja Msalaba... (Hadithi kutoka kwa Abu Hurayrah¹⁹³).

Sasa, Biblia inaonyesha kwamba wale walio na alama ya Mnyama watapigwa (Ufunuo 16:2). Na baada ya Yesu kurudi:

²⁰ Kisha yule mnyama akakamatwa, na pamoja naye yule nabii wa uwongo aliyefanya ishara mbele yake, ambazo kwazo aliwadanganya wale waliopokea chapa ya yule mnyama, na wale walioiabudu sanamu yake. Hawa wawili walitupwa wakiwa hai katika lile ziwa la moto linalowaka kiberiti. (Ufunuo 19:20)

Mnyama huyu na alama ya Mnyama vitaondolewa.

Licha ya imani za wengi, misalaba haikutumiwa kuwa ishara na Wakristo wa mapema. Hata hivyo, matumizi ya misalaba yalikuwa yameenea katika dini ya mungu-jua Mithra,¹⁹⁴ ambaye Maliki Konstantino alimwabudu.¹⁹⁵ Konstantino binafsi alidai kuona mwonekano wa mungu jua Sol/Mithra katika kichaka cha Apollo huko Gaul mwaka 310.¹⁹⁶ Mnamo 312, Konstantino aliweka misalaba kwenye ngao baada ya kudai maono mengine na kudai kuwa hiyo ilikuwa ya Kikristo.¹⁹⁷

Misalaba ilikubaliwa sana na Wakatoliki wa Greco-Roman kama ishara mara tu baada ya askari wake kushinda Vita vya Milvian Bridge na kisha zaidi baada ya mama yake Helena kudai kupata moja huko Jerusalem na kuileta Constantinople (sasa inaitwa Istanbul).¹⁹⁸ Crosses. hazikuheshimiwa sana na Wakatoliki wa Greco-Roman kabla ya hapo.¹⁹⁹

Kumekuwa na watu mbalimbali katika historia kama vile Wakathari,²⁰⁰ baadhi ya Waprotestanti wa mapema,²⁰¹ Sir Isaac Newton,²⁰² na hata baadhi ya wasomi wa Kikatoliki wa Roma,²⁰³ ambao wamedai kwamba aina fulani ya msalaba inaweza kuwa “alama ya mnyama” wa Ufunuo. 13.

Biblia inaonya:

⁸ Wote wakaao juu ya nchi watamsujudu, ambao majina yao hayakuandikwa katika Kitabu cha Uzima cha Mwana-Kondoo, aliyechinjwa tangu kuwekwa misingi ya ulimwengu. ⁹ Mtu akiwa na sikio, na asikie. (Ufunuo 13:8-9)

⁹ “Mtu yeyote akimsujudu huyo mnyama na sanamu yake, na kupokea chapa yake katika paji la uso wake au juu ya mkono wake, ¹⁰ yeye mwenyewe pia atakunywa mvinyo ya ghadhabu ya Mungu, ambayo imemiminwa

kwa nguvu zote katika kikombe cha hasira yake. hasira. Atateswa kwa moto na kiberiti mbele ya malaika watakatifu na mbele ya Mwana-Kondoo.¹¹ Na moshi wa mateso yao hupanda juu hata milele na milele; wala hawana raha mchana wala usiku, hao wamsujuduo huyo mnyama na sanamu yake, na kila aipokeaye chapa ya jina lake.” (Ufunuo 14:9-11)

Kwa hiyo, ikiwa msalaba ndio, au “alama ya mnyama” ni jambo la kiakili kwamba Yesu angeuharibu wakati wa kurudi Kwake.

Mtakatifu Jerome Mkatoliki wa Kigiriki-Roma aliandika:

Mimi ni Mkristo, niliyezaliwa na wazazi Wakristo, na nimebeba bendera ya Msalaba kwenye paji la uso wangu.²⁰⁴

Msalaba kwenye paji la uso unasikika kama aina ya alama, au angalau ishara.

Wakatoliki wa Kirumi kwa kawaida hufundisha:

Alama ya msalaba ni alama ya Wakristo.²⁰⁵

Askofu wa kianglikana wa karne ya 17 Ezekiel Hopkins alidai, “msalaba ni alama yetu.”²⁰⁶ Wakatoliki wa Othodoksi ya Mashariki pia wanadai, “Msalaba ni alama yetu.”²⁰⁷

Kwa hiyo, Wakatoliki wa Kigiriki-Kirumi, na hata Waprotestanti, wanaweza kuwa wamewekwa ili kukubali misalaba kama alama katika wakati wa mwisho.

Kutakuwa na alama ya Mnyama ambayo inahusisha kutomtii Mungu. Ukweli kwamba baadhi ya vyanzo vya Wakatoliki wa Ugiriki na Waroma na Wakatoliki wasio wa Kigiriki-Kiroma wanapendekeza kwamba msalaba au ishara ya kisanaa inaweza kuhusika, na kwamba Uislamu unaelekeza kwenye uharibifu wake, inaweza kuwa zaidi ya bahati mbaya.

666

Biblia inafundisha kwamba mamlaka ya Mnyama itawatesa kweli Wakristo:

²⁵ Naye atanena maneno ya majivuno juu yake Aliye juu, atawatesa watakatifu wake Aliye juu, naye ataazimu kubadili majira na sheria. Ndipo watakatifu watatiwa mikononi mwake kwa wakati na nyakati na nusu wakati. (Danieli 7:25)

⁵ Naye akapewa kinywa cha kunena mambo makuu na makufuru, naye akapewa mamlaka ya kufanya hivyo kwa muda wa miezi arobaini na miwili. ⁶ Kisha akafungua kinywa chake kumkufuru Mungu, na kulitukana jina lake, na maskani yake, na hao wakaao mbinguni. ⁷ Akapewa kufanya vita na watakatifu na kuwashinda. (Ufunuo 13:5-7)

¹⁵ Naye akapewa kutoa pumzi kwa ile sanamu ya mnyama, hata ile sanamu ya mnyama inene na kuwafanya wale ambao hawakuiabudu sanamu ya mnyama wauawe. ¹⁶ Yeye awafanya wote, wadogo kwa wakubwa, na matajiri kwa maskini, na walio huru kwa watumwa, watiwe chapa katika mkono wao wa kuume au katika vipaji vya nyuso zao; ¹⁷ tena kwamba mtu awaye yote asiweze kununua wala kuuza, isipokuwa mwenye chapa hiyo au jina la yule mnyama, au hesabu ya jina lake. ¹⁸ Hapa ndipo penye hekima. Yeye aliye na akili na aihesabu hesabu ya yule mnyama, kwa maana ni hesabu ya mwanadamu: hesabu yake ni 666. (Ufunuo 13:15-18)

Hii inaweza kuhusisha aina fulani ya upandikizaji wa kielektroniki. Dijitali, CBDC (sarafu ya kidijitali ya benki kuu), na/au aina nyinginezo za kielektroniki za sarafu zitatumika kutekeleza vidhibiti vya ‘666’. Akili ya Bandia pia inaonekana kama itatumika. Vidhibiti hivyo vilivyotabiriwa vya kununua na kuuza havingeweza kutokea wakati Mtume Yohana alipoandika Kitabu cha Ufunuo karibu miaka 2000 iliyopita— lakini kinaweza kutokea sasa!

Kuhusu nani “666” anawakilisha, kulingana na mtakatifu wa Kigiriki-Kirumi Irenaeus, ambaye alidai kuwa alimjua Polycarp wa Smirna, “666” inawakilisha ufalme wa mwisho wa Warumi.²⁰⁸

Hiyo inaafikiana na bishara ya Kiislamu kutoka kwa Muhammad:

Siku ya hukumu itatokea tu, wakati Ar-Rum ndio ustaarabu mkuu wa ulimwengu. (Hadithi kutoka kwa Imam Muslim bin al-Hajjaj al-Naysaburi²⁰⁹)

"Ar-Rum" maana yake halisi ni Kirumi. Lakini katika muktadha uliotajwa hapo juu, hii ina maana kwamba ustaarabu wa Magharibi wa Ulaya utakuwa ndio ustaarabu mkuu mwishoni.²¹⁰ Kimsingi, mpangilio wa ulimwengu wa Ulaya utachukua nafasi ya ile iliyotawaliwa na Uingereza na Marekani moja ya karne kadhaa zilizopita.

Biblia inafundisha kwamba utakuwa ufufuo wa Ufalme wa Kirumi ambao utatawala mwisho wa siku kabla ya kurudi kwa Yesu (rej. Danieli 9:26-27, Ufunuo 13:1-10, 17:1-18).

Chrislam

Njia moja ambayo wengine wamekuwa wakijaribu kufikia ushirikiano wa Kiislamu na malengo ya Vatikani ni kwa kujaribu kuunganisha mawazo na alama mbalimbali. Wengine wametaja aina hii ya kuunganisha kuwa ‘Chrislam.’

Angalia yafuatayo yaliyotoka kwa Vatican News:

Ona kwamba ina mpevu mkubwa na aina ya msalaba. Mkosoaji mmoja alitaja yaliyo hapo juu kuwa "nembo rasmi ya Chrislam."

²¹¹ Mwandishi huyu, hata hivyo, aliunda neno "Chrislam Cross" mnamo 2019. ²¹²

Kwa nini?

Wakati Uislamu kwa muda mrefu umekuwa na wasiwasi kuhusu misalaba, msalaba wa Chrislam unaonekana kuwa njia ya kupunguza upinzani wa Kiislamu. Na ingawa inaonekana kufanya hivyo na baadhi ya Waislamu, hiyo itakuwa ya muda tu.

Labda inapaswa kuwa alisema kuwa mwandishi huyu ameona mahekalu ya Hindu na Buddhist na misalaba ya aina mbalimbali, na ameona kwamba misalaba kubwa wakati mwingine hujengwa ndani yao. Hekalu la Angkor Wat huko Kambodia, kwa kutaja mfano mmoja maarufu, lina kadhaa. Msalaba wa kiekumene umekuzwa katika miaka ya hivi karibuni. ²¹³

Kwa hivyo, Uislamu na Ukristo asilia, ingawa msalaba unaonekana kuwa ishara ya kimataifa ya kidini.

Kwa hiyo, kwa sababu sehemu kubwa ya ulimwengu itaelekea kukubali dini ya uwongo inayokuja (Ufunuo 13:3–4, 8), aina fulani ya utaratibu wa kidini wa kiekumene, ikiwezekana kutumia aina fulani ya msalaba kama ishara, ingeonekana kuwavutia. wengi duniani kote.

Watesi Wenye Msalaba

Kama inavyotokea, kuna maandishi ya Kigiriki-Roman Katoliki ambayo yanaonyesha kwamba wengine wanaovaa misalaba watakuwa watesi:

Mtakatifu Fransisko wa Paulo (1470): Hawa washikaji msalaba watakatifu watatawala na kutawala kwa utakatifu juu ya ulimwengu mzima hadi mwisho wa nyakati.²¹⁴

Anna-Katarina Emmerick (Oktoba, 1820): Kisha nikamwona mnyama huyo akikimbilia baharini, adui akikimbia kwa fujo, na makundi makubwa ya wapiganaji yakizunguka kanisa, wengine duniani, wengine juu angani. Mduara wa kwanza uliundwa na vijana na wasichana; ya pili, ya watu waliooana wa tabaka zote kuanzia wafalme kwenda chini; ya tatu, ya kidini; wa nne wa mashujaa, **wakiongozwa na mpanda farasi mweupe**; na ya tano, na ya mwisho iliundwa na wananchi na wakulima, **wengi wao waliwekwa alama kwenye paji la uso na msalaba mwekundu**. Jeshi hili lilipokaribia, mateka na walioonewa walikombolewa na kuzidisha safu huku wavunjaji na wapanga njama wakitimuliwa kila upande.²¹⁵

Josefa von Bourg (aliyefariki mwaka wa 1807): Mungu atachagua mzao wa Konstantino, Pepin, na St. Louis, ambaye amejaribiwa kwa kipindi kirefu cha uhamishoni kutawala Ulaya. Atakuwa na alama ya msalaba kifuni mwake ... Chini yake dini ya Kikatoliki itaenea kuliko kamwe.²¹⁶

Mtakatifu Bridget wa Uswidi (aliyekufa 1373): vita vitakwisha wakati mfalme mwenye asili ya Kihispania atachaguliwa, ambaye, kwa namna ya ajabu, atakuwa mshindi kupitia ishara ya Msalaba. **Atawaangamiza madhehebu ya Kiyahudi na Mahometan...**²¹⁷

*Kilatini Tiburtine Sibyl (karne ya 4-7): Yeyote asiyeabudu Msalaba wa Yesu Kristo ataadhibiwa kwa upanga.*²¹⁸

*Kasisi Stefano Gobi (karne ya 20, alidai maeneo kutoka kwa 'Mariamu'): Pita jiji lote, Yerusalemu yote, na alama msalaba kwenye vipaji vya nyuso za wale wanaodharau ... Mfuatani katikati ya jiji, mkapige. Usionyeshe huruma wala biashara; wazee vijana, mabikira, wanawake, kuuu na kuwaangamiza wote. Lakini usinguse mtu yeyote mwenye msalaba kwenye paji la uso wake.*²¹⁹

Kwa hivyo, maandishi ya Wagiriki na Wakatoliki yanasema watesi wanapaswa kuwa na alama ya msalaba ili kwenda kinyume na wale ambao hawana alama hiyo.

Biblia inaonya kuhusu mpanda farasi mweupe wa Apocalypse (Ufunuo 6:1-2), ambaye anawakilisha Mpinga Kristo wa mwisho. Na kasisi wa Kikatoliki wa Kirumi aliandika, "Mpanda farasi mweupe ... hawezi kuwa mwingine ila Maliki wa Kirumi ... maelezo hayo.

Biblia pia inaonya kwamba wale wanaokataa "alama ya mnyama" (Ufunuo 13: 16-17) wanakabiliwa na kuuuwa kupitia maelekezo ya Mpinga Kristo (Ufunuo 13: 11-15).

Ukweli kwamba unabii wa Kirumi Mkatoliki unaelekeza kwa watu wanaotesa kuvaa msalaba na kwenda kinyume na madhehebu ya "Kiyahudi" (ambayo Wakatoliki wa Kigiriki na Warumi wanaelekea kulichukulia Kanisa la Mungu kuwa—hasa, baadhi ya maandishi wa Kigiriki-Kirumi wa Kikatoliki na watu wa fumbo wameufanya. alidai kwamba wale wanaoshika Sabato ni Wayahudi kwa siri na si Wakristo), ambao hawavai misalaba ya kidini, inapatana na maoni kwamba msalaba unaweza kuwa alama au sanamu ya Mnyama na Mpinga Kristo.

Kimsingi, maandishi ya kinabii ya Kigiriki na Kirumi ya Kikatoliki yanaonyesha kwamba wale wanaowaunga mkono kwa dhahiri watavaa misalaba/misliba mwishoni, watawatesa wale wasiofanya hivyo, na kwamba Yesu (ambaye wakati mwingine waonaji wao huchanganya na Mpinga Kristo wa mwisho²²¹) atawazuia kuvaa misalaba. na kuendeleza mazoea mengine ya Ukatoliki wa Kigiriki na Kirumi. Utabiri huu, pamoja na maandiko ya Biblia, ni sababu za kuzingatia kwamba aina fulani ya msalaba/sanamu inaweza kuhusishwa na alama na sanamu ya Mnyama.

Bila shaka, Yesu (k.m. Mathayo 5:11-12; 10:23) alifundisha kwamba Wakristo wangeteswa, si watesi. Hangeidhinisha watesi waliovalia hela. Kwa hiyo, hakuna Mkristo wa kweli anayepaswa kufikiria kwamba wauaji wanaobeba msalaba wako upande wa Mungu.

Mahdi, Frati na Mnyama

Baadhi katika Uislamu wanaonekana kuamini kwamba utawala wa Mnyama wa Ulaya (Ufunuo 13:1-10) na Mpinga Kristo (Ufunuo 13:11-17; 1 Yohana 4:1-3) utatokea wakati wa kifo cha Mahdi.

Sasa, kibiblia, hii inaonekana kuwa kweli, kwa kiasi fulani, kwa nchi za Waarabu ikiwa Imam Mahdi analinganishwa na Mfalme wa Kibiblia wa Kusini. Hata hivyo, Biblia inaonyesha kwamba Mnyama wa Ufunuo (ambaye pia anaitwa Mfalme wa Kaskazini katika Danieli 11) na Mpinga Kristo wa mwisho (kiongozi wa dini ya uwongo anayeungwa mkono na Ulaya) watatawala Ulaya na pia juu ya baadhi ya nchi za Marekani (Danieli 11):39), kabla ya Uropa kutawala nchi za Waarabu (Danieli 11:40-43). Kwa hiyo, Biblia inafundisha kwamba Mpinga Kristo wa mwisho atakuwa na nguvu kabla ya kifo cha Mfalme wa Kusini wa Biblia.

Ingawa imani ya “Mahdi” yaonekana ilikuwa ni maoni ya Wasunni wachache na imekataliwa na baadhi ya mamlaka za Kisunni, “Jumuiya ya Ulimwengu ya Kiislamu ilitoa fatwa mnamo Oktoba 1976 ikiwaamuru Waislamu wa Sunni kuamini dhana ya Mwokozi wa Kiislamu inayoitwa Mahdi.”²²²

Ikumbukwe pia kwamba baadhi ya makundi ya Kisunni yanataka Khalifa atokee na atawale ukhalifa wa Kiislamu unaojumuisha eneo lote kutoka kaskazini-magharibi mwa Afrika kupitia Mashariki ya Kati na hata mashariki zaidi.²²³

Hata hivyo, Sunni (ambao ni wengi zaidi kuliko Waislamu wa Shi’a) hawapaswi kubadili mitazamo yao dhidi ya Mahdi (wanazuoni mbalimbali wa Kisunni pia wanakubali²²⁴) au wanataka Khalifa wa aina hiyo, kwa sababu ya kile ambacho Biblia inaonyesha kitatokea. Mashia pia wangepanya vyema kutambua kwamba kwa sababu tu mtu anaweza kudai kuwa Imam wa mwisho (au Mahdi), haimanishi kwamba Mungu atakubali kwamba afuatwe. Wala Masunni wala Mashia hawapaswi kumuunga mkono mtu ambaye ataonekana kuwa Imam/Khalifa wa mwisho katika muongo ujao au zaidi. Kiongozi mkuu wa nchi za Kiislamu atafanya madai kama hayo na kuinuka, lakini atashindwa kabisa (Ezekieli 30:2-8).

Kuna Hadiyth isemayo:

Mjumbe wa Mwenyezi Mungu (Swalla Allaahu ‘alayhi wa aalihi wa sallam) amesema: “Haitafika Saa kabla ya Mto Frati kukauka ili kuufunua mlima wa dhahabu ambao watu wataupigania. Tisini na tisa kati ya mia moja watakufa (katika mapigano) na kila mtu miongoni mwao atasema: 'Pengine niwe peke yangu nitabaki hai.'" (Riyad as-Salihin 1822, Kitabu cha 18, Hadithi ya 15).

Kushindwa huku kunapaswa kuja kabla ya Har–Magedoni, kulingana na Waislamu, na kulingana na hadithi nyingine, Mahdi atakuwa huko kwenye Har–Magedoni.²²⁵ Hata hivyo, Biblia inaelekeza kwenye Frati kukauka wakati wafalme kutoka mashariki (majeshi ya Eurasia) wanaelekea. Har–Magedoni kulingana na Ufunuo 16:12-16. Na ikiwa Mahdi ni Mfalme wa Kusini wa Biblia, atakuwa ameshindwa muda mrefu kabla ya wakati huo (ona pia Ezekieli 30:3-9).

Baadhi ya Waislamu wameifasiri Hadith isemayo, “Yaajuj na Maajuj wanachimba mpaka wayafikie maji, kisha wanakunywa maji hayo” (Sahih Muslim, Kitabu cha 41, Hadith 6931) kupendekeza jambo hili linaifanya Frati kukauka (baadhi ya wengine wanaifasiri hii kuwa wao ni wao. ifanye Bahari ya Galilaya kuwa kavu badala yake, “Hadith zinataja waziwazi kwamba Gogu na Maajuju watakunywa kutoka katika Bahari ya Galilaya na kuikausha.”²²⁶). Hata hivyo, inawezekana kwamba juhudi za Waeurasia zinaweza kuwa sababu ya kukauka kwa mto Euphrates, kinyume na kuwa ni muujiza wa kimungu.

Muslim Brotherhood

Ikumbukwe kwamba Muslim Brotherhood wanataka muungano wa ardhi unaolingana na yale yatakayotawaliwa na Mfalme ajaye wa Kusini:

Muslim Brotherhood ni nini?

Harakati kubwa zaidi na yenye ushawishi mkubwa wa Kiislamu duniani. Kikundi hicho kilianzishwa nchini Misri mwaka wa 1928, awali kilijikita katika kuiondoa nchi hiyo kutokana na ushawishi mbovu wa

kilimwengu ulioletwa na utawala wa kikoloni wa Uingereza. Kwa miaka mingi, ilianzisha matawi na washirika katika nchi nyingi ili kukuza maadili ya Kiislamu ya Kisunni, uadilifu wa kijamii, na kutokomeza umaskini na ufisadi. "Taifa la Kiislamu," katiba yake yasema, "lazima liwe tayari kikamilifu kupambana na wadhalimu na maadui wa Mwenyezi Mungu kama utangulizi wa kuanzishwa kwa dola ya Kiislamu" - ukhalifa ulioimarishwa tena, unaoanzia Uhispania kuvuka Mashariki ya Kati na Kati. Asia hadi Indonesia, kutawaliwa kwa mujibu wa sharia ya Kiislamu.²²⁷

Ijapokuwa haitaishia Uhispania, na jinsi mashariki utawala wake utakavyoenea inaweza kujadiliwa, aina fulani ya shirikisho la ardhi za Kiislamu katika Mashariki ya Kati na Afrika Kaskazini itaundwa.

Acha niongeze pia, kwamba msomi wa Orthodoxy ya Kigiriki, Dk. Helen Tzima Otto, aliandika juu ya maono ya Dervish katika karne ya 17 kwamba Waarabu na Waislamu wengine wangepigana dhidi ya Wazungu "Wakristo",²²⁸ ambayo inasikika sana kama ilivyo. ilitabiriwa kutokea katika Danieli 11:40-43. Kisha akaandika kuhusiana na hilo:

WWIII ... litakuwa shambulio la pamoja la Kiislamu dhidi ya 'Magharibi', yaani ... uvamizi wa Ulaya kutoka Afrika Kaskazini, Mashariki ya Karibu na pengine Asia ya Kati,²²⁹

Na ingawa hiyo sio WWIII, inaweza kuchukuliwa kama kitu kama hicho kwa ulimwengu wa Kiislamu.

Kuna uwezekano wa mambo kadhaa ambayo yatasababisha vita hii ya Danieli 11:40. Kwanza, zingatia Hadith ifuatayo:

Mtume wa Mwenyezi Mungu (Swalla Allaahu 'alayhi wa sallam) hakuwahi kuacha ndani ya nyumba yake chochote chenye sura ya msalaba bila kukiharibu. (Sunan Abi Dawud 4151, Kitabu cha 34, Hadithi ya 132)

Kwa vile Muhammad angeharibu misalaba, Waislamu wana uvumilivu mdogo kwao na pia wanawaona kuwa waabudu masanamu.²³⁰ Kulingana na bishara za Kirumi Mkatoliki ambazo zinaweza kushikamana na vifungu katika Danieli 11, wale wanaopigana dhidi ya Waislamu watakuwa "wabeba msalaba":

Mtakatifu Fransisko wa Paulo (1470): ... Mfalme Mkuu ... Atakuwa jemadari mkuu na mkuu wa watu watakatifu, ambaye ataitwa 'wachukuaji wa Msalaba watakatifu wa Yesu Kristo,' ambaye atawaangamiza pamoja nao. madhehebu ya Mahometan na makafiri waliobakia.²³¹

Pseudo-Methodius (karne ya 7): Uvamizi huu mpya wa Waislamu utakuwa adhabu isiyo na kikomo na huruma...Nchini Ufaransa, watu wa Wakristo watapigana na kuwaua...Wakati huo huo Waislamu watauawa na watajua dhiki... Mfalme wa Kirumi (Mfalme Mkuu) ataonyesha ghadhabu kuu dhidi ya wale ambao watakuwa wamemkana Kristo katika Misri au Arabuni.²³²

Kumbuka kwamba sio Wakristo wa kweli, bali ni wale waliofuatana na dini ya Mfalme Constantine ambayo itapigana na kuwaua Waislamu.

Kuna mambo mengi yanayofanana katika unabii wa Kigiriki-Kirumi wa Kikatoliki kuhusu Mfalme Mkuu ajaye na Mfalme wa Kaskazini wa Danieli 11 pamoja na Mnyama wa Ufunuo 13. Ulaya itafanya kazi kuusukuma nje Uislamu. Hapa kuna kitu kutoka kwa papa:

Papa John Paul II (Machi 1993), kama ilivyoripotiwa na Monsinyo Mauro Longhi mnamo Oktoba 22, 2017: 'Waambie hili wale ambao utakutana nao katika Kanisa la milenia ya tatu. Ninaona Kanisa likiteswa na janga la mauti. ... 'Inaitwa Uislamu. Watavamia Ulaya. Niliona umati ukija kutoka Magharibi hadi Mashariki', na akanieleza nchi moja baada ya nyingine: kutoka Moroko hadi Libya hadi Misri, na kuendelea hadi sehemu za mashariki. Baba Mtakatifu aliongeza, 'Watavamia Ulaya, Ulaya itakuwa kama pishi, masalia ya zamani, kivuli, utando. Urithi wa familia. **Wewe, wewe**

Kanisa la milenia ya tatu, itakuwa na vyenye uvamizi. Si pamoja na majeshi, majeshi hayatatoshwa, bali kwa imani yenu, mkaishi kwa uadilifu.²³³

Kwa hiyo, hata maandishi ya hivi majuzi zaidi ya Kikatoliki yanaonyesha wasiwasi wa Vatikani kuhusu Uislamu. Licha ya maoni ya John Paul II, majeshi yatahusika.

Mataifa mengi ya Kiislamu yatakuwa miongoni mwa watu wa kwanza, idadi kubwa ya watu ambao watamtambua na kumgeukia Mnyama ajaye na mamlaka ya Mpinga Kristo.

Biblia haisemi ni asilimia ngapi ya jeshi la Mfalme wa Kusini litakaloshindwa wakati huo, lakini inapendekeza uharibifu mkubwa. Hata hivyo, Biblia pia inataja baadhi ya watu kutoroka—na pia inasema kwamba baadhi ya wale waliokuwa wafuasi wa Mfalme wa Kusini watamsaliti.

Mwanzoni mwa 2023, mwandishi aliandika yafuatayo:

Uasi mkubwa wa mapema kwa Mnyama ambao Biblia inazungumzia utatoka kwa Waarabu na Waafrika Kaskazini wengi. Kutokuwa na imani kwa matangazo ya "wapiganaji wa msalaba," pamoja na kuenea kwa misalaba inayoonyeshwa, pamoja na ufahamu wa Kiislamu kuhusiana na Mpinga Kristo,²³⁴ inaweza kuwa sehemu ya kile kinachochochea mashambulizi yaliyotabiriwa kutoka kwa 'Mahdi wa Kiislamu' ambaye anaonekana kuwa wa kibiblia. Mfalme wa Kusini.²³⁵

Mwishoni mwa 2023, mwandishi huyu alipitia hadith ifuatayo:

Nimemsikia Mtume wa Mwenyezi Mungu (Swalla Allaahu 'alayhi wa aalihi wa sallam) akisema: Mtafanya amani na watu wa Byzantine, kisha nyinyi na wao watapigana na adui nyuma yenu, na mtashinda, na chukueni ngawira, na muwe salama. Kisha utarudi na kushuka kwenye mbuga yenye vilima na mmoja wa Wakristo atainua msalaba na kusema: Msalaba umeshinda. Mmoja wa Waislamu atakasirika na kuivunja, na watu wa Byzantine watafanya hiana na kujiandaa kwa vita. (Hadithi ya Sunan Abi Daawud 4292, Kitabu cha 39, Hadithi ya 2)

Katika hapo juu, Wabyzantines inawataja Wazungu kulingana na wasomi mbalimbali wa Kiislamu kama Byzantium ilikuwa bado sehemu ya mguu wa mashariki wa Milki ya Kirumi wakati wa Muhammad. Kwa hivyo, hadithi hiyo inalingana na kile ambacho mwandishi huyu alihisi kwamba andiko hilo, pamoja na ujuzi fulani wa imani za kihistoria na za kimapokeo, zilipendekeza.

Hapa kuna utabiri kutoka kwa Nostradamus wa Katoliki ya Kirumi:

Nje ya nchi ya Arabia Kubwa
Atazaliwa bwana hodari wa sheria ya Muhammad.
Ataisumbua Uhispania na kuishinda Grenada.

Na kwa bahari itakuja kwa taifa la Italia. (C5:Q55)

Katika hayo hapo juu, Nostradamus anatabiri kwamba kiongozi wa Kiislamu atajaribu kuvamia kusini mwa Ulaya. Hilo linapatana na unabii wa Biblia kama vile Danieli 11:40.

The Great Arab, Turkey, and a European Leader

Sasa angalia maandishi yafuatayo ya Kikatoliki ya Kirumi ambayo yanazingatia kwamba Wabyzantium ni Waturuki - ambao wamedhibiti Byzantium tangu 1453:

Nostradamus (aliyekufa 1566): Mwarabu Mkuu ataendelea vyema, Lakini atasalitiwa na Wabyzantine. (Waturuki).

Maoni juu ya hapo juu kutoka kwa mwandishi wa Kirumi Mkatoliki Yves Dupont: Hapa, tunaambiwa kwamba Uturuki itavunja imani yake na ulimwengu wote wa Kiarabu.²³⁶

"Mwarabu Mkuu" labda anapaswa kuwakilisha Mfalme wa mwisho wa Kusini ambaye atachukuliwa kuwa Mahdi/Khalifa. Waturuki kwa sasa wanadhibiti sehemu ya kile kilichoitwa Byzantium. Kwa hivyo, bishara ya Wakatoliki wa Roma inaonyesha kwamba kiongozi wa Kiislamu atatokea kijeshi na Uturuki itasaliti mamlaka ya Kiislamu ya Kiarabu. Hilo pia linapatana na Danieli 11:40-41 linalosema kwamba Edomu, ambayo inajumuisha Uturuki ya kisasa, itaepuka hasira ya Mfalme wa majeshi ya Kaskazini—labda kwa sababu watakuwa wamemsaliti Mfalme wa Kusini. Uturuki pia haijaorodheshwa kuwa mojawapo ya mataifa ambayo Ezekieli 30:3-5 (ambayo pia yaonekana kuwa na uhusiano na Mfalme ajaye wa Kusini) inasema yatashindwa karibu na "siku ya Bwana."

Kauli ya Nostradamus inaweza pia kuafikiana na hadith (Sahih Muslim 2897, Kitabu cha 54, Hadith 44) inayosema theluthi moja ya jeshi dhidi ya Warumi halitapigana.

Zaidi ya hayo, ona unabii ufuatao wa Kirumi Mkatoliki:

Rudolph Gekner (aliyekufa 1675): **Mkuu mkuu wa Kaskazini aliye na jeshi lenye nguvu zaidi atapita Ulaya yote, kung'oa jamhuri zote, na kuwaangamiza waasi wote.** Yake

upanga ... utapigana kwa niaba ya imani ya kweli ya kiorthodox, na utaitiisha chini ya utawala wake Ufalme wa Mahometan.²³⁷

Ikiwa yaliyo hapo juu yana usahihi mwingi (na yana upatano fulani wa kibiblia na Danieli 11:40-43), inaonekana pia kuonyesha kwamba jamhuri zote (au angalau baadhi) zinapaswa kung'olewa kabla ya Mfalme Mwislamu wa Kusini. kuvamiwa na Mfalme wa Kaskazini wa Biblia. Biblia katika Ufunuo 17:12-13 inaunga mkono wazo la jamhuri kubadilishwa na aina tofauti ya utawala.

Kwa hivyo, ndio, tunaona muunganiko fulani hapa wa unabii wa kibiblia, wa Kiislamu na wa Kirumi. (Sasa kuna unabii wa kibiblia kuhusu 1/3 kuuawa katika Ufunuo 9:15, lakini hauhusiani na vita hivi.)

Hiyo ilisema, tushughulikie Constantinople, ambayo sasa inaitwa Istanbul. Istanbul inadhibitiwa na Uturuki. Na ingawa hakuna marejeo ya kibiblia ambayo yanaashiria kutekwa tena na Waislamu wengine, kama vile Sahih Muslim 2897, Kitabu cha 54, Hadith 44 inavyosema, Waislamu wengine wanaamini kwamba Constantinople itaishia kutawaliwa na Waislamu wa uwongo kulingana na hadithi hiyo hiyo. .²³⁸ Hiyo inaweza kuwa sawa na maandiko yanayohusiana na usaliti wa Mfalme ajaye wa Kusini (Danieli 11:26,41).

Zaidi ya hayo, ona kwamba unabii wa Kikatoliki wa Kirumi unaelekeza kwa Waturuki kutoka Konstantinople wakiongoa na Wazungu kuusukuma nje Uislamu:

Ndugu Louis Rocco (karne ya 19): kote Ulaya kutakuwa na vita vya kutisha vya wenyewe kwa wenyewe... Huko Constantinople, msalaba utachukua nafasi ya nusu mwezi wa Uislamu...Mzao wa Kikatoliki wa nyumba ya kifalme ya Ujerumani (Hapsburg?) atatawala ...²³⁹

Ndugu Louis Rocco (karne ya 19): Waslavs wa kusini wataunda Himaya kuu ya Kikatoliki na kuwafukuza Waturuki kutoka Ulaya (Mohammedans), ambao watajiondoa hadi Afrika Kaskazini na baadaye kukumbatia imani ya Kikatoliki.²⁴⁰

Mara moja mwandishi huyu na mkewe walikuwa Uturuki, tulimuuliza mwongozo wa Kiislamu kuhusu Waturuki wanaotumia pombe. Mwongozo huyo alisema kwamba hiyo ni kwa sababu Waturuki walikuwa watu wa kuhamahama na kwamba katika njia mbalimbali hakukuwa na "Waislamu wazuri."

Ingawa hilo linaweza kujadiliwa, kwa ujumla, Waturuki huwa ni watu wa pragmatic. Wakati Waturuki wanaona nguvu za Mfalme wa Ulaya wa Kaskazini na adhabu inayokuja ya Mfalme wa Kusini (ambaye wengine wanaweza kumchukulia kama Imam Mahdi), Waturuki wanaonekana kuwa wametabiriwa kumsaliti. Kwa hivyo, wao, kwa maana hiyo, wanaweza kuchukuliwa kuwa Waislamu wa uwongo ambao watatimiza hadithi hiyo ya Sahih Muslim 2897, Kitabu cha 54, Hadith 44.

Maoni kuhusu Habsburg (yameandikwa Hapsburg hapo juu) yaliwekwa na kasisi wa Kikatoliki wa Kirumi yanavutia kwani mzao wa Habsburg anaweza kuwa Mfalme wa mwisho wa Mnyama wa Kaskazini kutoka baharini.

Meli na Usaliti wa Kidini

Kwa kadiri mamlaka ya Ulaya inavyokwenda, angalia yafuatayo kutoka katika Quran:

Warumi wameshindwa katika nchi iliyo karibu. Lakini baada ya kushindwa kwao, watahinda ... Hawatakuwapo waombezi wao miongoni mwa washirikina wao, na watawakanusha kabisa washirika wao. (Sura 30:2-3, 13)

Hii ni ya kuvutia kwa sababu mistari hiyo katika Sura 30 inaonekana kupatana na sehemu tatu za unabii wa Biblia.

Kwanza, hebu tuangalie katika Danieli 11 na tuone kushindwa kwa Warumi/Wazungu:

³⁰ Kwa maana meli za kivita kutoka katika visiwa vya pwani vya magharibi zitamwogopesha, naye ataondoka na kurudi nyumbani. Lakini atadhihirisha hasira yake dhidi ya watu wa agano takatifu na kuwalipa wale wanaoliacha agano hilo. (Danieli 11:30, New Living Translation 1996 Greg Laurie)

Iliyo hapo juu ni ishara muhimu ya wakati wa mwisho. Pia inapatana na kifungu kama hicho katika Hesabu 24:24, ambayo kulingana na Hesabu 24:14 ni ya nyakati za mwisho--na ndani yake nguvu ya jeshi la majini ya Magharibi inasumbua wazao wa Ashuru/Ashuri (ambao wengi wao wanaonekana kuishi sasa. huko Uropa).

Angalia maandishi ya Kikatoliki yanayohusiana na kifungu katika Danieli 11:30 na kinachofuata:

Inaonekana pengine atashindwa na watu fulani wa mataifa ya Magharibi, ambao watampiga vita vya majini...(11:30). Lakini hivi karibuni atapona kutokana na kushindwa huku.²⁴¹

Kabla ya mwaka wa 2003,²⁴² nilifikiri kwa mara ya kwanza kwamba Danieli 11:30 inaweza kuwa inarejelea Marekani na/au meli za kivita za Uingereza zinazomtisha Mfalme wa Kaskazini wa Ulaya. Kisha katika 2008, nilikutana na yafuatayo katika kitabu kilichoandikwa kuhusu unabii wa Greco-Roman Catholic na Gerald Culleton:

Countess Francesca de Billiante (aliyekufa 1935): Wakati nchi yenye kundi kubwa la meli inapoingia Bahari ya Mediterania (Uingereza au Marekani?) basi Ulaya itatetemeka...Mungu ataiokoa Roma.²⁴³

Kumbuka: Maoni katika ( ) yanatoka kwa mwandishi Mkatoliki wa Roma Gerald Culleton. Na ingawa hakuunganisha unabii huu wa Kirumi Mkatoliki na Danieli 11:30 katika maandishi hayo, kifungu hicho hakika kinaweza kuhusishwa. Inaonekana kama kusudi la uandishi wa Countess ni kutuliza Ulaya kabla ya vita vya baadaye na USA kuja (ambayo itakuwa kulingana na Danieli 11:39).

Pili, "ushindi" huo HAUDUMU kwa muda mrefu, kwa sababu Mfalme huyo huyo wa Ulaya wa mamlaka ya Kaskazini anashinda jeshi lenye nguvu zaidi mistari michache baadaye katika Danieli 11:

³⁹ Hivyo atazitendea hizo ngome zenye nguvu kwa mungu wa kigeni, ambaye atamkubali, na kuendeleza utukufu wake; naye atawafanya watawale juu ya wengi, na kugawanya nchi kwa faida. Danieli 11:39).

Yaliyo hapo juu yanapatana na unabii fulani wa Kikatoliki wa Greco-Roman ambao unajadili kushindwa kwa Marekani na washirika wake wenye asili ya Uingereza na Mfalme Mkuu wa Ulaya:

Mtakatifu Cataldus wa Tarentino (c. 500): "Mfalme Mkuu atakuwa vitani hadi atakapokuwa na umri wa miaka arobaini. ... atakusanya majeshi makubwa na kuwafukuza wadhalimu kutoka kwa himaya yake. Ataiteka Uingereza na himaya nyingine za visiwa".²⁴⁴

Werdin d' Otrante (karne ya 13): "Mfalme Mkuu na Papa Mkuu watamtangulia Mpinga Kristo ... Madhehebu yote yatatoweka. Mji mkuu wa dunia utaanguka."²⁴⁵

Inawezekana kwamba Washington, DC. ni "mji mkuu wa ulimwengu" ambao umetabiriwa kuanguka na Werdin d' Otrante. Na Kanada, ambayo si kisiwa (kama Uingereza, Australia, na New Zealand zilivyo) ni mshirika wa karibu wa Marekani, angalau kijiografia.

Zaidi ya hayo, angalia:

Zachary the Armenian (iliyochapishwa 1854 na kufupishwa mnamo 2010): Na kisha kungekuwa na vita ambavyo unabii unarejelea kama "mapambano ya wenye nguvu, dhidi ya wenye nguvu". Himaya hii ya kaskazini ... itaingia vitani dhidi ya Amerika Kaskazini na Amerika Kaskazini itaanguka na kutekwa na kuwekwa utumwani. Awamu inayofuata ni jambo la kutisha kuliko zote. Hapo ndipo Zachary anaposema andiko hili lililochapishwa mwaka 1854, "na kisha ulimwengu wote ukaanguka chini ya utawala wa mzaliwa wa kwanza wa kuzimu."²⁴⁶

Amerika ya Kaskazini ingejumuisha waziwazi USA na Kanada. Baada ya kushindwa kwa Marekani, Mnyama na Mpinga Kristo watatawala.

Sasa, kwa kadiri ya nukta ya tatu ya kibiblia inayohusiana na Sura 30, Biblia inatabiri kwamba wafuasi wenye nguvu wa serikali ya Ulaya watageuka dhidi ya mamlaka ya vilima saba (Ufunuo 17:9). Hilo ndilo kanisa la Roma lililofanyiwa marekebicho, ambalo, kwa sababu ya kuwaheshimu watakatifu wake, yaelekea lingefikiriwa na Waislamu kuwa "miungu inayohusishwa":

¹⁶ Na zile pembe kumi ulizoziona juu ya yule mnyama, hao watamchukia yule kahaba, na kumfanya kuwa mkiwa na uchi, watakula nyama yake na kumteketeza kwa moto. ¹⁷ Kwa maana Mungu ameweka hili mioyoni mwao ili kutimiza kusudi lake, kuwa na nia moja, na kumpa yule mnyama ufalme wao, mpaka maneno ya Mungu yatimizwe. ¹⁸ Na yule mwanamke uliyemwona ni ule mji mkubwa unaotawala juu ya wafalme wa dunia. (Ufunuo 17:16-18)

Kwa hivyo, hii inaonekana kama eneo lingine la kinabii ambapo tunaweza kuwa tunaona muunganiko wa unabii wa kibiblia na wa Kiislamu.

Mashirikisho ya Kijeshi?

Kwa hivyo, kutakuwa na shirikisho la kijeshi la mataifa katika Mashariki ya Kati na Afrika Kaskazini?

Ndiyo.

Hili liko wazi katika vifungu kadhaa vya maandiko (k.m. Ezeieli 30:1-9; Danieli 11:40-43; Zaburi 83:5-7).

Je, shirikisho hili litapigana dhidi ya Mnyama na Mpinga Kristo wa mwisho?

Ndiyo.

Hayo yamesemwa, kwa muda mrefu, viongozi wa serikali ya Washington walitaka muungano wa mataifa ya Kiarabu katika Mashariki ya Kati na Afrika Kaskazini kusaidia kukabiliana na ugaidi na masuala mengine,²⁴⁷ na hivyo huenda ikatarajiwa angalau kuunga mkono hadharani wazo hilo. Pia kumekuwa na wito katika Mashariki ya Kati kwa Mwarabu au Mashariki ya Kati 'NATO.'²⁴⁸ Na ingawa kitu kama hicho kitakuja, Biblia inaeleza kwamba haya hayatakuwa na mwisho mzuri (Danieli 11:40-43; Ezeieli 30:2). -8).

Muungano wa watu hawa wa Mataifa pia umetajwa katika Zaburi 83--na hii inafanyika kabla ya wakati wa Dhiki Kuu.

7. Yesu (Isa) ndiye Masihi na Atarudi

Biblia inafundisha:

¹⁰ Yesu Kristo wa Nazareti, ..., ambaye Mungu alimfufua kutoka kwa wafu, ... ¹¹ Huyu ndiye 'jiwe lililokataliwa na ninyi waashi, nalo limekuwa jiwe kuu la pembeni.

¹² Wala hakuna wokovu katika mwingine awaye yote, kwa maana hakuna jina jingine chini ya mbingu walilopewa wanadamu litupasalo sisi kuokolewa kwalo. (Matendo 4:10-12)

Waislamu wanakubali kwamba Mungu alimtuma Yesu, lakini hawamwoni kama Wakristo wanavyomwona. Ingawa wanaamini kwamba Mungu alimfufua Yesu, kwa kawaida wanaamini kwamba ilikuwa mbinguni alipokuwa hai, na si kwamba Mungu alimfufua kutoka kwa wafu.

Labda itajwe kwamba Quran inaelekea kumwita Yesu "mwana wa Miriam" au Isa.

Kwa nini Isa?

Naam, neno halisi la Kiyunani kwa jina la Masihi katika Agano Jipya ni Ἰησοῦ au Ἰησοῦς. Ikitafsiriwa kwa Kiingereza, itakuwa kitu kama Iesoú au Iesoús. Hakukuwa na sauti ya "J" iliyohusishwa nayo hadi lugha ya Kiingereza ilipobadilika karne chache zilizopita. Kwa hivyo, "Isa" ya Kiislamu labda ni makadirio ya karibu zaidi kuliko Yesu kwa jinsi Kigiriki inavyohusika.

Watu wengi hawatambui kwamba Waislamu wengi, wawe ni Shia au Sunni, wanatarajia Yesu kurudi wakati wa hukumu. Angalia Quran inafundisha nini:

043.057

YUSUFALI: Anapo wekwa (Yesu) mwana wa Maryamu kuwa ni mfano, tazama watu wako wanapiga kelele.

043.061

YUSUFALI: Na (Yesu) atakuwa ni Ishara (ya kuja

ya) Saa (ya Kiyama) basi msiwe na shaka na hiyo (Saa), bali nifuateni Mimi. Hii ndiyo Njia Iliyo Nyooka.²⁴⁹

Tumaini langu na maombi yanayohusiana na hayo hapo juu ni kwamba Waislamu watakapomwona Yesu akirudi, kwa matumaini watakubali ukweli wa kuja kwake baada ya kueleza Yeye ni nani.

Waislamu wanafundisha kwamba watamfuata Yesu atakaporudi. Baadhi ya kimsingi pia hufundisha kwamba "Watu wa Kitabu" watamfuata Yesu ikiwa tu watamkubali Imamu.²⁵⁰ Maandiko yanaelekeza kwenye "Mfalme wa Kusini" ajaye, na ingawa Wakristo wa kweli hawatamkubali kama kiongozi wao wa kidini, yeye inaweza kuzingatiwa katika jukumu la Imam.

Yesu ndiye Masihi

Yesu anahesabiwa kuwa mmoja wa manabii na Waislamu:

Na tulimtuma Nuhu na Ibrahim, na tukajaalia Unabii na Kitabu kuwa katika dhuria zao. na baadhi yao wameongoka, na wengi wao ni makafiri.

Kisha tukawatuma Mitume wetu kwa kufuata nyayo zao. na tukamfuata Isa bin Maryamu, na tukampa Injili.

Na tukaweka katika nyoyo za walio mfuata upole na rehema. (Sura 57:27-28)

Lakini, je, Waislamu wanaamini kwamba Yesu alikuwa Masihi?

Ndiyo, lakini si jinsi Wakristo wanavyofanya.

Kama ilivyoandikwa awali, Quran yenyewe inatumia neno al-Masih, neno la Kiarabu kwa Masihi (Kristo):

Malaika walipo sema: Maryamu, Mwenyezi Mungu anakubashirie neno litokalo kwa ambaye jina lake ni Masihi Isa bin Maryamu. ataheshimika sana katika ulimwengu huu na ujao, akiwa karibu na Mungu. Atasema na wanadamu katika utoto, na katika enzi zao, naye atakuwa mwenye haki." (Sura 3:41)

Waislamu pia wanaamini katika kuzaliwa kwa Yesu na bikira, lakini hawafikiri kwamba alikuwa Mwana wa Mungu, lakini mwana wa Mariamu.

Zingatia:

Quran inamtaja Yesu mara 35 kama "Isa ibn Maryam" (Yesu, mwana wa Mariamu), maneno yanayotokea mara moja tu katika Agano Jipya (Marko 6:3). Ukweli wa kutoitwa mwana wa Yusufu unakazia mapatano ya Kiislamu na Wakristo kwamba Mariamu alikuwa bikira alipochukua mimba ya Yesu.²⁵¹

Hapa kuna mfano mmoja:

Huyo ndiye Isa bin Maryamu, kwa kauli ya haki, ambayo wana shaka nayo. Haiwi kwa Mwenyezi Mungu kuchukua mwana. Ametakasika! (Sura 19:35, kama inavyoonyeshwa katika The Koran Interpreted: A Translation by A. J. Arberry. Touchstone, NY, 1955)

Bila shaka, Mungu 'hakuchukua mwana,' kutoka miongoni mwa wanadamu ili kuwa mwana. Badala yake, alimtuma Roho wake Mtakatifu kwa Mariamu, ambaye alizaa mwana.

Ona kwamba Quran pia inafundisha:

Mariamu akashangaa, "Bwana wangu! Ninawezaje kupata mtoto wakati hakuna mwanaume aliyewahi kunigusa?" Malaika akajibu, "Ndivyo itakavyokuwa. Mwenyezi Mungu huumba apendavyo. Anapokata jambo, huliambia tu, 'Kuwa!' Na huwa! (Sura 3:47)

Mkristo angeelekea kufasiri yaliyo hapo juu kumaanisha kwamba Mungu ndiye Baba ya Yesu kwa vile Yeye alitaka mimba ya Yesu itungwe bila mwanamume wa kibinadamu kuhusika.

Kuhusiana na kuzaliwa na bikira, zifuatazo pia zimetoka katika kitabu cha The Koran Interpreted tafsiri ya A. J. Arberry (Sura za Sura ni sahihi, lakini mistari ni makadirio kwani haikufafanuliwa kabisa katika maandishi yaliyotumika):

Na mtaje katika Kitabu Maryamu alipo jitenga na watu wake kwenda sehemu ya mashariki, na akajitenga nao pazia. kisha tukampelekea Roho Wetu akajidhihirisha kwake mwanamume asiye na kosa. Akasema: Najikinga kwa Mwingi wa Rehema aniepushe nawe!

Ikiwa unamcha Mungu. . . Akasema: Hakika mimi ni Mtume nimetoka kwa Mola wako Mlezi, ili nikupe mtoto aliye safi kabisa.

Akasema: Nitapataje mwana ambaye hakuna mwanadamu aliyemgusa, wala mimi sijafanya uasherati? Akasema: "Hata hivyo Mola wako Mlezi amesema: "Hayo ni mepesi kwangu; na ili tumjaalie kuwa ni Ishara kwa watu na rehema itokayo kwetu. ni jambo lililo amuliwa.

Basi akachukua mimba yake, akaondoka naye mpaka mahali pa mbali. Na uchungu wa uzazi ukamshangaza kwa shina la mtende. (Sura 19:18-21)

Na yule aliyeulinda ubikira wake, tukampulizia roho yetu, na tukamfanya yeye na mwanawe kuwa ni Ishara kwa walimwengu wote. (Sura 21:91)

Muktadha (ambao nimeusoma) unaweka wazi kwamba hii ilikuwa ni kumbukumbu ya Mariamu na Yesu. Katika hatari ya kurudiwa, ndiyo, Uislamu unakubali kuzaliwa na bikira, Mungu alipenda mimba ya Yesu, na ukweli kwamba Yesu alifanya miujiza.

Waislamu Wamedai Kuwa Yesu Hakufa

Ingawa Agano Jipya ni wazi mara kwa mara kwamba Yesu

angedkufa na akafa (cf. Mk. 14:44; Luka 24:46; Yoh. 2:22, 18:32, 20:9, 21:19; Matendo 2:24, 3:15, 4:2, 4:10, 5:36, 10:41, 13:30, 13:34, 17:3, 26:23; Warumi 1:4, 4:24, 5:6, 5:10, 6:3, 6:4, 6:5, 6:9,

6:10, 8:11, 8:34, 10:7, 10:9, 10:39, 14:9, 14:15; 1 Wakorintho 8:11;

15:3, 15:12, 15:21; 2 Wakorintho 15:3, 15:14, 15:15; Wagalatia

1:1, 2:21; Waefeso 1:20; Wafilipi 2:8; Wakolosai 1:22, 2:12; 1 Wathesalonike 1:10, 2:15, 4:14, 5:10; 2 Timotheo 2:8; Waebrania 2:9, 2:14, 13:20; 1 Petro 1:3, 1:21; Ufunuo 1:5, 1:18, 2:8, 5:9), sehemu kubwa ya Uislamu haikubali maelezo hayo kuwa sahihi.

Lakini je, hii inaweza kutegemea kutoielewa Quran?

Inasema:

wakijifakharisha, “Tumemuwa Masihi Isa bin Maryamu, Mtume wa Mwenyezi Mungu. Lakini hawakumuua wala kumsulubisha—ilifanywa tu aonekane hivyo. Hata wale wanaobishana kwa hili wana shaka. Hawana ujuzi wowote—kufanya dhana tu. Hakika hawakumuua. Bali Mwenyezi Mungu alimnyanyua kwake. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye nguvu, Mwenye hikima. Kila mmoja katika Ahlul-Kitab atamuamini kabla ya kufa kwake. Na Siku ya Kiyama Yesu atakuwa shahidi juu yao. (Sura 4:157-159)

Je, ikiwa maana ya sehemu ya kwanza hapo juu ni kwamba hakuna mwanadamu anayeweza kumuua Yesu? Ikumbukwe kwamba Biblia haifundishi kamwe kwamba Yesu “alisulubishwa” kama neno la Kigiriki kwa hilo, na vilevile “msalaba” halimo katika Agano Jipya (neni la Kigiriki lililotafsiriwa kama “msalaba” katika Biblia linamaanisha nguzo au nguzo, sio msalaba). Na, ndiyo, Wakristo wanakubali ukweli kwamba Mungu alimnyanyua Kwake. Na hakika Waumini “Watu wa Kitabu” hakika wanamuamini.

Biblia inaonyesha kwamba Yesu alikufa kwa sababu alikata tamaa
Maisha yake na kwamba Mungu Baba alimfufua:

¹⁷ Kwa hiyo Baba ananipenda, kwa sababu nautoa uhai wangu ili niutwae tena. 18 Hakuna mtu aniondoleaye, bali mimi nautoa kwa nafsi yangu. Ninao uwezo wa kuutoa... (Yohana 10:17-18).

1 ... Yesu Kristo ... Mungu Baba ... alimfufua kutoka kwa wafu (Wagalatia 1: 1)

Kwa hivyo, ikiwa Quran itafasiriwa ili kuthibitisha Maandiko, kama Muhammad alivyoandika (Sura 2:41), basi Sura 4:157-159 itakuwa inathibitisha vifungu vilivyo hapo juu katika Biblia.

Quran inafundisha kwamba waaminifu ni wale wanaoamini na kufanya yale ambayo Biblia inafundisha (Sura 2:41, 136, 5:66).

Sasa, hebu tuangalie kitu kutoka katika tafsiri ya Shakir ya Quran:

Isa bin Mariamu {Issa bin Maryamu} ... atasema Umetakasika ... mimi nilikuwa shahidi wao muda wote nikiwa nao, lakini ulipo nifisha wewe ulikuwa mlinzi juu yao, na Wewe. sanaa shahidi wa mambo yote. (Sura 5:116-117)²⁵²

Angalia Quran inaonyesha kwamba Yesu alisema alikufa na kwamba
Mungu alimfufua. Hivyo ndivyo pia Wakristo wanaamini.
Waislamu wanapaswa pia.

Sasa, kwa Waislamu wanaotaka kudai kwamba hili limetafsiriwa kimakosa, hapa kuna mstari unaofaa zaidi katika Kiarabu kutoka Quran.com:

Tazama jinsi Google Tafsiri ilivyotafsiri mstari hapo juu tarehe 24 Juni 2024:

Nilipo kuwa miongoni mwao, na ulipo nifisha, wewe ulikuwa mwangalizi juu yao.

Kumbuka, siku hiyo hiyo, Microsoft Bing na Translator.com zote zilikuja na Yesu akisema, "nilipokufa."

Ikiwa Waislamu wanaamini kweli Quran kama ilivyoandikwa, wanaweza kuona kwamba inafundisha kwamba Yesu alikufa na kufufuliwa na Mungu.

Kwa kusikitisha, badala yake, Waislamu wengi wanaamini kwamba Yesu hakufa. Hata hivyo, Waislamu wanaamini kwamba Yesu yu hai akingojea wakati ambapo Mwenyezi Mungu atamrudisha duniani kuwaua maadui kama Dajjal.

Biblia inafundisha kwamba Yesu alifufuliwa kutoka kwa wafu (k.m. Matendo 13:28-30), ameketi karibu na Mungu, (Waebrania 10:12) atarudi kuondoa maadui (Waebrania 10:13), na atakuwa na Mnyama na Uongo. Nabii (Mpinga Kristo wa mwisho) alitupwa katika ziwa la moto (Ufunuo 19:11-20).

Biblia inasema Yesu ndiye mpatanishi/mwombezi mmoja kati ya Mungu Baba na wanadamu katika 1Timotheo 2:5.

Angalia hadith:

“Watakwenda kwa “Isa na kusema, “Ewe Isa! Wewe ni Mtume wa Mwenyezi Mungu na Neno lake alilomtupia Maryam, na ni roho kutoka kwake. Ulizungumza na watu ukiwa kwenye utoto. Uombe kwa Mola wako Mlezi kwa niaba yetu. Huoni tunavyoteseka?” (Bukhari, Kitabu cha Tafsir, 4435)

Kwa hiyo, Waislamu wanaamini kwamba Yesu alikuwa mjumbe wa Mungu na Neno Lake, pamoja na Yeye kuwa mwombezi wetu-hilo linapatana na kile ambacho Agano Jipya linafundisha (Yohana 1: 1-2; 1 Timotheo 2: 5).

Sasa, Waislamu pia wana mwelekeo wa kufundisha kwamba Yesu alikuwa MWISHO aliyepakwa mafuta na Mungu.²⁵³ Hata hivyo, Agano Jipya linafundisha kwamba waamini wa kweli, Wakristo wa kweli, wana upako kutoka kwa Mungu katika 1 Yohana 2:20.

Kurudi kwenye Quran, inafundisha:

Hakika walio sema: Mwenyezi Mungu ni Masihi bin Maryamu, wameingia katika ukafiri. Masihi mwenyewe alisema: "Enyi Wana wa Israili! Mwabuduni Mwenyezi Mungu - Mola wangu Mlezi na Mola wenu Mlezi." Yeyote anayemshirikisha Mwenyezi Mungu, basi hakika Mwenyezi Mungu ameharamishiwa Pepo. Nyumba yao itakuwa Motoni. Na madhalimu hawatakuwa na wa kuwanusuru.

Wale wanaosema: “Mwenyezi Mungu ni Mmoja katika Utatu” hakika wameingia kwenye ukafiri. Mungu ni Mmoja tu. Wasipocha kusema haya, wale waliokufuru miongoni mwao watapata adhabu iumizayo.

Je, hawatatubu kwa Mwenyezi Mungu na wakamwomba msamaha? Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye kusamehe, Mwenye kurehemu. (Sura 5:72-74)

Waislamu wanaamini kwamba Yesu alikuwa Masihi, lakini wengi hawaelewi kwamba Yeye ni Mwana wa Mungu.²⁵⁴ Sasa, tukidhania tunalinganisha neno la Kiarabu Allah na Mungu Baba, kwa hakika sisi katika CCOG tunakubali kwamba Baba hakuwa Masihi. Yesu ndiye (cf. Yohana 4:25-26). Biblia inafundisha kwamba Mungu ni familia moja (Mwanzo 1:26; Waefeso 3:14-15) na si utatu wa Wagiriki na Warumi.

Lakini ndio, tunakubaliana na Uislamu kwamba Mungu ni mwingi wa rehema na atawasamehe wanautatu wanaotubu kikweli.

Ndiyo, Yesu Atarudi

Zaidi ya hayo, Waislamu wa Sunni wanaamini kwamba Yesu atarudi na kuanzisha zama tukufu:

Sunni wanaamini kwamba baada ya al-Mahdi kuja, Yesu atarudi duniani kupambana na nguvu za uovu zinazoongozwa na al-Dajjal, Charlatan Mkuu au Mpinga Kristo. Majeshi ya mapenzi mema yatatawala, na Yesu atatawala ulimwengu kwa muda usiojulikana, kisha atakufa na kuzikwa pamoja na Muhammad huko Madina.²⁵⁵

Biblia inasimulia juu ya kiongozi kutoka katika nchi zenye Waislamu wengi, aitwaye Mfalme wa Kusini (Danieli 11:40) katika Afrika Kaskazini na Mashariki ya Kati, akiinuka. Baada ya kile kinachoonekana kuwa mwanzo (Danieli 11:39) wa “Dhiki Kuu” (Mathayo 24:21), Mfalme huyu wa Kusini atapigana na “Mfalme wa Kaskazini” (Danieli 11:40-43) anayeitwa. “Mnyama” katika Ufunuo

13. Mfalme wa Kaskazini atashinda, lakini Mfalme/Mnyama huyu ataangamizwa wakati Yesu atakaporudi (Ufunuo 19:16-20). Kisha Yesu atasimamisha ufalme wa milenia na kutawala kwa miaka 1000 (Ufunuo 20:6).

Uislamu unakubaliana na mengi ya haya (ingawa muda haujafafanuliwa, ingawa wengine wanafundisha kwamba Yesu atatawala miaka 40 tu kulingana na Sunan Abi Dawud 4324: Kitabu 39, Hadith 34), lakini unaamini kwamba Uislamu utatawala juu zaidi.

Wakristo wanaamini kwamba Uislamu kimsingi utakuwa umetoweka au baada ya Yesu kurudi (rej. Ufunuo 11:15-18; 1 Wakorintho 15:25; taz. Wafilipi 3:18).

Sasa, Waislamu wanaamini kwamba Yesu atarudi na kumuua Mnyama/Mpinga Kristo ambaye wanamwita ad-dajjal. Zingatia yafuatayo:

Uislamu unaona kurudi kwa Yesu kama tamati ya maisha na kazi yake, ambayo aliiacha bila kukamilika. Akiwa Masihi wa kweli, ni yeye peke yake aliye na uwezo aliopewa na Mungu kumshinda Masihi wa uongo katika mwisho wa wakati.²⁵⁶

Atauvunja msalaba, kuuu nguruwe, na kukomesha jizyah. Mwenyezi Mungu ataziangamiza dini zote isipokuwa Uislamu. Atamwangamiza Mpinga Kristo na ataishi duniani kwa miaka arobaini na kisha atakufa. (Sunan Abi Dawud 4324: Kitabu cha 39, Hadithi ya 34)

Hakika Isa bin Maryam atashuka kati yenu na atawahukumu watu kwa uadilifu. atauvunja msalaba na kuuu nguruwe na hakutakuwa na Jizya. (Swahiyh al-Bukhari 4.55.657)

Jizya ni ushuru ambao wasio Waislamu wanaweza kulazimishwa kulipa katika maeneo ya Waislamu. Baadhi ya Waislamu wanaamini kwa kauli ya kuuu nguruwe, ambayo inapaswa kueleweka kwa njia ya mfano, na inatumika kama njia ya vitendo ya kuwakataza watu kula na kufanya biashara ya nguruwe²⁵⁷—jambo ambalo Wakristo wa mapema hawakufanya.

Hiyo ilisema, kwa nini Waislamu kwa ujumla HAWAKUBALI uungu wa Yesu, nk.

Waislamu wanaamini kwamba Wakristo na Wayahudi walipotosha ujumbe wa kimungu waliopewa Musa na Yesu na kwamba maandiko ya leo ya Kiebrania na Biblia ya Kikristo yana kasoro, tofauti na Kurani. 258

Hata hivyo, Muhammad HAKUfundisha kwamba Biblia ilipotoshwa, bali inapaswa kuaminiwa (Sura 2:41, 136, 5:66, 6:115).

Inatumai Waislamu hao walio tayari kuangalia ushahidi huo watatambua kwamba maandiko hayakupotoshwa (kwa hakika kulikuwa na sehemu za aya mbili zilizoongezwa kwenye Agano Jipya, karibu mwaka 1000 A.D. ambazo wasomi wengi, na wale wa Kanisa la Continuing Church of God, hawakubali. kama ya kweli; pamoja na Quran, wakati mwingine kuna masuala na tafsiri), lakini maandiko asilia ya Biblia yanaweza kutegemewa kukubali uungu wa Yesu.

Kufungwa kwa Shetani na Milenia

Biblia inaonyesha kwamba baada ya kufungwa kwa miaka elfu moja, Shetani ataachiliwa kabla ya siku ya hukumu na kwamba kutakuwa na mashambulizi kutoka kwa Gogu na Magogu (Ufunuo 20:7-12).

Uislamu unafundisha kwamba Ya'juj na Ma'juj' (ambao Waislamu wanafungamana na Ya'juj na Maajuj) wataachiliwa kabla tu ya siku ya hukumu. 259 Uislamu unafundisha kwamba enzi ya miaka arobaini ya amani kwa Yesu kutawala inakuja baada ya Ya'juj na Ma'juj' (Sunan Abi Dawud 4324, Kitabu cha 39, Hadithi 34).

Kumbuka pia yafuatayo:

Naapa kwa Yule Ambaye nafsi yangu imo Mikononi Mwake, hakika (Yesu) mwana wa Maryamu atateremka kati yenu hivi karibuni na atawahukumu watu... Pesa zitakuwa nyingi (Swahiyh al-Bukhari, Kitabu cha 60, Hadithi 118).

Kibiblia, hadith hiyo inaonekana kama mtazamo mfupi wa milenia katika Ufunuo 20:1-4 na Isaya 11:5-10, ambayo itakuwa wakati wa wingi.

Uislamu unafundisha kwamba Yesu atakufa, lakini hilo linategemea kwa kiasi fulani kile ambacho wengine wanaona kuwa kutoka katika hadith "isiyo ya kweli."²⁶⁰ Biblia inaonyesha kwamba Yesu ana hali ya kutoweza kufa (1 Timotheo 6:16) na atatawala milele (1 Timotheo 6:16) Ufunuo 11:15), kwa hivyo hatapata kifo cha kimwili.

Biblia inaonyesha kwamba Yesu na waaminifu wake watatawala duniani kwa miaka 1,000:

4 Kisha nikaona viti vya enzi, nao wakaketi juu yake, nao wakapewa hukumu. Kisha nikaona roho za wale waliokatwa vichwa kwa ajili ya ushuhuda wao kwa Yesu na kwa ajili ya neno la Mungu, ambao hawakuwa wamemsujudia yule mnyama au sanamu yake, na hawakupokea chapa yake kwenye vipaji vya nyuso zao, au juu ya mikono yao. Nao waliishi na kutawala pamoja na Kristo miaka elfu. (Ufunuo 20:4)

Kipindi hicho cha miaka elfu moja kinaitwa milenia. Hiyo ni sehemu ya habari njema ya ufalme wa Mungu.

Mungu alimpulizia Isaya kuandika haya kuhusu Yesu (anayeitwa "Fimbo kutoka shina la Yese" na "Tawi" hapa chini) anayetawala na milenia:

¹ Fimbo itatoka katika shina la Yese, Na Tawi litatoka katika mizizi yake. ² Roho ya Bwana atakaa juu yake, roho ya hekima na ufahamu, roho ya shauri na uweza, roho ya maarifa na ya kumcha Bwana. ³ Furaha yake ni katika kumcha Bwana; ⁴ Bali kwa haki atawahukumu maskini, na kuwahukumu wanyenyekevu wa dunia kwa adili; Ataipiga dunia kwa fimbo ya kinywa chake, Na kwa pumzi ya midomo yake atawaua waovu. ⁵ Haki itakuwa mshipi wa viuno vyake, na uaminifu mshipi wa kiuno chake. ⁶ "Mbwa-mwitu naye atakaa pamoja na mwana-kondoo, chui atalala pamoja na mwana-mbuzi, ndama na mwana-simba na kinono pamoja; Na mtoto mdogo atawaongoza. ⁷ Ng'ombe na dubu watalisha; Watoto wao watalala pamoja; Na simba atakula majani kama ng'ombe. ⁸ Mtoto anyonyaye atacheza penye tundu la nyoka, Na mtoto aliyeachishwa atatia mkono wake katika tundu la nyoka. ⁹ Hawatadhuru wala hawataharibu katika mlima wangu wote mtakatifu; kwa maana dunia itajawa na kumjua Bwana, kama vile maji yaifunikavyo bahari. ¹⁰ "Na katika siku hiyo litakuwako Shina la Yese, ambalo litasimama kama bendera kwa watu; Kwa maana mataifa watamtafuta, Na mahali pake pa kupumzika patakuwa na utukufu." (Isaya 11:1-10).

Kitabu cha Isaya kinaweka wazi kwamba kutakuwa na utawala wa kimwili duniani, Masihi akiwa na mamlaka, na watu hawataruhusiwa kuwaumiza wengine. Huu ndio utopia halisi.

Kuhusiana na vifungu katika Isaya 11, marehemu Dk. Herman Hoeh aliona:

Hii haiwezi kuwa mbinguni. Hakuna wanadamu waovu mbinguni. Watoto hawanyonyeshwi na kuachishwa kunyonya mbinguni.

NA HII HAIWEZI KUWA KATIKA NCHI MPYA KWA SABABU HAKUTAKUWA NA WATU WAOVU HUKO (Ufu. 21:1-4).

Matukio haya lazima yatokee katika dunia hii wakati wa milenia. 261

Ndiyo, kutakuwa na ufalme wa milenia duniani. Itakuwa tu:

¹⁶ Kwa hiyo Bwana MUNGU asema hivi:

“Tazama, naweka jiwe katika Sayuni liwe msingi, jiwe lililojaribiwa, jiwe la pembeni la thamani, msingi thabiti;

Mwenye kuamini hatafanya haraka.

¹⁷ Nami nitafanya hukumu kuwa kamba ya kupimia, na haki kuwa timazi;

Mvua ya mawe itafagilia mbali kimbilio la uwongo,

Na maji yatafurika mahali pa kujificha. (Isaya 28:16-17)

¹⁶ Ndipo hukumu itakaa nyikani, na haki itakaa katika shamba lizaalo sana.

¹⁷ Kazi ya haki itakuwa amani, na mazao ya haki yatakuwa ni utulivu na matumaini milele.

¹⁸ Watu wangu watakaa katika kao la amani, katika maskani zilizo salama, na mahali pa kupumzika pa utulivu;

³ Mwanzi uliopondeka hatauvunja, Wala utambi utokao moshi hatauzima; Ataleta haki kwa ukweli.

⁴ Hatashindwa wala hatakata tamaa,
Mpaka aiweke haki katika ardhi;

Na visiwa vitangoja sheria yake. (Isaya 42:3-4)

⁴ “Nisikilizeni, enyi watu wangu;

⁵ Haki yangu i karibu, Wokovu wangu umetokea,

Na mikono yangu itawahukumu kabila za watu; Visiwa vitaningoja,
Nao watautumainia mkono Wangu. (Isaya 51:4-5)

Maandiko mengi hapo juu ni unabii unaohusiana na Yesu kuleta haki.

Zaidi juu ya habari njema ya Ufalme ujao wa Mungu inaweza kupatikana katika kijitabu bila malipo, mtandaoni katika lugha zaidi ya 1,500, kwenye ccog.org yenye kichwa: Injili ya Ufalme wa Mungu.

Kutokuelewana kwa Kiislamu Kuhusu Yesu

Wakati kundi lililojiita Dola ya Kiislamu haliwakilishi sehemu kubwa ya Uislamu, ona jambo lililokuwa nalo katika makala ya gazeti yenye kichwa Why We Hate You & Why We Fight You:

Sisi tunakuchukieni, kwanza kabisa, kwa sababu nyinyi ni makafiri; nyinyi mnaukataa upweke wa Mwenyezi Mungu, mkitambua au hamtambui - kwa kumshirikisha katika ibada, mnamkufuru kwa madai kwamba ana mtoto, mnawazulia uwongo Manabii na Mitume wake, na mnajiingiza katika kila namna. matendo ya kishetani.262

Kupitia maoni ya chuki, ukweli ni kwamba manabii WALIfundisha kwamba Mungu angekuwa na mwana. Angalia kile nabii Isaya aliongozwa na roho kuandika:

⁵ Kwa maana mtoto amezaliwa kwa ajili yetu, Tumepewa mtoto mwanamume. Na mamlaka yamekaa mabegani mwake. Ameitwa Mungu Mwenye Nguvu anapanga neema; (Isaya 9:5ab, Jewish Publication Society 1985— huyu ni Isaya 9:6ab katika tafsiri nyingine nyingi)

Angalia kile mtunga Zaburi alitabiri:

⁶ ‘Hakika mimi ndiye nimemweka imara mfalme wangu Juu ya Sayuni, mlima wangu mtakatifu.

⁷ Nitaihubiri amri; BWANA aliniambia, Wewe ndiwe mwanangu, mimi leo nimekuzaa. (Zaburi 2:6-7 , Jewish Publication Society 1917)

Kwa hiyo, maandiko ya Kiebrania (hata kwa tafsiri za Kiyahudi) yalitabiri waziwazi kwamba Mungu angemzaa Mwana.

Yesu alizaliwa kuwa Kristo:

¹⁰ Kisha malaika akawaambia, “Msiogope, kwa maana mimi ninawaletoa ninyi habari njema ya furaha kuu ambayo itakuwa kwa watu wote. ¹¹ Kwa maana leo katika mji wa Daudi amezaliwa kwa ajili yenu, Mwokozi, ndiye Kristo Bwana. (Luka 2:10-11)

¹⁴ Naye Neno alifanyika mwili, akakaa kwetu; nasi tukauona utukufu wake, utukufu kama wa Mwana pekee atokaye kwa Baba; amejaa neema na kweli. (Yohana 1:14)

Waislamu wanapaswa kuamini Agano la Kale na Jipya-ingawa wengi wanadai kwamba yalibadilishwa. **Hata hivyo, hakungekuwa na sababu ya kukubali kwamba Wayahudi wangepadili unabii wa Isaya ili kuonyesha Mwana ambaye atazaliwa anayeitwa “Mungu Mwenye Nguvu” kwa kuwa hilo lingeunga mkono maoni ya Wakristo.** Wala hawangepadilisha Zaburi kwa sababu hiyo hiyo ya msingi.

Na tukirudi kwenye Isaya, Kitabu cha Kunjo cha Isaya Kikubwa kilikuwa mojawapo ya vile vinavyoitwa Hati-kunjo za Bahari ya Chumvi zilizopatikana na wachungaji Waislamu katika 1946. Hati-kunjo hiyo imekadiriwa kuwa na umri wa kati ya miaka 1900 hadi 2300.

Hapa kuna tafsiri ya sehemu husika ya Isaya 9 katika Kitabu cha Kukunjwa cha Isaya (The Great Isaiah Scroll) na Maprofesa Petwer W. Finch na Eugene Ulrich (italiki zilizoongezwa nao kwa vile hazikuwa katika Hati Kukunjo ya Isaya Mkuu):

⁶ Maana mtoto amezaliwa kwa ajili yetu, tumepewa mtoto mwanamume. Serikali itakuwa mabegani mwake. Anaitwa Mshauri wa Ajabu, Mungu Mwenye Nguvu (Isaya 9:6ab)

Kwa hiyo, Kitabu cha Kukunjwa cha Isaya Kikubwa pia kinaonyesha kwamba mwana alipaswa kuzaliwa ambaye angekuwa Mungu.

Sasa, hapa kuna tafsiri kutoka kwa Vitabu vya Bahari ya Chumvi (3Q2 Zaburi) ya yafuatayo:

⁶ “Lakini nimemweka Mfalme wangu juu ya mlima wangu mtakatifu wa Sayuni.” ⁷ Nitatangaza amri. BWANA akaniambia, Wewe ni mwanangu; Leo nimekuwa baba yako. (Zaburi 2:6-7)

Ndiyo, Mungu ana mwana na ndiyo, Yeye ni Baba.

Serikali ya Kiislamu ilikosea: SI uwongo kumwelekeza Yesu kama Mwana wa Mungu, na kuwasili Kwake kulitabiriwa. Zaidi kuhusu hilo yanaweza kupatikana katika kitabu kisicholipishwa, kinachopatikana mtandaoni kwenye ccog.org, chenye mada: Uthibitisho wa Yesu ni Masihi.

Ufufuo tatu ulifundishwa na Wakristo wa Yudea karibu na wakati Muhammad alipokuwa hai, hata kulingana na wasomi wa Kigiriki na Waroma wa Kikatoliki.²⁶⁴ Sisi katika Kanisa Linaloendelea la Mungu bado tunashikilia fundisho la ufufuo wa siku tatu zijazo.

Waislamu na wengine wanaweza kushangazwa kutambua kwamba Wakristo wa kwanza waliamini kwamba Mungu alikuwa na mpango wa wokovu ambao haukuwa tu kwa Wakristo wa wakati huu pekee, bali pia ungejumuisha wengine katika enzi ijayo.²⁶⁵

Wakristo wa Kanisa la Mungu ambao wameshikilia imani hiyo ya ‘zama zijazo’ tangu mwanzo. Tunaamini kwamba mpango wa Mungu wa wokovu ni pamoja na kutoa fursa halisi ya wokovu kwa Waislamu baada ya kile kinachoitwa ufufuo wa pili.

Mtume Paulo aliandika juu ya:

² ... tumaini la uzima wa milele ambao Mungu asiyeweza kusema uongo aliahidi kabla ya nyakati (Tito 1:2).

Quran inafundisha kwamba kutakuwa na makundi matatu ya watu:

Wakati Tukio Lililoweza Kuepukika linapotokea, basi hakuna anayeweza kukataa kuwa limekuja. Itashusha ‘baadhi na kuinua’ wengine’. Ardhi itakapotikisika, na milima itakapovunjwa vipande vipande, na kuwa mavumbi yaliyotawanyika, nyinyi nyote mtagawanyika makundi matatu: watu wa haki, watabarikiwa vipi. kuwa; watu wa kushoto, watakuwa madhalili; na wa kwanza ‘katika imani atakuwa wa mbele zaidi Peponi. (Sura 56:1-10)

Yesu alifundisha:

³¹ Wakati Mwana wa Adamu atakapokuja katika utukufu wake, na malaika watakatifu wote pamoja naye, ndipo atakapoketi katika kiti cha utukufu wake. ³² Mataifa yote yatakusanywa mbele zake, naye atawatenganisha mmoja na mwingine, kama vile mchungaji agawanyavyo kondoo zake na mbuzi. ³³ Naye atawaweka kondoo mkono wake wa kulia, na mbuzi mkono wake wa kushoto. ³⁴ Kisha Mfalme atawaambia wale walio mkono wake wa kuume, Njoni, mliobarikiwa na Baba yangu, urithini ufalme mliowekewa tayari tangu kuumbwa ulimwengu; (Mathayo 25:31-34)

Kuhusu kuwepo kwa vikundi vitatu, maandiko yanaunga mkono hilo kwa kuwa na wale katika ufufuo wa kwanza ambao wanaitwa "heri na takatifu" (Ufunuo 20: 6; ambayo itakuwa sawa na ya kwanza katika Paradiso kutoka kwa Quran), ufufuo wa pili ambao inahusisha hukumu (Ufunuo 20:11-12 ; ambayo inaweza kubarikiwa), na ufufuo wa baadaye ambapo wengi watabarikiwa kwa kuwa wanapatikana katika ‘Kitabu cha Uzima’ ilhali wengine “wamelaaniwa” (Isaya 65:20; Ufunuo 20:13-15).

Labda ifahamike kwamba Uislamu una angalau rejea moja kwa vipindi vingi vya miaka 100 (taz. Sunan Abi Dawud 4291, Kitabu cha 39, Hadith 1)--na moja inaweza kufasiriwa kuashiria moja ya Isaya 65:20 ambayo inafungamana na hukumu ya kiti kikubwa cheupe cha enzi cha Ufunuo 20:11-12.

Rehema

Kuelewa kidogo kuhusu asili ya Mungu kutatusaidia kuelewa vyema siri za mpango Wake.

Biblia inafundisha “Mungu ni upendo” (1 Yohana 4:8, 16), “Mungu ni Roho” (Yohana 4:24), “Yahweh ni mwema” (Nahumu 1:7 , World English Bible), muweza-yote Yereimia 32:17,27), mwenye kujua yote (Isaya 46:9-10), “Bwana, Mungu wako, ni Mungu wa rehema” (Kumbukumbu la Torati 4:31), na kwamba Yeye ni wa milele (Isaya 57:15). Kwa hakika, Mungu Muumba Mkuu anaweza kuja na mpango wenye upendo unaofaulu.

Biblia pia inatufundisha:

⁹ Bwana hakawii kuifikia ahadi yake, kama wengine wanavyokudhani kukawia, bali huvumilia kwetu, maana hapendi mtu ye yote apotee, bali wote wafikilie toba. (2 Petro 3:9)

KILA ANACHOFANYA MUNGU NI KWA UPENDO!

Biblia na Quran zote mbili zinazungumza mengi kuhusu rehema. Hapa kuna mifano miwili kutoka kwa kila mmoja:

Enyi waja wangu mliopindukia mipaka dhidi ya nafsi zao! Usikate tamaa katika rehema ya Mwenyezi Mungu, kwani Mwenyezi Mungu husamehe dhambi zote. Hakika Yeye ni Mwingi wa kusamehe, Mwenye kurehemu. (Sura 39:53)

Lau wangeli subiri mpaka uwatokee, bila ya shaka ingeli kuwa kheri kwao. Na Mwenyezi Mungu ni Mwenye kusamehe, Mwenye kurehemu. (Sura 49:5)

⁹ “Basi jueni ya kuwa Bwana, Mungu wenu, ndiye Mungu, Mungu mwaminifu, ashikaye agano na rehema kwa wale wampendao na kuzishika amri zake hata vizazi elfu; (Kumbukumbu la Torati 7:9)

²² Upendo mwaminifu wa BWANA hauna mwisho! Rehema zake hazikomi. (Maombolezo 3:22 , NLT)

Hata hivyo, Biblia na Kurani zinaonekana kuonyesha matokeo tofauti ya rehema.

Kinyume na maoni ya Wakatoliki wengi wa Kirumi na Waprotestanti, Biblia inaelekeza kwenye idadi kubwa ya wanadamu wanaokolewa, ilhali Quran inaonekana kuelekeza kwa watu wachache tu wanaokolewa. Na ingawa ni baadhi tu wameitwa katika enzi hii, wengine wataitwa katika ulimwengu ujao (Mathayo 12:32; Marko 10:30; Luka 18:30; Waebrania 6:5).

Sasa, Biblia inaonyesha kwamba wale wote wasio katika ufufuo wa kwanza, watafufuliwa miaka 1,000 baadaye (Ufunuo 20:5). Wote katika ufufuo wa pili watahukumiwa mbele ya kiti kikubwa cheupe cha enzi (Ufunuo 20:11-12). Ingawa wale waliohukumiwa hivyo watapatikana na hatia (kama vile “wote wamefanya dhambi na kupungukiwa na utukufu wa Mungu” kulingana na Warumi 3:23), haitakuwa kwa hukumu ya milele.

Kwa nini? Kwa sababu, Mungu atasihi kazi ya mikono yake (Yeremia 25:31), atawapa watu miaka 100 ya kuishi (Isaya 65:20), na kuwa na huruma kwa wale wanaomjibu kama vile maandiko yanavyoonyesha kwamba, “Rehema hushinda hukumu” (Yakobo. 2:13).

Si ndiyo maana ya rehema?

Kuhusu kusihwa kwa Mungu, zingatia yafuatayo:

²⁵ “Mimi, naam, mimi, ndimi niyafutaye makosa yako kwa ajili yangu mwenyewe; Na sitazikumbuka dhambi zako.

²⁶ Unikumbushe; Tushindane pamoja; Sema shauri lako, ili upate kuachiliwa. (Isaya 43:25-26)

Katika mstari unaofuata Mungu anasema kwamba wale waliowatangulia walifanya dhambi (Isaya 43:27). Mungu anaelewa kile ambacho kimekuwa kikiendelea hapa duniani na ana mpango wa kufuta dhambi za wenye hatia ambao wako tayari kuachiliwa.

Wale ambao wamepofushwa na Shetani (2 Wakorintho 4:4) katika kutotii wameahidiwa na Biblia kwamba Mungu atakuwa na "rehema kwa wote" (Warumi 11: 7-32). Wale ambao wamepofushwa kutoka kwa mataifa wataweza kuona na kuelewa ukweli (Isaya 43:8-9). Wale ambao wamefundishwa uwongo kutoka kwa mapokeo ya babu zao (Yeremia 16:19) na viongozi wa kidini (Isaya 29:10-24) wametabiriwa kuja kujua ukweli.

Kwa hakika Mungu atawasihi wanadamu wote:

¹³ Bwana amesimama ili kuteta, Naye anasimama ili kuwahukumu watu. (Isaya 3:13)

³¹ Kelele zitafika hata miisho ya dunia, kwa maana Bwana ana mateto na mataifa; **Atawatetea wote wenye mwili.** Waovu atawatoa kwa upanga, ’ asema Yehova.” (Yeremia 25:31)

Ezekieli 20:33-38 inasema:

³³ “Kama niishivyo, asema Bwana MUNGU, hakika nitatawala juu yenu kwa mkono wenye nguvu, na kwa mkono ulionyoshwa, na kwa ghadhabu iliyomiminwa. ³⁴ Nami nitawatoa katika mataifa na kuwakusanya kutoka katika nchi ambazo mmetawanywa, kwa mkono wenye nguvu, kwa mkono ulionyoshwa, na kwa ghadhabu iliyomiminwa. ³⁵ Nami nitawaleta katika nyika ya kabila za watu, na huko nitatetea kesi yangu nanyi uso kwa uso. ³⁶ Kama vile nilivyotetea kesi yangu na baba zenu katika nyika ya nchi ya Misri, ndivyo nitakavyotetea ninyi kesi yangu,” asema Bwana Mwenye Enzi Kuu Yehova. ³⁷ Nami nitawapitisha chini ya fimbo, nami nitawatia katika kifungo cha agano; ³⁸ Nitawaondoa waasi kati yenu, na wale wanaoniasi; nitawatoa katika nchi wanayokaa, lakini hawataingia katika nchi ya Israeli. Ndipo mtajua ya kuwa mimi ndimi BWANA.

Ndiyo, Mungu atajitambulisha na atabariki wale wanaomkubali na kutomwasi.

Kwa nini?

Katika rehema zake atawapa wote nafasi halisi ya wokovu.

Hii ni pamoja na watu ambao wamekufa katika historia katika sehemu za mbali za ulimwengu ambao hawakuwahi kusikia habari za Abrahamu, Musa, Yesu, n.k. Mungu ni mwadilifu (Ezekieli 18:25) na si upendeleo (Matendo 10:34-35)

Kama Ibrahimu alivyosema:

²⁵ Je! Mwamuzi wa dunia yote hatatenda haki? (Mwanzo 18:25)

Mungu atafanya haki kwa kuifanya iwe rahisi iwezekanavyo kwa wengi kadiri wawezavyo kuokolewa.

³ Kwa maana hili ni jema na lakubalika machoni pa Mungu Mwokozi wetu, ⁴ ambaye hutaka watu wote waokolewe na kupata ujuzi wa kweli. (1 Timotheo 2:3-4)

Agano Jipya na Agano la Kale hufundisha waziwazi:

⁶ Na wote wenye mwili watauona wokovu wa Mungu. (Luka 3:6, NKJV. Kumbuka mstari huu umetafsiriwa sawasawa katika Biblia ya Kikatoliki ya Douay-Rheims Bible, DRB)

¹⁰ ... Na ncha zote za dunia zitaona wokovu wa Mungu wetu. (Isaya 52:10; pia hivyo hivyo katika DRB)

Wengine wameita matoleo ya fursa hii ya wokovu kufundisha "zama zijazo" (taz.) au neno la Kiyunani

ἀποκατάστασις, iliyotafsiriwa kama ‘apokatastasis’ (wakati mwingine pia huandikwa kwa Kiingereza kama ‘apocatastasis’).

Kuhusiana na Yesu, Agano Jipya pia linafundisha:

⁹ ... akawa sababu ya wokovu wa milele kwa wote wanaomtii (Waebrania 5:9).

Ndiyo, hilo linatia ndani uhakika wa kwamba Mungu ana mpango wa kutoa wokovu kwa wote ambao wamewahi kuishi kupitia Yesu Masiya. Kuna wale ambao wameitwa kwa ajili ya wokovu katika enzi hii, na wengine wote watapata nafasi yao ya wokovu katika enzi ijayo. Hii ilikuwa ni imani ya Wakristo wa asili.²⁶⁶ Na sehemu zake zinapatana na baadhi ya imani katika Uislamu.

Yesu alisema:

²⁹ Nao watakuja kutoka mashariki na magharibi, kutoka kaskazini na kusini, na kuketi katika Ufalme wa Mungu. ³⁰ Na kuna wa mwisho ambao watakuwa wa kwanza, na kuna wa kwanza ambao watakuwa wa mwisho. (Luka 13:29-30)

Ndiyo, watu kutoka sehemu zote za dunia watakuwa katika ufalme wa Mungu! Maelezo kuhusu baadhi ya wa mwisho kuwa wa kwanza katika Ufalme wa Mungu yanarejelea ukweli kwamba wengine si sehemu ya ufufuo wa kwanza, lakini sehemu ya ufufuo wa pili, watakuwa juu ya wale walioitwa katika enzi hii na wako katika ufufuo wa kwanza.

Mengi zaidi kuhusu mpango wa Mungu wa wokovu yanaweza kupatikana katika kitabu cha bure, kinachopatikana mtandaoni katika ccog.org, chenye jina la Universal OFFER ya Wokovu, Apokatastasis: Je, Mungu anaweza kuokoa waliopotea katika enzi ijayo? Mamia ya maandiko yanaonyesha mpango wa Mungu wa wokovu.

Neno la Mungu Laweza Kutegemewa Quran inafundisha:

Neno la Mola wako Mlezi limekamili kwa haki na uadilifu. Hakuna awezaye kubadilisha Maneno Yake. Naye ni Mwenye kusikia, Mjuzi wa yote. (Sura 6:115)

la Bwana lilikuwa maandiko yanayojulikana kama Biblia. Hakuna, hata kwa mujibu wa Quran, "anayeweza kubadilisha Maneno Yake."

Kama ilivyotajwa kabla ya Quran yenyewe, HAIFUNDISHI kwamba Biblia ilipotoshwa, kwamba wengi wameharibu mafundisho yake (Sura 3:78; 2:75-79; 5:12-13).

Fikiria yafuatayo:

Hivi sasa kuna kutofautiana sana katika mafundisho ya maimamu na msingi halisi wa Uislamu. Muhammad {alisema} hakuanzisha dini mpya, ... Sura. 3:3, Al-Hilali & Khan. ...

Lakini vipi ikiwa Ibrahimu, Musa na Yesu sasa wanapingana na mafundisho ya maimamu wengi? Basi yote yangepatanaje?

"Tikiwa una shaka kwa tuliyo kuteremshia, basi waulize walio kisoma Kitabu kabla yako, hakika imekuja Haki kutoka kwa Mola wako Mlezi, basi usiwe miongoni mwa wenye shaka. Sura 10:94, Yusuf Ali. ...

gombo za bahari ya wafu... Maimamu wengi na mila zao hufundisha kwamba Biblia imebadilishwa tangu wakati huo - lakini uvumbuzi uliofanywa na wavulana wachungaji unashuhudia kwamba hii si kweli. Baadaye hati-kunjo zaidi ziligunduliwa na Wabedui wengine wa Kiislamu, ambao walithibitisha kuwa ni wa karne ya 1, wakati ambapo mapokeo ya Kiislamu yanasema kuwa hayakupotoshwa - na hati-kunjo zilithibitisha kwamba Biblia haijabadilika. Lazima ukumbuke kwamba wakati Qur'an inarejelea "Kitabu" hapakuwa na Qur'an.²⁶⁷

Ndiyo, Kurani inaunga mkono maoni kwamba waaminifu wanapaswa kuamini Biblia. Historia inathibitisha kwamba haikuharibiwa.

Cha kusikitisha ni kwamba, maimamu mbalimbali na wanazuoni wengine wa Kiislamu wamefundisha kinyume kwa muda mrefu kiasi kwamba wengi wanaohusishwa na Uislamu hawaliamini Neno la Mungu.

Biblia yenyewe inafundisha:

¹⁶ Kila andiko, lenye pumzi ya Mungu, lafaa kwa mafundisho, na kwa kuwaonya watu makosa yao, na kwa kuwaongoza, na kwa kuwaadibisha katika haki, ¹⁷ ili mtu wa Mungu awe kamili, amekamilishwa apate kutenda kila tendo jema. (2 Timotheo 3:16-17)

Biblia ni kamili na yenye faida ili kuwasaidia wote ambao watajitiisha kikweli kwa Mungu. Mpango wa Mungu wa wokovu ni kweli.

Yesu aliwashutumu viongozi wa kidini wa Kiyahudi waliokubali na kufundisha mapokeo ya wanadamu ambayo yalipingana na neno la Mungu (Mathayo 15:3-9). Inasikitisha kwamba watu wengi wanaodai kuwa Wakristo leo na pia ndani ya Uislamu wanashikilia mapokeo yanayopingana na Biblia. Hiyo haipaswi kamwe kuwa hivyo.

Kumbuka, waumini wote wa kweli wanapaswa:

⁴ Hakika Mungu na awe mkweli na kila mtu ni mwongo. (Warumi 3:4)

²⁹ Imetupasa kumtii Mungu kuliko wanadamu. (Matendo 5:29)

Hatupaswi kuruhusu mila, ikijumuisha kutoka kwa wanafamilia, kutuweka kwa ajili ya kumtii Mungu na neno lake (Mathayo 10:37).

Tazama kwamba Quran inaonya dhidi ya kufanya moyo kuwa mgumu na kutosikiliza Maandiko:

Je, haujafika wakati wa nyoyo za Waumini kunyenyekea kwa kumkumbuka Mwenyezi Mungu na yale yaliyoteremshwa kwa haki, na wasiwe kama wale waliopewa Kitabu kabla ya wale walioharibiwa muda mrefu hadi zikawa nyoyo zao. ngumu. Na wengi wao bado ni waasi. (Sura 57:16)

“Maandiko” yaliyotajwa hapo juu yalikuwa Biblia.

Biblia pia inaonya:

⁷ Kwa hiyo, kama vile Roho Mtakatifu asemavyo: “Leo, ikiwa mtaisikia sauti yake, ⁸ msifanye migumu mioyo yenu kama wakati ule ule wakati wa uasi, Siku ya kujaribiwa nyikani, ⁹ ambapo baba zenu walinijaribu, wakanijaribu na kunijaribu. aliona kazi Zangu miaka arobaini. ¹⁰ Kwa hiyo nilikasirikia kizazi kile, Nikasema, ‘Sikuzote wamepotoka mioyoni mwao, Wala hawakuzijua njia Zangu.’ ¹¹ Basi nikaapa kwa hasira yangu, ‘Hawataingia katika pumziko langu.’”
(Waebrania 3:7-11)

¹⁵ Leo, ikiwa mtaisikia sauti yake, Msifanye migumu mioyo yenu kama wakati wa uasi. (Waebrania 3:15)

⁷ Leo, ikiwa mtaisikia sauti yake, Msifanye migumu mioyo yenu. ... ¹¹ Basi na tufanye bidii kuingia katika pumziko hilo, ili mtu awaye yote asije akaanguka kwa mfano uo huo wa kuasi. ¹² Maana Neno la Mungu li hai, tena lina nguvu, tena lina ukali kuliko upanga uwao wote ukatao kuwili, tena lachoma hata kuzigawanya nafsi na roho, na viungo na mafuta yaliyomo ndani yake; tena li jepesi kuyatambua mawazo na makusudi ya moyo. (Waebrania 4:7,11-12)

Onyo hili lisingerudiwa mara tatu katika Agano Jipya ikiwa ugumu wa moyo halikuwa tatizo lililoenea sana. Badala yake, sote tunapaswa kuwa kama Waberea wa zamani:

¹¹ kwa kuwa walilipokea lile neno kwa utayari wote, wakayachunguza Maandiko kila siku, waone kama mambo hayo ndivyo yalivyo. ¹² Basi wengi wao wakaamini, (Matendo 17:11-12, NKJV).

Kwa hivyo, tafadhali:

¹⁵ Jitahidi kujionyesha kuwa umekubaliwa na Mungu, mtenda kazi asiye na haya, ukitumia kwa unyoofu neno la kweli; (2 Timotheo 2:15, LSV)

¹⁵ Jitahidi sana kujionyesha kuwa umekubaliwa na Mungu, mtenda kazi asiye na sababu ya kutahayari, ukitumia kwa halali neno la kweli. (2 Timotheo 2:15)

¹⁵ Jitahidi kujionyesha kuwa umekubaliwa na Mungu, mtenda kazi asiye na sababu ya kutahayari, ukitumia kwa halali neno la kweli. (2 Timotheo 2:15, KJV)

Cha kusikitisha ni kwamba, watu wengi wa umri, badala ya kuamini neno la Mungu, wanaamini mapokeo mbalimbali. Takriban wote hutegemea mbinu zisizofaa za ulinzi zinazowazuia kuona ukweli na kuufanyia kazi. Hii inajumuisha Waislamu, wengi wanaojiita Wakristo, pamoja na wengine. Usifanye moyo wako kuwa mgumu—kuwa na bidii na kuamini neno la Mungu.

Kwa nini Uumbaji? Kwanini Wewe?

Huenda wengine wakashangaa kwa nini Mungu aliumba kitu chochote.

Mungu aliumba alichofanya ili ulimwengu uwe bora zaidi.

Kwa nini Mungu aliumba watu?

Sababu moja ya kibiblia ni kutawala ulimwengu katika siku zijazo:

⁵ Kwa maana hakuweka ulimwengu ujao, ambao tunazungumza habari zake, uwe chini ya malaika. ⁶
Lakini mtu mmoja alishuhudia mahali fulani akisema:

“Mtu ni kitu gani hata umkumbuke, Au mwana wa binadamu hata umwangelie?

⁷ Umemfanya mdogo punde kuliko malaika; Umemvika taji ya utukufu na heshima, Umemweka juu ya kazi za mikono yako.

⁸ Umevitiisha vitu vyote chini ya miguu yake.”

Kwa maana katika kuweka vitu vyote chini yake, hakuacha chochote ambacho hakikuwekwa chini yake. Lakini sasa bado hatuoni vitu vyote vimewekwa chini yake. (Waebrania 2:5-8)

Kutawala ulimwengu chini ya Muumba ni mojawapo ya makusudi ya mwanadamu.

Sawa na maoni ya baadhi ya Wakatoliki wa Greco-Roman na Waprotestanti, huu hapa ni mtazamo mmoja wa Kiislamu unaohusiana na kwa nini Mungu aliumba watu:

Mwili wetu, roho yetu, mwelekeo wetu wa kumwabudu Mungu, na nuru yetu ni zawadi zinazotumwa moja kwa moja kutoka kwa Mungu ili zitumike kuwa njia muhimu sana za kupata ukamilifu wa kibinadamu. Ukamilifu huo unategemea kusitawisha vipengele hivyo vya roho ambavyo vinapita sifa zake za uhuishaji, kutimiza mwelekeo wetu wa kuabudu, na kusafisha nuru yetu.²⁶⁸

Sasa ingawa Yesu pia alionyesha kwamba ukamilifu unapaswa kuwa lengo (Mathayo 5:48), yaliyo hapo juu haielezi kikweli kwa nini Mungu aliumba wanadamu.

Chanzo kifuatacho cha Kiislamu kinatoa sababu ya Kiislamu:

Mungu alimuumba mwanadamu ili amtumikie, kumaanisha kwamba wanadamu wanapaswa kumwamini Mungu Mmoja na kufanya mema. Hiki ndicho kitu cha maisha ya mwanadamu. Mwenyezi Mungu anasema: “Sikuwaumba wanadamu ila wanitumikie Mimi. (Upepo Unaosambaa, 51:56)²⁶⁹

Ingawa wanadamu wanapaswa kufanya mema, mengi ya hayo yaliyo juu yanafanana na maoni fulani ya Waprotestanti kuhusu kwa nini Mungu aliumba wanadamu.

Elewa kwamba Mungu hakutuumba kwa sababu Yeye ni mtu fulani wa kiroho anayeongozwa na nafsi yake ambaye alihitaji watu wa kumtumikia.

Lakini, ndiyo, tunapaswa kutenda mema (cf. Mathayo 5:44; Wagalatia 6:10).

Sababu ya msingi ambayo Mungu aliumba watu ilikuwa ili waweze kutoa upendo na kuongeza kiasi cha upendo katika ulimwengu.

Kwa nini Mungu alikuumba WEWE?

Mungu alikuumba ili baada ya kupitia mitihani na majaribu yako yote ya maisha haya kwamba, ikiwa utakubali toleo lake la wokovu, uweze kutoa upendo kwa namna ya pekee ili kufanya umilele kuwa bora kwako na kwa wengine wote.

Kwa nini Mungu aliumba wengine wote?

Mungu aliumba kila mtu ili wasaidie kuathiri ukuaji wa tabia yako katika maisha katika enzi hii, lakini pia ili kila mtu mwingine ambaye atakubali toleo lake la wokovu ataweza kutoa upendo kwa njia zao za kipekee ili kufanya umilele kuwa bora kwako na kwa wote. wao binafsi.

Moja ya sababu tutaweza kufanya hivi, ni kwa sababu, tunaposoma katika ‘Kitabu,’ tutachukuliwa kuwa wana wa Mungu:

³ Vivyo hivyo na sisi, tulipokuwa watoto, tulikuwa chini ya mafundisho ya awali ya ulimwengu. ⁴ Lakini ulipowadia utimilifu wa wakati, Mungu alimtuma Mwanawe ambaye amezaliwa na mwanamke, amezaliwa chini ya sheria, ⁵ kusudi awakomboa wale waliokuwa chini ya sheria, ili sisi tupate kupokea hali ya kuwa wana. (Wagalatia 4:3-5)

¹⁶... sisi tu watoto wa Mungu; ¹⁷ na kama watoto, basi, tu warithi, warithi wa Mungu (Warumi 8:16-17).

Maelezo juu ya kwa nini kufanya wema kupitia kutoa upendo katika umilele wote ndio sehemu kuu ya mpango wa Mungu iko katika kijitabu kisicholipishwa, mtandaoni kwenye ccog.org chenye kichwa FUMBO LA MPANGO WA MUNGU: Kwa Nini Mungu Aliumba Chochote? Kwa Nini Mungu Alikuumba?

9. Maoni ya Kuhitimisha

Biblia, Kurani, na hata unabii wa faragha wa Wagiriki na Waroma wa Kikatoliki huelekeza kwenye wakati wa vita na misiba, ambayo mingi yaelekea kutukia katika muda wa miaka kumi ijayo.

Hata hivyo, wengi wanaodai kuwa Wakristo hawaonekani kujua mengi kuhusu Kurani au bishara za Kiislamu. Kuna maeneo mengi ambapo unabii wa Kiislamu, Greco-Roman Catholic, na unabii wa Biblia unaeleza sawa na vilevile tafsiri zinazopingana za matukio yajayo.

Chati ya Kufanana na Tofauti za Kinabii

Islamic Prophecy	Greco-Roman Catholic Books or Private Prophecy	Biblical Prophecy
After a chaotic time, the Imam Mahdi will arise and eliminate Islamic poverty.	A time of chaos called the “minor chastisement” will occur.	Jesus foretold the “beginning of sorrows” which seem to have begun.
Israel will be defeated (though this is generally related to a later time).	Israel will be damaged (though this is normally related to a later time).	Israel will be damaged and great damage will hit Jerusalem.
A seven-year peace deal will be made involving an untrustworthy European.	A tyrant will be involved with a seven year deal.	A seven-year deal will be confirmed by an untrustworthy European called a prince.
Some Muslims assert that	‘Mary’ will arise and support the	There will be signs, sorcery,

Muhammad’s daughter Fatima appeared in 1917 and that she had an Islamic message for the end times.	rise of a leader called the Great Monarch.	and lying wonders involving some type symbolic or literal female figure.
A European Roman Catholic ruler will rise up.	Republics in Europe will be uprooted, and the Great Monarch will arise.	Europe will reorganize and grant power to one called the Beast or the final King of the North.
A Muslim leader will make deals with the Europeans.	There will be cooperation with the Muslims.	The prophesied King of the South will make deals, including using deceit with the

		King of the North.
The European leader will break the peace deal after 3 ½ years.	A tyrant, called Antichrist, will break the deal and stop the sacrifices.	The European Beast will break the deal after 3 ½ years and daily sacrifices will end.
The greatest tribulation since Adam will begin. Quran memorizing Muslims will be protected.	There will be great tribulation. Cardinals will be protected for 42 months.	There will be great tribulation. Philadelphian Christians will be protected for 3 ½ years.

The USA and UK will cease.	The English will be gone.	The descendants of Ephraim and Manasseh (British and the USA nations) will be conquered.
Believers and disbelievers will be marked in different ways.	Believers and disbelievers will be marked in different ways. Cross wearers will kill those who do not wear them.	The followers of the Beast will receive his mark, whereas 144,000 others have the seal of the living God on their foreheads.
Islam will face obstacles from a European leader.	The Great Monarch will get all the world to worship him and will persecute those who do not.	All the world, except the saints, will worship the Beast. The saints will be persecuted.
The Imam Madhi will be defeated.	Turkey will betray the 'Great Arab.'	Turkey will be a betrayer of the King of the South.
Europeans will conquer Islamic lands and the Dajjal will reign.	The European Prince of the North will invade and conquer Islamic lands.	The King of the North will invade and conquer lands in the Middle East and North Africa.
Jesus will return years later and destroy the Dajjal.	The Great Monarch will come to his end in Jerusalem.	Jesus will return years later and destroy the Beast and the False Prophet.

Jesus will reign for at least 40 years on the earth and the world will prosper.	Jesus will return, but not for a 1000 year reign on the earth. The 1000 year reign is considered by the Roman Catholic as a doctrine of Antichrist.	Jesus will reign for 1000 years on the earth and the world will prosper.
---	---	--

Kwa kuwa zaidi ya watu bilioni mbili wameripotiwa kuwa na uhusiano na Uislamu na imani za Kiislamu, zikiwemo za kinabii, imani za kinabii zitaathiri ulimwengu. Hata makundi kama Hamas na Islamic State wamedai kuchukua hatua kulingana na imani mbalimbali za kinabii.

Ijapokuwa kuna muunganiko wa unabii mwingi wa kibiblia, Ugiriki-Kirumi, na unabii wa Kiislamu, pia hutofautiana kwa njia nyingi. Na ingawa bishara fulani za Kiislamu zitatimizwa kadiri zinavyopatana na zile za kibiblia, nyingi kati ya hizo tofauti kutoka kwa Biblia ni za muhimu sana.

Wale kati yetu tunaoitegemea Biblia tunaamini kwamba kukitokea mzozo, simulizi la Biblia linapaswa kutegemewa.

Hivyo basi, Biblia ingependekeza kwamba wengi wanaofuata Uislamu siku moja watatambua kwamba bishara fulani katika hadithi na vilevile sehemu za Quran hazitatokea jinsi walivyoamini.

Tunatumaini kwamba wakati huo watakuwa wazi zaidi kuelewa Biblia na Ukristo wa kweli na wa asili.

Waislamu sasa hawajaufahamu Ukristo wa Asili

Mtume Yuda aliwaambia Wakristo “washindane kwa bidii kwa ajili ya imani waliyokabidhiwa watakatifu mara moja tu” (Yuda 3).

Waislamu huwashutumu watu wanaowachukulia kuwa Wakristo kama waabudu masanamu— na Quran inawaambia walipaswa kuamini Biblia:

Sema: Enyi watu wa Kitabu, je, mnatulaumu kwa sababu nyingine isipokuwa sisi kumuamini Mwenyezi Mungu, na tuliyoteremshiwa sisi, na tuliyoteremshwa kabla, na kwamba wengi wenu ni makafiri?

Sema: “Je, nikuambieni malipo ya Mwenyezi Mungu mabaya zaidi kuliko hayo? Ambao Mwenyezi Mungu amewalaani, na akamghadhibikia, na akawafanya baadhi yao kuwa manyani na nguruwe, na waabudu masanamu, hao ndio wabaya zaidi, na wamepotea zaidi katika njia iliyo sawa.

Na lau wangeli ishika Taurati, Injili, na yaliyoteremshwa kwao kutoka kwa Mola wao Mlezi, bila ya shaka wangeli lemewa na riziki kutoka juu na chini. Baadhi yao ni waongofu, lakini wengi hawafanyi ila uovu tu. (Sura 5:64-66)

Wakristo wa mapema HAWAKUWA na sanamu au sanamu. Hata Kanisa la Rumi lilikuwa kinyume nao kwa muda mrefu sana. Kwa hakika, Waorthodoksi wa Mashariki wanaita Baraza lao la Saba la Ekumeni la 843 A.D. “Ushindi wa Orthodoksi.”²⁷⁰ kwa sababu walifanya Kanisa la Roma likubaliane nao juu ya sanamu na sanamu. Lakini, hili ni jambo ambalo Wakristo wa Kanisa la Mungu hawakukubali wakati huo, na CCOG haikubali sasa.

Kile ambacho watu wengi, wakiwemo Waislamu, wamekiona wakidai kuwa Ukristo ni tofauti kabisa na Ukristo wa awali, wa Biblia.

Kwa sababu ya kutumia misalaba na Vita vya Msalaba, Waislamu, hata katika karne ya 21, nyakati fulani huwaita Wakatoliki wa Greco-Roman (pamoja na Waprotestanti) kuwa wapiganaji wa vita vya msalaba.

Hata hivyo, Wakristo wa awali hawakutumia misalaba.

Zaidi ya hayo, Wakristo wa awali hawakuwa wapiganaji na hawakuuwa kwa ajili ya kijeshi. Hili limeandikwa kwa uwazi katika karne mbili za kwanza za enzi ya kanisa (tazama pia kitabu kisicholipishwa, mtandaoni kwenye ccog.org, Imani za Kanisa la Awali la Kikatoliki: Je, kundi la mabaki linaweza kuwa na urithi unaoendelea wa kitume?).

Baada ya mungu-jua aliyemwabudu Maliki Konstantino kudai kwamba anaona mzuka wenye msalaba na vilevile kuwa na ndoto, aliamuru askari-jeshi wake wachoke misalaba kwenye ngao zao kwa ajili ya Vita vya Milvian Bridge mwaka wa 312 W.K. Baada ya upande wake kushinda, wengi ambao walikuwa wanadai Ukristo wa kijeshi na wengi waliodai Ukristo walikubali kuanzishwa kijeshi.

Lakini hiyo haikuwa KAMWE SEHEMU YA IMANI HALISI YA KIKRISTO, wala haikuidhinishwa na Wakristo halisi katika Kanisa la Mungu. Hadi leo, Kanisa la Continuing Church of God si la kijeshi.

Pia, kile tunachoelekea kuona leo kama mavazi ya makasisi wa Kigiriki-Kirumi pia haikuwa sehemu ya imani ya asili. Hata vyanzo vya Wakatoliki wa Greco-Roman vinakubali kwamba vazi, na kadhalika. Ilitoka kwa makuhani wa miungu-jua. Viongozi wa Kanisa la Mungu hawajawahi kuvaa kama makuhani wa Kigiriki na Kirumi wala kuidhinisha mavazi yao kama ya Kikristo. Uislamu wenyewe una lawama kwa tabia ya pupa ya makuhani wa Kigiriki na Kirumi (Sura 9:32-34).

Kwa kadiri utatu wa Wagiriki na Warumi unavyoenda, ulikubaliwa rasmi kwenye Mtaguso wa Constantinople mwaka wa 381 W.K. Kanisa la Mungu halikuwa sehemu ya baraza hilo wala halikuidhinisha mahitimisho yake, bali lilishikilia msimamo wa kibiblia (Mwanzo 1). 26; Waefeso 3:14-15;

Sasa kulingana na vyanzo vya Kikatoliki vya Roma, hakuna Askofu wa Roma aliyechukua cheo “Pontifex Maximus” hadi sehemu ya mwisho ya karne ya 4 A.D.²⁷¹ Hili hapo awali lilikuwa ni jina la wafalme wa kipagani walioidhinisha ibada ya miungu-jua, kwa hiyo haikutambuliwa kuwa sahihi na Kanisa la Mungu.

Sabato na Siku Takatifu

Biblia inafundisha:

² Na siku ya saba Mungu alimaliza kazi yake yote aliyoifanya; akastarehe siku ya saba, akaacha kufanya kazi yake yote aliyoifanya. ³ Mungu akaibarikia siku ya saba na kuitakasa... (Mwanzo 2:2-3)

⁸ Ikumbuke siku ya Sabato uitakase. (Kutoka 20:8)

⁴ kwa maana alinena mahali fulani habari za yule wa saba

[siku] hivi: “Mungu akastarehe siku ya saba, akaziacha kazi zake zote”; ⁵ na mahali hapa tena, “Watafanya hivyo

[si] kuingia katika raha Yangu”; ⁶ Tangu wakati huo, imebakia kwa wengine kuingia humo, na wale waliosikia habari njema kwanza hawakuingia kwa sababu ya kutokuamini ... ⁹, basi, imesalia raha ya sabato kwa watu wa Mungu, ¹⁰ kwa maana yeye aliyeingia. katika raha yake, naye alistarehe katika kazi zake, kama Mungu katika kazi zake. ¹¹ Basi, na tufanye bidii kuingia katika raha hiyo, ili mtu awaye yote asije akaanguka katika kielelezo kile kile cha kutokuamini; (Waebrania 4:4-6,9-11).

Biblia inaonyesha kwamba Mungu aliitakasa siku ya saba baada ya siku sita za uumbaji.

Quran inawaadhibu wavunjao Sabato:

Tayari mnawafahamu wale walioivunja Sabato miongoni mwenu. Tukawaambia: “Kuweni na haya manyani!” (Sura 2:65)

Enyi mliopewa Kitabu! Aminini tuliyo yateremsha, yanayosadikisha Maandiko yenu wenyewe, kabla hatujakufuta nyuso zenu kwa kuzirudisha nyuma, au hatujawahukumu waasi kama tulivyo wafanya wavunjao Sabato. (Sura 4:47)

Na tukainua mlima juu yao kuwa ni onyo la kuvunja agano lao, na tukasema: Ingieni mlango wa Yerusalemu kwa unyenyekevu. Pia tuliwaonya: “Msiivunje Sabato,” na tukachukua kutoka kwao ahadi madhubuti. (Sura 4:154)

Wakati baadhi ya watu wema miongoni mwao walipowauliza wenzao washika Sabato, “Kwa nini mnajisumbua kuwaonya wale wanaovunja Sabato ambao wataangamizwa au kuadhibiwa vikali na Mwenyezi Mungu?” Wakajibu: Ila ni kuwa huru na lawama ya Mola wako Mlezi, na huenda wakajiepusha. (Sura 7:164)

Quran, pamoja na Biblia (Hesabu 15:32-36), inawashutumu wavunja-Sabato.

Quran inafundisha:

... wale waliokabidhiwa ʿ kushika Torati lakini wakashindwa kufanya hivyo ... (Sura 62:5)

Siku ya Sabato iliwekwa kwa wale waliokhitalifiana (kuishika) (Sura 16:124 Yusuf Ali).

Torati ilijumuisha Sabato kama mojawapo ya Amri Kumi. Na Yesu aliwashutumu Wayahudi kwa kuvunja amri hizo kwa sababu ya mapokeo yao (Mathayo 15:3-9) na vilevile kwa wale walioongeza sabato na hawakuelewa maana yake kikweli (Mathayo 12:9-14; Luka 13:10) -17).

Waumini wote wa kweli wanapaswa kushika Sabato ya Mungu. Ni wakati wa kupumzika (Kutoka 20:8-10) pamoja na wakati wa kukusanyika kwa ajili ya huduma za kanisa (Mambo ya Walawi 23:3).

Labda ifahamike kwamba Biblia inaamuru kuadhimishwa kwa siku takatifu nyingine mbalimbali za kidini (rej. Mambo ya Walawi 23:1-44; tazama pia kijitabu cha bure, mtandaoni kwenye ccog.org, chenye kichwa: Je, Unapaswa Kushika Siku Takatifu za Mungu au za Kipepo. Likizo?) na inaruhusu kuadhimisha sikukuu za kilimwengu (Yohana 10:22-23).

Hata hivyo, kama Kurani (Sura 42:21), Biblia inashutumu wapagani (Kumbukumbu la Torati 18:9-14; Yereimia 10:2-11) au kuchanganya wapagani na sherehe za Mungu (1 Wakorintho 10:21-22). Kwa hiyo, Wakristo wa mapema hawakuadhimisha siku zilizotokana na upagani kama vile Siku ya Wapendanao, Halloween, Krismasi, na Jumapili ya Pasaka. Hizo ziliongezwa na Wagiriki-Warumi baadaye na hazikuidhinishwa na Wakristo wa Kanisa la Mungu.

Kama Wakristo wa mapema, na Kanisa Lililoendelea la Mungu, Waislamu wengi hawasherehekei siku za kuzaliwa.²⁷²

Ingawa CCOG haiadhimii Ramadhani, nayo pamoja na Biblia (Isaya 58:6-7), inakubaliana na Waislamu wanaoamini kwamba mojawapo ya matokeo ya kufunga ni kugawana chakula na wenye njaa.²⁷³

Kwa mukhtasari, Waislamu ambao wamezimwa na kile kinachojulikana kama Ukristo, kabla ya kuutupilia mbali kabisa, wanapaswa kuzingatia tangu mwanzo kwamba Wakristo halisi:

Hawakuwa wa kijeshi.

Hakuwa na sanamu za kipagani au sanamu.
Hakutumia misalaba kama ishara ya kidini au kwenye ngao za kijeshi.

Alishikilia msimamo wa kibiblia juu ya Uungu. Hakula nyama chafu kibiblia.
Hakumswalia Mariamu wala sanamu zake.

Sikukubali kamwe kwamba kiongozi wa Kikristo ni Pontifex Maximus.

Imeshika Sabato ya siku ya saba.

Sikukubali likizo kama vile Valentines, Pasaka, au Krismasi.

Hakusherehekea siku za kuzaliwa.

Waliamini lazima wajitiishe kwa Mungu (Yakobo 4:6-7)

Haikukubali kamwe nyongeza zisizofaa kwenye Biblia (kama vile 1 Yohana 5:7b-8a).

Kwa kweli hawakuwahi kuwa na aina ya makuhani ambao Wakatoliki wa Kigiriki na Warumi wanao.

Waliamini manabii katika Kitabu cha Mwanzo hadi kwa Yesu na pia wale wa mitume.

Hakuwahi kushiriki katika vita vya kijeshi na Uislamu.

Iliaminika kwamba mpango wa Mungu wa wokovu ulijumuisha wale ambao hawakuwa Wakristo katika enzi hii (cf. Mathayo 10:15, 12:32; Warumi 11:32; Waefeso 4:7; Zaburi 65:2, 66:4; Luka 3:6;)

Alilaani uasherati wa nchi za Magharibi (cf. 1 Wakorintho 6:9-11; Wagalatia 1:4).

Kuaminiwa kuwasaidia maskini (kama vile Wagalatia 2:9-10) na wenye njaa (rej. Yakobo 2:15-19).

Kanisa la Continuing Church of God bado linashikilia imani hizo za asili (ingawa tunamchukulia Yesu kuwa Kuhani wetu Mkuu, Waebrania 3:1, Alivaa kama watu wote; vinginevyo hatuna wanaume waliovaa kama “makuhani,” lakini tunao wachungaji na wazee.)

Pia tunashikilia imani kadhaa za kinabii ambazo zina mfanano na zile zinazoshikiliwa na Uislamu. Hata hivyo, tukichukulia kwamba tofauti zinatokea zaidi kama vile CCOG inavyowafundisha, kuliko wengi katika Uislamu wanavyoamini hivi sasa, tunatumai wale walio katika makosa watatafakari upya imani zao.

Natumai, wale wanaodai Uislamu watakuwa tayari zaidi kuchunguza Ukristo halisi ikiwa wangejua zaidi kuhusu historia ya kanisa lililo mwaminifu zaidi. Wao, na wengine, wanaweza pia kuangalia kitabu cha bure, mtandaoni kwa www.cco.org: Historia Inayoendelea ya Kanisa la Mwenyezi Mungu.

Zaidi ya hayo, tunatumai wote (Waislamu au vinginevyo) wataelewa kile ambacho kilifunuliwa katika kitabu hiki, pamoja na kile wanachoweza kujifunza pia kutoka kwa neno la Mungu. Wengi wataongoka wakati wa utawala wa milenia wa Yesu.

Zaidi ya hayo, muda si mrefu baada ya ufufuo wa pili, macho ya wale waliodai Uislamu yataweza kweli kuona Ukristo wa kweli pamoja na mpango wa upendo wa Mungu kama unavyofunuliwa kupitia maandiko. Ukristo wa kweli utakuwa na

maana zaidi kwao kuliko yale ambayo yamepitishwa kwa 'Ukristo' na ulimwengu. Waislamu wataongoka kwa wingi sana macho yao yatakapoona Ukristo halisi na utimizo wa unabii mwingi zaidi wa Biblia.

Mpango wa upendo wa Mungu utatimizwa kwa Waislamu na wengine.

Marejeleo ya Mwisho

- ¹ Mazingira ya Kidini Ulimwenguni Ripoti ya Ukubwa na Usambazaji wa Vikundi Vikuu vya Dini Ulimwenguni kufikia 2010. Pew Research Center, 2012, ukurasa wa 9.
- ² Idadi ya Waislamu kwa Nchi 2024. Mapitio ya Idadi ya Watu Duniani. <https://worldpopulationreview.com/country-rankings/muslim-population-by-country> ilifikiwa 04/09/24
- ³ Khan NA, Alkiek T, Chowdhury S. Wanawake katika Sheria ya Kiislamu: Kuchunguza Hadithi Tano Zilizoenza. Taasisi ya Yaqeen ya Utafiti wa Kiislamu. Iliyochapishwa: Julai 24, 2019 Ilisasishwa: Januari 28, 2023
- ⁴ Peters FE. Uislamu: Mwongozo kwa Mayahudi na Wakristo. Princeton University Press, 2023, ukurasa wa 1-9,22
- ⁵ Talmud ya Babiloni ya Wayahudi ina fasiri za Maandiko ya Kiebrania na Marabi walioheshimika zamani. Hadith hizo, ingawa zimekusudiwa kufasiri Quran, zote zinatakiwa kuwa kauli za Muhammad, na hadithi nyingi hazionekani kuwa ni maelezo ya Quran, bali zinahusika na mada nyinginezo.
- ⁶ Petro, ukurasa wa 9
- ⁷ Petro, ukurasa wa 24; Zayed M. Unabii wa Muhammad. CreateSpace, 2012, ukurasa wa 25
- ⁸ Zayed, ukurasa wa 46
- ⁹ Nasoraia B. Maandishi Matakatiifu na Praxis ya Kiesoteric katika Dini ya Sabian Mandaean. ISBN: 978-605-89744-4-9 hakimiliki na Sultanbeyli Belediyesi, 2012, ukurasa wa 45
- ¹⁰ Zayed, ukurasa wa 47
- ¹¹ Peters, ukurasa wa 29, pia akinukuu Sura 2:137 kama mfano,
- ¹² Van Ness Myers, Philip. Historia ya Kale. Imechapishwa na Ginn and company, 1916, ukurasa wa 480-481
- ¹³ Liber Pontificalis toleo la 2. Tafsiri ya Raymond Davis. Liverpool University Press - Maandishi Yanayotafsiriwa kwa Wanahistoria, Liverpool, 2001, ukurasa wa 17
- ¹⁴ Bagatti, Bellarmino. Iitafsiriwa na Eugene Hoade. Kanisa kutoka kwa Tohara. Nihil obstat: Marcus Adinolfi, 13 Maii 1970. Imprimi potest: Herminius Roncari, 14 Junii 1970. Imprimatur: +Albertus Gori, die 26 Junii 1970. Franciscan Printing Press, Jerusalem, 1971, ukurasa wa 13-14
- ¹⁵ del Río Snchez, Francisco. 2021. Mjadala Uliofungwa Juu ya Wajibu wa Wakristo wa Kiyahudi katika Kuzaliwa kwa Uislamu. Dini 12: 789; Schonfield H. Historia ya Ukristo wa Kiyahudi. 1936, toleo la 2 la 2009, ukurasa wa 86
- ¹⁶ del Río Snchez, ukurasa wa 789
- ¹⁷ Schonfield, ukurasa wa 86
- ¹⁸ 18 Poston, Larry, "Ujio wa Pili wa 'Isa: Uchunguzi wa Uislamu Kabla ya Milenia" (2010). Usomi wa Waelimishaji wa Biblia na Dini (Chuo Kikuu cha Masihi). 8.
- ¹⁹ del Río Snchez, Francisco.
- ²⁰ 20 Armstrong HW. Maana ya Sikukuu ya Vibanda. Mahubiri ya Oktoba 13, 1981
- ²¹ Armstrong HW. Uchunguzi wa Afya ya Kiroho. Mahubiri ya Aprili 16, 1983
- ²² Grabbe L, katika Hoeh H. Mungu Asiyejulikana. Radio Church of God, 1965
- ²³ Grabbe L. JINA LA MWOKOZI NI NINI? Kanisa la Mungu Ulimwenguni Pote, 1980
- ²⁴ Zayed, ukurasa wa 84-185
- ²⁵ K.m. Zayed, ukurasa wa 27-31
- ²⁶ Burns, C.P.E. (2010). Unyanyapaa. Katika: Leeming, D.A., Madden, K., Marlan, S. (eds) Encyclopedia of Psychology and Religion. Springer, Boston, MA, 2010, ukurasa wa 874-876
- ²⁷ Thiel B. Fatima Mshtuko! Kile ambacho Vatikani Haitaki Ujue Kuhusu Fatima, Mafundisho ya Bikira Maria, na Mionekano ya Wakati Ujao, toleo la 3. Vitabu vya Nazarene, 2017
- ²⁸ Anauliza juu ya umaana wa kutoharibika kwa mwili baada ya kifo cha wafuasi wa dini fulani. Swali na Majibu ya Uislamu, 05-01-2017. <https://islamqa.info/sw/answers/248220/anauliza-juu-ya-umuhimu-wa-kutoharibika-mwili-baada-ya-kifo-cha-wafuasi-wa-baadhi-dini-zilizofikiwa> 12/13/23.
- ²⁹ Maelezo mengi yameandikwa katika Thiel B. Imani za Kanisa Katoliki Asili. Vitabu vya Nazarene, 2022; inapatikana bure mtandaoni kwa ccog.org
- ³⁰ Moreland AB. Muhammad alitafakari upya. Chuo Kikuu cha Notre Dame Press, 2020, ukurasa wa 87-114
- ³¹ Zayed, 206
- ³² Stern J, Berger JM. ISIS Hali ya Ugaidi. HarperCollins, 2015, ukurasa wa 221
- ³³ Zayed, ukurasa wa 39
- ³⁴ Zayed, ukurasa wa 98, akitoa mfano wa Sura 3:49
- ³⁵ Yasseen M. Alama za Siku ya Kiyama (Qiyamah). 2021, ukurasa wa 110
- ³⁶ Yasseen, The Signs, ukurasa wa 110
- ³⁷ Yasseen, The Signs, ukurasa wa 144
- ³⁸ 38 Hippolytus juu ya Kristo na Mpinga Kristo, aya ya 14 na 49. Imetafsiriwa na J.H. MacMahon. Kutoka kwa Ante-Nicene Fathers, Vol. 5. Imehaririwa na Alexander Roberts, James Donaldson, na A. Cleveland Coxe. Buffalo, NY: Christian Literature Publishing Co., 1886
- ³⁹ Armstrong HW. MNYAMA wa Ufunuo ni nani? - Sehemu ya 1. Ukweli Safi, Agosti 1934
- ⁴⁰ Mukhtasari Wenye Manufaa ya Hukumu kwa Muislamu Mpya", iliyotafsiriwa na Shaikh Muhammed Daniel na kuchapishwa na Wizara ya Wakfu na Mambo ya Kiislamu, Kuwait- Toleo la 2 1436/2015, ukurasa wa 14.
- ⁴¹ Stern J, Berger JM. ISIS Hali ya Ugaidi. C. 2015, ukurasa wa 219
- ⁴² Saritoprak Z. Hadithi ya Mahdi katika Uislamu: Mbinu ya Kijamii na Utambuzi. Masomo ya Kiislamu, Juz. 41, No. 4 (Winter 2002), ukurasa wa 652, 654
- ⁴³ Richardson J. Mpinga Kristo: Masihi Anayesubiriwa na Uislamu. Neno la kupendeza, 2006, ukurasa wa 48
- ⁴⁴ 44 Ibn Zubair Ali, Mohammed Ali. Dalili ndogo za Siku za Mwisho kutoka kwa: Alama za Qiyaamah. <http://www.islamawareness.net/Prophecies/minor.html> imetazamwa 08/11/12
- ⁴⁵ Hippolytus. Juu ya Kristo na Mpinga Kristo, Sura ya 43
- ⁴⁶ Irenaeus. Against Heresies, Book V, Chapter 25, v46 Irenaeus. Dhidi ya Uzushi, Kitabu V, Sura ya 25, mstari wa 4erse 4

- ⁴⁷ Kisiki KW. Ulimwengu wa Kiarabu katika Unabii. Ukweli Safi, Desemba 1979
- ⁴⁸ Yaseen, The Signs, ukurasa wa 216; ona pia Poston, Larry
- ⁴⁹ Yaseen, The Signs, ukurasa wa 216
- ⁵⁰ k.m. Kurz W. Biblia Inasema Nini Kuhusu Nyakati za Mwisho? Mtazamo wa Kikatoliki. Vitabu vya Mtumishi, Cincinnati. Nihil Obstat: Kistner H., Schehr T.P. Imprimi Potest: Link F., Paul J.M. Imprimatur: Carl K. Moeddel, Kasisi Mkuu na Askofu Msaidizi, Jimbo Kuu la Cincinnati, Julai 19, 2004, ukurasa wa 76
- ⁵¹ Jerome. Ufafanuzi kuhusu Danieli, Sura ya 11. Imetafsiriwa na Gleason L. Archer. 1958
- ⁵² Ibn Zubair Ali, Mohammed Ali. Dalili ndogo za Siku za Mwisho kutoka kwa: Alama za Qiyaamah. <http://www.islamawareness.net/Prophecies/minor.html> imetazamwa 08/11/12
- ⁵³ Yaseen, The Signs, ukurasa wa 104
- ⁵⁴ SHIITE. Encyclopedia.com ilifikiwa 02/14/23
- ⁵⁵ Kourdi E, Deaton J. ISIS inadai kuhusika na shambulio baya zaidi nchini Iran tangu mapinduzi ya 1979. CNN, Januari 4, 2024
- ⁵⁶ Khanghah RR. Ni Nani Imam Mahdi, Aliyetabiriwa Katika Dini Nyingine, Na Kutoka Kwa Nasaba Tukufu ya Fatima? Septemba 2022, ukurasa wa 18-19, 23
- ⁵⁷ Yaseen, The Signs, page 90
- ⁵⁸ Utambulisho wa Imamu Aliyetabiriwa Mahdi. Ukweli wa Muhammad, <https://www.muhammadanreality.com/ImamMahdiSignsfortheSavoir.htm#Juu>, ilifikiwa 12/07/2023
- ⁵⁹ Mek A. Binti Ya Erdoğan Aweka Lengo Katika Ukristo: 'Mvua Utashinda Msalaba wa Magharibi'. RAIR, Mei 19, 2023
- ⁶¹ Saritoprak, ukurasa wa 657
- ⁶² Saritoprak, ukurasa wa 659
- ⁶³ Yaseen, The Signs, ukurasa wa 88
- ⁶⁴ Historia ya Siri ya Sanduku la Agano: Hemes, Hajar na Damu ya Muhammad ﷺ. Wasilisho na Sayyid Ahmed Amiruddin katika Kongamano la 2013 lililoanzishwa na McMaster Association of Religious Studies, Februari 7, 2013. Imani hii ilirejelewa kwenye kongamano litakalotoka kwa al-Hawi li'l Fatawa, II, 82.
- ⁶⁵ Yaseen, The Signs, ukurasa wa 92
- ⁶⁶ Yaseen, The Signs, ukurasa wa 95
- ⁶⁷ Yaseen, The Signs, ukurasa wa 96; Sadr Sayyid Sadruddin. Imechapishwa na Naba
- ⁶⁸ Yaseen, The Signs, ukurasa wa 96
- ⁶⁹ Glasse C. New Encyclopedia of Islam: Toleo Lililorekebishwa la Concise Encyclopedia ya
- ⁷⁰ Zayed, 222
- ⁷¹ Dupont, uk 114
- ⁷² Dupont, ukurasa wa 114
- ⁷³ Zayed, 222
- ⁷⁴ Yaseen, The Signs, ukurasa wa 266-267
- ⁷⁵ Culleton, Mitume na Nyakati zetu, ukurasa wa 158-159
- ⁷⁶ Connor E. Unabii wa Leo. Imprimatur + A.J. Willinger, Askofu wa Monterey-Fresno; Chapisha tena: Vitabu na Wachapishaji vya Tan, Rockford (IL), 1984, ukurasa wa 33-34
- ⁷⁷ Larson W. Ishara za Nyakati za Mwisho za Kiislamu. Kituo cha Zwemer cha Mafunzo ya Kiislamu. <https://www.zwemercenter.com/signs-of-the-islamic-end-times/> ilifikiwa 04/08/24
- ⁷⁸ North Thunder 'ilifanikiwa zaidi ya matokeo yaliyotarajiwa.' Arab News, Machi 5, 2017
- ⁷⁹ Abidi S. Imam Mahdi mwaka 2023 AD. <https://www.scribd.com/document/239739419/Imam-Mahdi-in-2023-AD> ilifikiwa 12/04/22
- ⁸⁰ Thiel B. Je, Yesu anaweza kurudi 2023 au 2024? COGwriter, Januari 1, 2023
- ⁸¹ Zayed, 236
- ⁸² Zayed, 236
- ⁸³ Hosein IN. Kuelezea Dajjal Masihi wa Uongo au Mpinga Kristo: Hotuba ilitolewa Trinidad mnamo 2004.
- ⁸⁴ Ibid
- ⁸⁵ Mtakatifu Senanus (aliyefariki 560) "Wao (Kiingereza) wenyewe watasalitiana: kwa sababu hiyo enzi yao itavunjwa" kama ilivyotajwa katika: Culleton, R. Gerald. Mitume na Nyakati zetu. Nihil Obstat: L. Arvin. Imprimatur: Philip G. Scher, Askofu wa Monterey-Fresno, Novemba 15, 1941. Chapisha upya 1974, TAN Books, Rockford (IL), ukurasa wa 217
- ⁸⁶ Barua pepe kutoka kwa Imran N. Hosein kwenda kwa Dk. Thiel. Mada: Maswali kuhusu yako hotuba., Tarehe: Aprili 16, 2024
- ⁸⁷ Hosein IN
- ⁸⁸ Ibid
- ⁸⁹ Thiel B. Nomura's 8 'swans kijivu' kwa 2019. COGwriter, Desemba 28, 2018
- ⁹⁰ Boraker R. SYRIA RAIDS ISRAEL – Inaelekea Wapi? Ukweli mtupu. Novemba 1966, ukurasa wa 27; Hoeh H. UJERUMANI katika Unabii! - Sehemu ya 2. Plain Truth, Januari 1963, ukurasa wa 28; Stump K. Ulimwengu wa Kiarabu katika Unabii, ukurasa wa 13; McNair R. Kutatua Mgogoro wa Waarabu na Waisraeli! CG21, 2005
- ⁹¹ Hoeh, ukurasa wa 28-29
- ⁹² Boraker, ukurasa wa 27
- ⁹³ Kisiki, ukurasa wa 13
- ⁹⁴ Qurani Tafsiri za Qur'ani, Sura ya 3: AL-E-IMRAN (FAMILIA YA 'IMRAN, NYUMBA YA 'IMRAN). Kituo cha Uchumba wa Waislamu na Wayahudi. imetolewa kutoka <http://www.usc.edu/org/cmje/religious-texts/quran/verses/003-qmt.php#003.151> 12/04/15
- ⁹⁵ Stern, ukurasa wa 222
- ⁹⁶ Kisiki K. Asia ya Kusini katika Unabii. Ukweli Sahihi, Julai/Agosti 1986, ukurasa wa 5
- ⁹⁷ Hadithi hii imepokewa na Imam Ali katika rejea za Ahmad, Abu Daawud, Ibn Majah na At-Tabarani. Ilifikiwa 11/06/23 <https://www.muhammadanreality.com/ImamMahdiSignsfortheSavoir.htm#Juu>
- ⁹⁸ Hadithi hizi zimepokewa na Hudhayfah na zinapatikana katika marejeo ya Abu Nuaym, At-Tabarani, na Abu Amru Ad Dani. Ilifikiwa 11/06/23 <https://www.muhammadanreality.com/ImamMahdiSignsfortheSavoir.htm#Juu>
- ⁹⁹ Bunge la Iran kujadili mswada unaotaka Israel iangamizwe ifikapo 2040. i24news, Januari 6, 2021

- ¹⁰⁰ Ingawa wasomi wengi wanadai Yerusalemu ilikuwa mahali pa 'nyumba ya msitu,' maelezo ya ziada kuhusu sababu kwa nini Lebanoni inapaswa kuzingatiwa kama eneo hilo yako katika karatasi ifuatayo: Hotuba Kuhusu Nyumba ya Msitu wa Lebanoni, uk. 111-134 katika Bunyan J. Stebbing H. Kazi Nzima za John Bunyan, Juzuu ya 4. Wema na Kampuni, 1860
- ¹⁰¹ Egozi A. Huku Netanyahu akiwa nyuma ya uongozi, je, ni mgomo wa pekee wa Israeli dhidi ya Iran kwenye kadi? Kuvunja Ulinzi, Novemba 08, 2022
- ¹⁰² Frankel J. Israel inasema italipiza kisasi dhidi ya Iran, licha ya hatari. ABC, Aprili 16, 2024
- ¹⁰³ 103 Ya Hivi Karibuni | Netanyahu anasema Israel itaamua jinsi ya kujibu huku Iran ikionya dhidi ya kulipiza kisasi. Wanahabari Wanaohusishwa, Aprili 17, 2024
- ¹⁰⁴ Hafezi P, Mackenzie J. Tehran plays down reported Israeli attacks, signals no retaliation. Reuters, April 19, 2024
- ¹⁰⁵ Kopf S. Jerusalem of Gold. Jerusalem Post, February 16, 2011
- ¹⁰⁶ Rabbi: Blood moons mean 'messianic advancement'. World News Daily, August 30, 2015
- ¹⁰⁷ Tzima Otto, page 64
- ¹⁰⁸ Klemm, Verena, "Fātima bt. Muḥammad", in: Encyclopaedia of Islam, THREE, Edited by: Kate Fleet, Gudrun Krämer, Denis Matringe, John Nawas, Everett Rowson. Consulted online on 26 February 2022
- ¹⁰⁹ Khanghah, ukurasa wa 12
- ¹¹⁰ Apostoli A. Fatima kwa Leo. Ignatius Press, 2010, ukurasa wa 12
- ¹¹¹ Uislamu Kotob. Hadithi Za Mitume Na Ibn Kathir. Vitabu vya Kiislamu, c. 2011, ukurasa wa 175.
- ¹¹² Kathir HI. Hadithi za Mitume. Dar-us-Salam Publications, 2003, ukurasa wa 544-545
- ¹¹³ 113 Kama ilivyonyukuliwa katika Sheen, Askofu Mkuu wa Fulton. Upendo wa Kwanza wa Dunia. Chapisha tena, Ignatius Press, 1996, ukurasa wa 203
- ¹¹⁴ Ainslie D. Yohana wa Damasko. A. Konstebo, 1906, ukurasa wa 304
- ¹¹⁵ Ott L. Misingi ya Mafundisho ya Kikatoliki, toleo la 4. TAN Books, Rockford (IL), Nihil Obstat: Jeremiah J. O' Sullivan. Imprimatur: + Cornelius, 7 Oktoba 1954. Ilichapishwa 1974, TAN Books, ukurasa wa 206
- ¹¹⁶ Bacchiocchi S. "MARIOLOJIA". JARIDA LA MATOKEO YA ENDTIME Na. 191, 2007
- ¹¹⁷ Origen. Maoni juu ya Mathayo, Kitabu X, 17
- ¹¹⁸ Michelet J, Smith GH. Historia ya Ufaransa: kutoka kipindi cha kwanza hadi sasa, Juzuu 1. D. Appleton & Co., 1845, ukurasa wa 206.
- ¹¹⁹ N.M. Shahidi Mkristo wa Kiebrania: Jarida la Anglo-Judaeo Christians. Januari, 1873, ukurasa wa 44
- ¹²⁰ Holweck, Frederick. "Sikukuu ya Kupalizwa Kwa Dhana." Encyclopedia ya Kikatoliki. Vol. 2. New York: Kampuni ya Robert Appleton, 1907
- ¹²¹ CMC ya Kijani. Dini ya Kirumi na ibada ya Diana huko Aricia, Juzuu 0, Matoleo 521-85150. Cambridge University Press, 2007, ukurasa wa 62; Frazer JG. Sanaa ya Uchawi na Mageuzi ya Wafalme VI, Juzuu 1. Kessinger Publishing, 2006, ukurasa wa 14-17
- ¹²² Fischer-Hansen T, Poulsen B. Kutoka Artemi hadi Diana: mungu wa kike wa mwanadamu na mnyama. Makumbusho Tusculanum Press, 2009, ukurasa wa 56
- ¹²³ Morford MPO, Lenardon RJ. Hadithi za kitamaduni, toleo la 6. Oxford University Press US, 1999, ukurasa wa 141
- ¹²⁴ Davidson HE. Majukumu ya mungu wa kaskazini. Psychology Press, 1998, ukurasa wa 18
- ¹²⁵ Mfano wa Diana pamoja na uthibitisho wa ziada kwamba Bibi wa Fatima hakutumwa awe Mungu wa kweli umo katika kitabu: Thiel B. Fatima Shock! Kile ambacho Vatikani Haitaki Ujue Kuhusu Fatima, Mafundisho ya Bikira Maria, na Mionekano ya Wakati Ujao. Vitabu vya Nazarene, 2012
- ¹²⁶ Yoknapatawpha ya Kerr E. William Faulkner: "Aina ya Jiwe kuu katika Ulimwengu." Fordham Univ Press, 1985, ukurasa wa 61
- ¹²⁷ Thurkill M. Fatima. Oxford University Press US, 2010, ukurasa wa 3
- ¹²⁸ Caner EM. Sauti nyuma ya pazia: ulimwengu wa Uislamu kupitia macho ya wanawake. Kregel Publications, 2003, ukurasa wa 49
- ¹²⁹ Caner, ukurasa wa 48
- ¹³⁰ Fernandes J, D'Armada F. Siri za Mbinguni, Historia Iliyofichwa ya Tukio la Fátima. Vitabu vya Anamolist, San Antonio (Texas), 2006, ukurasa wa 42
- ¹³¹ Leeder SH. Lango la jangwani: Biskra na karibu. Cassell and Company, Ltd., 1910, ukurasa wa 8
- ¹³² Awde N. Wanawake katika Uislamu: Anthology kutoka Kurani na Hadithi, chapa iliyochapishwa upya. Saikolojia Press, 2000, ukurasa wa 205
- ¹³³ Hili ni zoea ambalo Catherine Laboure alisema mzuka ulimwambia afanywe na wote kwa ajili ya "neema" mnamo 1830 huko Paris. Pia inajulikana kama Medali ya Miujiwa na ina picha ya Marian upande mmoja na msalaba wenye herufi kubwa M upande mwingine.
- ¹³⁴ Sheen, ukurasa wa 201
- ¹³⁵ Sheen, ukurasa wa 203
- ¹³⁶ Fernandes J, D'Armada F. Celestial Secrets, The Hidden History of the Fátima Incident. Anamolist Books, San Antonio (Texas), 2006, page 97
- ¹³⁷ Saduq, Man La Yahdurah al-Faqih, Juz. 1, ukurasa wa 320; kama ilivyowasilishwa na kufupishwa kwa Kiingereza katika makala Tasbih ya Fatimah katika Wikipedia, ilifikiwa 03/13/24
- ¹³⁹ Thurston, Herbert, na Andrew Shipman. "Rozari." Encyclopedia ya Kikatoliki. Vol. 13. New York: Kampuni ya Robert Appleton, 1912
- ¹⁴⁰ Sheen, ukurasa wa 190, 202-203
- ¹⁴¹ Apostoli, ukurasa wa 188
- ¹⁴² Sheen, ukurasa wa 274
- ¹⁴³ *Nostra Aetate kama ilivyotajwa katika Bertone T Kardinali, pamoja na De Carli, Guisepe. Siri ya Mwisho ya Fatima. Doubleday, 2008, ukurasa wa 120*
- ¹⁴⁴ Toleo la mtandaoni la Korani katika <http://www.asksam.com/ebooks/releases.asp?file=Koran.ask&dn=19%3a%20MARYAM%20%28MARY%29%29> imetazamwa 04/05/2011
- ¹⁴⁵ Toleo la mtandaoni la Korani katika <http://www.asksam.com/ebooks/releases.asp?file=Koran.ask&dn=66%3a%20AT-TAHRIM%20%28BANNING%2c%20PROHIBITION%29> imetazamwa 04/07/ 2011
- ¹⁴⁶ Mtazamo wa Pennington R. Islam kuhusu Mary. Sauti za Waislamu, Desemba 22, 2008 <http://muslimvoices.org/islam-view-of-mary/> imetazamwa 04/05/2011
- ¹⁴⁷ Papa Francis anamwomba Mariamu kuomba kukomesha janga wakati wa rozari na makaburi ya ulimwengu. Huduma ya Habari ya Kikatoliki, Mei 30, 2020
- ¹⁴⁸ Gavana wa Saudi anamgeukia Mama wa Yesu kushinda virusi vya corona. Habari za Asia, Aprili 7, 2020

- ¹⁴⁹ Dupont Y. Yves. Unabii wa Kikatoliki: Adhabu Ijayo. Vitabu vya TAN, Rockford (IL), ukurasa wa 33
- ¹⁵⁰ Dupont, ukurasa wa 76
- ¹⁵¹ Tzima Otto, Helen. They'll have no King but Caesar. Verenikia Press, 2005, page 415-422; the Dervish was killed for speaking that prediction, page 522
- ¹⁵² Bertone, page 77
- ¹⁵³ Cizik LJ Kuhani. BIBI NA UISLAMU WETU: MPANGO WA AMANI YA MBINGUNI. Jarida la Soul. Septemba - Oktoba 2001, © 2001 The Blue Army of Our Lady of Fatima, USA, Inc., ukurasa wa 6
- ¹⁵⁴ Campos JE. Encyclopedia of Islam: Encyclopedia of world religions: Facts on File library of religion and mythology. Infobase Publishing, 2009, ukurasa wa 230-231
- ¹⁵⁵ Tetlow J. Je, Mary Ataunganisha Dini Zote? JARIDA LA ENDTIME ISSUES Na. 116, Mtazamo wa Kibiblia, 2004, ukurasa wa 16.
- ¹⁵⁶ Interrogatórios de Artur de Oliveria Santos, Doc. 53, Documentação Crítica de Fátima I. Fátima Sanctuary, 1992, ukurasa wa 375 kama ilivyotajwa na kutafsiriwa katika Fernandes, ukurasa wa 152; pia inavyoonyeshwa katika Santo ME. Os Mouros Fatimidas na kama Aparições de Fátima. Assírio & Alvim, 2006, ukurasa wa 218 (kama ilivyotafsiriwa na C. Duarte kwa Dk. Thiel) ukurasa wa 217
- ¹⁵⁷ Santos, ukurasa wa 86
- ¹⁵⁸ Santos L. Fatima katika Maneno ya Lúcia Mwenyewe, toleo la 14. Kuhani L Kondor ed. Ilitafsiriwa na Watawa wa Dominika wa Rozari ya Milele. Imprimatur Fatimae, Junii 2003 + Seraphinus, Episc. Leir-Fatimensis, Ravengate Press, Septemba 2004, ukurasa wa 16
- ¹⁵⁹ Santo, ukurasa wa 217; Taswira ya msanii ya jinsi watoto watatu walivyoeleza 'Bibi wa Fatima' iko kwenye jalada la nyuma la kitabu" Thiel B. Fatima Shock, Nazarene Books, 2012
- ¹⁶⁰ 160 Fernandes J, D'Armada F. Siri za Mbinguni, Historia Iliyofichwa ya Tukio la Fátima. Vitabu vya Anamolist, San Antonio (Texas), 2006, ukurasa wa 153
- ¹⁶¹ ukurasa wa Kramer The Devil's Final Battle. Good Counsel Productions, 2002, ukurasa wa xxiii
- ¹⁶² ukurasa wa Jackson ORTHODOX LIFE., No. I, 1997., Brotherhood of Saint Job of Pochaev at Holy Trinity Monastery, Jordanville, N.Y. ukurasa wa 18-22.
- ¹⁶³ Hughes TP. Kamusi ya Uislamu: Kuwa Cyclopaedia ya Mafundisho, Taratibu, Sherehe, na Desturi, Pamoja na Masharti ya Kiufundi na Kitheolojia, ya Dini ya Muhammad. W.H. Allen & Company, 1885, ukurasa wa 539
- ¹⁶⁴ Birch, DA. Majaribu, Dhiki na Ushindi: Kabla ya Wakati na Baada ya Mpinga Kristo. Kampuni ya Uchapishaji ya Queenship, Goleta (CA), 1996, ukurasa wa 362-363
- ¹⁶⁵ Berry ES. Apocalypse of St. John, 1920. Imenukuliwa katika Culleton RG. Utawala wa Mpinga Kristo. Chapisha tena 1974, Vitabu vya TAN, Rockford (IL), ukurasa wa 199-200
- ¹⁶⁶ Birch, ukurasa wa 555
- ¹⁶⁷ Kurz, ukurasa wa 96-97
- ¹⁶⁸ Kramer HB. Kitabu cha Hatima. Nihil Obstat: J.S. Considine, O.P., Sensor Deputatus. Imprimatur: +Joseph M. Mueller, Askofu wa Sioux City, Iowa, Januari 26, 1956. Chapisha tena Vitabu vya TAN, Rockford (IL), ukurasa wa 295-299
- ¹⁶⁹ 18 Kitabu cha Hadithi Nyinginezo zenye Thamani Muhimu (370) Mlango: Hadithi kuhusu Dajjal na Ishara za Saa kama inavyoonyeshwa katika Sunnah.com.
- ¹⁷⁰ Imepokewa katika rejea ya Nawawi, "Bustani za Haki" na Bukhari na Muslim cha Anas. Ilifikiwa 11/06/23 <https://www.muhammadanreality.com/ImamMahdiSignsfortheSavoir.htm#Juu>
- ¹⁷¹ Ukweli wa Muhammad. Ilifikiwa 11/06/23 <https://www.muhammadanreality.com/ImamMahdiSignsfortheSavoir.htm#Juu>
- ¹⁷² Asad M. Barabara ya kwenda Makka, toleo la 8. Fons Vitae, 2010, ukurasa wa 282-311
- ¹⁷³ Yaseen, The Signs, ukurasa wa 144, 156
- ¹⁷⁴ Culleton R. Gerald. Utawala wa Mpinga Kristo, Chapisha Tena Vitabu vya TAN, Rockford, IL, 1974, ukurasa wa 199-200; Tzima Otto, H. The Great Monarch na WWII katika Orthodox, Roman Catholic, na Unabii wa Maandiko. The Verenika Press, Rock Hill (SC), 2000, ukurasa wa 138; Dupont, ukurasa wa 34, 60-61, 72-73, 116; Culleton, R. Gerald. Manabii na Nyakati Zetu, ukurasa wa 132; Ukurasa wa Kramer Adhabu Iliyokaribia kwa Kutotimiza Ombi la Mama Yetu. Nakala iliyohaririwa ya hotuba iliyotolewa katika Semina ya Mabalozi wa Yesu na Maria huko Glendale, California, Septemba 24, 2004. THE FATIMA CRUSADER Toleo la 80, Majira ya joto 2005, ukurasa wa 32-45.
- ¹⁷⁵ Yaseen, The Signs, ukurasa wa 146, 151
- ¹⁷⁶ Yaseen, The Signs, ukurasa wa 146
- ¹⁷⁷ Culleton, Utawala wa Mpinga Kristo, ukurasa wa 133-134
- ¹⁷⁸ Connor, ukurasa wa 73,74
- ¹⁷⁹ Connor, ukurasa wa 74
- ¹⁸⁰ Accessed 03/20/24 The preceding Hadith is found in Nawawi's reference: "Gardens of Righteousness" <https://www.muhammadanreality.com/ImamMahdiSignsfortheSavoir.htm#Top>
- ¹⁸¹ Yaseen, The Signs, page 148
- ¹⁸² Zayed, 222
- ¹⁸³ Karam, Andrew. Afisa Usalama wa Mionzi, Eneo la sayansi: Kitambulisho cha Fizikia: 1046906605.Ph. Je, ikiwekwa kwenye mionzi, dhahabu huwa na mionzi? Tarehe: Alhamisi Machi 6 10:56:43 2003 <http://www.madsci.org/posts/archives/2003-03/1046983737.Ph.r.html> ilitazamwa 05/20/10
- ¹⁸⁴ McNair R. Kutatua Mgogoro wa Waarabu na Waisraeli! Hakimiliki Raymond F. McNair 2005, Kanisa la Mungu—Karne ya 21
- ¹⁸⁵ Hoeh H. Asili ya Mataifa. Chuo cha Ambassador, 1957
- ¹⁸⁶ Saritoprak, ukurasa wa 651-653
- ¹⁸⁷ Nowruz ni siku ambayo Dajjal atawawa na Imam Mahdi: Ayatollah Khamenei. Khomeini, Machi 23, 2018
- ¹⁸⁸ Kurz, ukurasa wa 153-164
- ¹⁸⁹ Kramer HB, ukurasa wa 173
- ¹⁹⁰ Ibid, ukurasa wa 175; Jerome. Maoni juu ya Ezekieli. Ilitafsiriwa na Thomas Scheck. Newman Press, 2017, ukurasa wa 102
- ¹⁹¹ Armstrong HW. Kanisa katika Unabii. Mahubiri, Machi 28, 1981
- ¹⁹² Armstrong HW. Ufunuo: Mambo Yatakayotokea. Matangazo ya redio, karne ya 20
- ¹⁹³ Zayed, 233
- ¹⁹⁴ ukurasa wa Nabarz Siri za Mithras: imani ya kipagani iliyounda ulimwengu wa Kikristo. Mila za Ndani. Dubu na Kampuni, 2005, ukurasa wa 36
- ¹⁹⁵ Ibid, ukurasa wa 57; Herbermann C, Georg G. Constantine Mkuu. Encyclopedia ya Kikatoliki. Vol. 4. Nihil Obstat. Remy Lafort, Mdhibili. Imprimatur. +John M. Farley, Askofu Mkuu wa New York. New York: Kampuni ya Robert Appleton, 1908.
- ¹⁹⁶ Rodgers, Barbara S. "Maono ya Kipagani ya Constantine, "Byzantion, vol. 50, 1980, ukurasa wa 259-278

- ¹⁹⁷ Eusebius. Maisha ya Constantine, Kitabu I, Sura ya 28,30,31
- ¹⁹⁸ Cabrol, F. Msalaba wa Kweli. Katika The Catholic Encyclopedia. New York: Kampuni ya Robert Appleton, 1908
- ¹⁹⁹ McNamara E, Kuhani. LITURGY Q & A: Genuflecting to the Cross. Zenit.org, Aprili 11, 2017
- ²⁰⁰ Schaff P, Schaff D. History of the Christian Church, Juzuu ya 5, Sehemu ya 1. Wana wa C. Scribner, 1886, ukurasa wa 480
- ²⁰¹ Geneva Study Bible ya 1599. Ufafanuzi wa Ufunuo 13:13
- ²⁰² Kitabu cha Daniel na Apocalypse cha Whitla W. Sir Isaac Newton chenye somo la utangulizi la asili na sababu ya kutoamini, miujiza na unabii. Murray, London, 1922, ukurasa wa 326-327
- ²⁰³ Huchedé, ukurasa Imetafsiriwa na JBD. Historia ya Mpinga Kristo. Imprimatur: Edward Charles Fabre, Askofu wa Montreal. Toleo la Kiingereza la 1884, Chapisha upya 1976. TAN Books, Rockford (IL), ukurasa wa 24; Culleton, Utawala wa Mpinga Kristo, ukurasa wa 129
- ²⁰⁴ Kama ilivyotajwa katika: Seymour WW. Msalaba katika mila, historia, na sanaa. G.P. Putnam, 1898, ukurasa wa 423
- ²⁰⁵ Ishara Na Ishara Ya Ubatizo. Misheni ya Kikatoliki ya Waturuki na Visiwa vya Caicos.
http://www.catholic.tc/sakramenti_baptism_provo.html imetazamwa 05/16/10
- ²⁰⁶ Hopkins E. Kazi za The Right Reverend Father in God, Ezekiel Hopkins...sasa zimekusanywa kwa mara ya kwanza, Buku la 3. L. B. Seeley, 1809, ukurasa wa 356
- ²⁰⁷ JUMAPILI YA ISHIRINI NA MBILI BAADA YA PENTEKOSTE KUU NA TAKATIFU. Kanisa la Orthodox huko Amerika - Jimbo kuu la Pittsburgh na Western Pennsylvania. https://www.holyspirit-oca.org/news_231105_3 ilifikiwa 05/06/24
- ²⁰⁸ Irenaeus. Adversus haereses, Kitabu V, Sura ya 30, Mstari wa 3. Imetolewa kutoka kwa Ante-Nicene Fathers, Juzuu 1. Imehaririwa na Alexander Roberts & James Donaldson. Toleo la Amerika, 1885
- ²⁰⁹ Yaseen, The Signs, ukurasa wa 82
- ²¹⁰ Yaseen, The Signs, ukurasa wa 82-83
- ²¹¹ Grider G. Vatican Yaachilia Rasmi Nembo ya Chrislam Kwa Ajili ya Ziara ya Papa Francis 'Mtumishi wa Matumaini' Kwa Taifa la Kiislamu la Morocco. Sasa Mwisho Unaanza, Februari 10, 2019
- ²¹² Thiel B. Vatican azindua 'msalaba wa Chrislam' kwa ajili ya mkutano wa 'Watumishi wa Matumaini' nchini Morocco. COGwriter.com, Februari 12, 2019
- ²¹³ Ukurasa wa Kenny Msalaba wa Salvador ambao ni ishara ya Umoja wa Kikristo umetolewa wakfu katika Ecumenical Center huko Geneva. Habari za Kiekumene, Januari 18, 2018
- ²¹⁴ Culleton, Manabii na Nyakati Zetu, ukurasa wa 158-160
- ²¹⁵ 215 Schmöger Carl E. Maisha na Ufunuo wa Anne Catherine Emmerich, Juzuu 2. Uidhinishaji: Askofu wa Limbourg Peter Joseph. TAN Books, chapa tena 1976, ukurasa wa 290-291
- ²¹⁶ Culleton, Manabii na Nyakati Zetu, ukurasa wa 181-182
- ²¹⁷ Culleton, Manabii na Nyakati Zetu, ukurasa wa 154
- ²¹⁸ Kilatini Tiburtine Sibyl. Imetafsiriwa kutoka toleo la E. Sackur, Sibyllinische Andika maandishi na Forschungen. ukurasa wa 185-186; alinukuliwa katika McGinn B. Maono ya Mwisho: Mila za Apocalyptic katika Zama za Kati. Vyombo vya habari vya Chuo Kikuu cha Columbia, 1998, ukurasa wa 49-50
- ²¹⁹ Flynn, Ted & Flynn, Maureen. Ngurumo ya Haki: Maonyo, Muujiza, Adhabu, Enzi ya Amani. Signs of the Times Imeonyeshwa na Mchangiaji wa Michoro ya Kaleidoscope Malachi Martin Imechapishwa na Maxkol Communications, 1992, ukurasa 329
- ²²⁰ Kramer HB, ukurasa wa 149-150, 152
- ²²¹ Hill DJ. Kristo au Mpinga Kristo? Habari Njema, Aprili 1961
- ²²² Reagen DR. Mawazo Zaidi Kuhusu Mpinga Kristo Mwislamu. Unabii wa Biblia Leo, Machi 16, 2009.
- ²²³ Kuelewa Udugu wa Kiislamu, IKWANWEB, Tovuti rasmi ya Muslim Brotherhood, Februari 14, 2011
- ²²⁴ Nayouf, Hayyan. Imetafsiriwa kutoka Kiarabu na Sonia Farid. Mwanazuoni wa Kishia anakanusha uhusiano wa Obama na mwokozi wa Kiislamu. Dubai. Novemba 4, 2008. <http://www.alarabiya.net/articles/2008/11/04/59490.html> ilitazamwa 05/19/09
- ²²⁵ Yaseen, The Signs, ukurasa wa 191-193
- ²²⁶ Mohammad (kumbuka huyo ni mtu wa karne ya 21, sio Mtume wa Uislamu) chapisho chini ya: Wako wapi Yajuju na Maajuji? Mwenyezi Mungu anawataja katika Quran. Kwa nini hatuwezi kuwapata? Je, ni wanadamu au wanyama kama Hadith moja inataja kuwa watakunywa bahari nzima? Quora, Juni 13, 2023 (<https://www.quora.com/Wako-Gog-na-Magog-Allah-Anaowataja-katika-Quran-Kwa-nini-tuwezi-kuwapata--Je-ni-wanadamu-au-mnyama-kama-hadith-moja-hata-inataja-kwamba-watakunywa-bahari-zima>). Hata hivyo, inaonekana kuwa HAKUNA hadith inayofundisha hivyo, kwa hivyo ingawa hiyo ni tafsiri, haiko wazi kutokana na Hadith.
- ²²⁷ Kuufahamu Udugu wa Kiislamu. Februari 14, 2011. © The Muslim Brotherhood.
<http://www.ikhwanweb.com/article.php?id=28019> imetazamwa 11/21/2011
- ²²⁸ Otto, Hawatakuwa na mfalme ila Kaisari, ukurasa wa 417-421
- ²²⁹ Otto, Hawatakuwa na mfalme ila Kaisari, ukurasa wa 421
- ²³⁰ Miongozo juu ya aina za msalaba ambazo ni marufuku. Jibu la Swali la Uislamu, Chapisho : 13-09-2016.
<https://islamqa.info/en/answers/121170/guidelines-on-forms-of-the-cross-that-are-prohibited>
- ²³¹ Culleton, Manabii na Nyakati Zetu, ukurasa wa 158-159
- ²³² Araujo, Fabio R. Unabii Teule na Manabii. BookSurge LLC, Charlestown (SC), 2007, ukurasa wa 101, 103
- ²³³ McLean DC. Maono mapya yaliyofunuliwa ya Mtakatifu Papa Yohane Paulo: Uislamu utaivamia Ulaya. Habari za LifeSite, Novemba 23, 2017
- ²³⁴ Glasse C. New Encyclopedia of Islam: Toleo Lililorekebishwa la Concise Encyclopedia of Islam, toleo la 3, 2008, ukurasa wa 143, 316.
- ²³⁵ Thiel B. Makabila na Unabii Uliopotea: Nini kitatokea kwa Australia, Visiwa vya Uingereza, Kanada, Ulaya, New Zealand na Marekani? Vitabu vya Nazarene, 2023, ukurasa wa 286 (kwenye ukurasa wa 286-287 katika toleo la mtandaoni)
- ²³⁶ Dupont, ukurasa wa 107
- ²³⁷ Connor, ukurasa wa 36
- ²³⁸ Yaseen, The Signs, ukurasa wa 203-204
- ²³⁹ Culleton, Manabii na Nyakati Zetu, ukurasa wa 195
- ²⁴⁰ 240 Dupont, ukurasa 76
- ²⁴¹ Huchedé, page 22

- ²⁴² Ilikuwa pia katika karatasi ifuatayo: Mfuatano wa Kinabii wa Wakati wa Mwisho wa Thiel R. Daniel 11. Imewasilishwa kwa wainjilisti wa LCG. Julai 7, 2024
- ²⁴³ Culleton, Manabii na Nyakati Zetu, ukurasa wa 226
- ²⁴⁴ Connor, ukurasa wa 30
- ²⁴⁵ Connor, ukurasa wa 33
- ²⁴⁶ Hapo awali na Padri Fattecelli, Siku ya Hasira: Mkono wa Mungu Juu ya Empire, 1854, kama ilivyofafanuliwa na ukurasa wa Kuhani Kramer, Je, ni mambo gani yanayokosekana katika siri ya tatu? Fatima Crusader, 95, Summer 2010, ukurasa wa 45-46
- ²⁴⁷ Hennessey K. Obama anaelezea mkakati wa 'hatimaye kuangamiza' Islamic State. Los Angeles Times, Septemba 5, 2014
- ²⁴⁸ Krasik T. Inapanga msukumo wa mkusanyiko wa 'NATO ya Waarabu'. Habari za Kiarabu, Novemba 14, 2018; Mfalme wa Jordan asema vita vya Ukraine vinafichua hitaji la 'NATO ya Mashariki ya Kati'. The Times of Israel, Juni 25, 2022
- ²⁴⁹ Qur'ani. Kutoka sura ya 43 <http://www.usc.edu/schools/college/crcc/engagement/resources/texts/muslim/quran/043.qmt.html> 03/22/09
- ²⁵⁰ Yaseen, The Signs, ukurasa wa 102-103
- ²⁵¹ Morgan D. Uislamu Muhimu: Mwongozo Kamili wa Imani na Matendo. ABC-CLIO, 2010, ukurasa wa 43
- ²⁵² M. H. Shakir, Quran Tukufu; Maandishi ya Kiarabu na Tafsiri ya Kiingereza; Maelezo ya chini na M. H. Shakir. 1974, ukurasa wa 188-189
- ²⁵³ Yaseen, The Signs, ukurasa wa 108-109
- ²⁵⁴ Morgan, ukurasa wa 46
- ²⁵⁵ Morgan, ukurasa wa 48
- ²⁵⁶ Boulter J. KURUDI KWA YESU (SEHEMU YA 1 YA 5). Dini ya Kiislamu, 12 Juni 2006 <https://www.islamreligion.com/articles/363/viewall/return-of-jesus-part-1> ilifikiwa 05/31/24
- ²⁵⁷ Ufafanuzi wa Sahih al Bukhari 2476 kuhusu kuua nguruwe. <https://islam.stackexchange.com/questions/75933/clarification-for-sahih-al-bukhari-2476-about-killing-pigs> Ilifikiwa 03/22/24
- ²⁵⁸ Morgan, ukurasa wa xvi
- ²⁵⁹ Yaseen, The Signs, ukurasa wa 223
- ²⁶⁰ Yaseen, The Signs, ukurasa wa 261
- ²⁶¹ Hoeh H. Utopia Ujao - Ulimwengu Wa Ajabu Kesho. Ulimwengu wa Kesho, Mei-Juni 1970
- ²⁶² Dabiq, toleo la 15, Shawal 1437, 31 Julai 2016, ukurasa wa 31
- ²⁶³ Meredith CP. Je, Hii Ndio Siku PEKEE ya Wokovu? Ukweli Safi, Agosti 1958
- ²⁶⁴ Bagatti, Bellarmino. Iitafsiriwa na Eugene Hoade. Kanisa kutoka kwa Tohara. Nihil obstat: Marcus Adinolfi, 13 Maii 1970. Imprimi potest: Herminius Roncari, 14 Junii 1970. Imprimatur: +Albertus Gori, die 26 Junii 1970. Franciscan Printing Press, Jerusalem, 1971, page 11
- ²⁶⁵ Ramelli I. Mafundisho ya Kikristo ya Apokatastasis: Tathmini Muhimu kutoka kwa Agano Jipya hadi kwa Eriugena (Nyongeza kwa Vigiliae Christianae). Brill, 2013; ona pia Thiel B. Toleo la Wote la Wokovu, Apokatastasis: Je, Mungu anaweza kuokoa waliopotea katika enzi ijayo? Mamia ya maandiko yanaonyesha mpango wa Mungu wa wokovu. Vitabu vya Nazarene, 2021
- ²⁶⁶ Rameli I; Thiel B. Toleo la Wote la Wokovu, Apokatastasis: Je, Mungu anaweza kuokoa waliopotea katika enzi ijayo? Mamia ya maandiko yanaonyesha mpango wa Mungu wa wokovu
- ²⁶⁷ Ukurasa wa Tourniaire Safina na Uislamu - Barua ya wazi kwa Waislamu. TAM, 2015 <https://thirdangelsmessage.com/the-ark-and-islam-open-letter-to-muslims/> ilifikiwa 06/26/24
- ²⁶⁸ Shakir A. Binadamu ndani ya Qur'an. Jarida la Chuo cha Zaytuna, Juni 5, 2018
- ²⁷⁰ Nini lengo la maisha ya mwanadamu katika Uislamu? Jumuiya ya Waongofu wa Kiislamu ya Singapore, ilifikiwa 03/21/19
- ²⁷¹ Ware T. Kanisa la Kiorthodoksi. Penguin Books, London, 1997, ukurasa wa 31-33
- ²⁷² Joyce, George. "Papa." Encyclopedia ya Kikatoliki. Vol. 12. New York: Kampuni ya Robert Appleton, 1911
- ²⁷³ Ahmad F. Sababu sita Waislamu - au mtu yeyote - wasisherehekee Krismasi. Jumuiya ya Waislamu wa Ahmadiyya. <https://www.alislam.org/articles/six-reasons-muslims-or-anyone-should-not-celebrate-christmas/> ilifikiwa 06/26/24 Thiel
- ²⁷⁴ B. Letter to the Brethren: March 7, 2024. Kanisa la Mungu linaloendelea.

Kanisa la Mungu linaloendelea

Ofisi ya Marekani ya Kanisa la Mungu linaloendelea iko katika: 1036 W. Barabara kuu, Pwani ya Grover, California, 93433 Marekani. Tuna wafuasi kote ulimwenguni, na katika mabara yote yanayokaliwa (mabara yote, isipokuwa Antaktika).

Kanisa la Mungu linaloendelea Habari za Tovuti

CCOG.ORG Tovuti kuu ya Kanisa la Mungu linaloendelea, yenye viungo vya fasihi katika lugha 100.

CCOG.ASIA Tovuti inayolenga Asia, yenye lugha nyingi za Kiasia.

CCOG.IN India-focused website, with some Indian languages.

CCOG.EU Tovuti inayolenga Ulaya, yenye lugha nyingi za Ulaya.

CCOG.NZ Tovuti inayolengwa kuelekea New Zealand.

CCOGAFRICA.ORG Tovuti inayolengwa Afrika.

CCOGCANADA.CA Tovuti inayolengwa kuelekea Kanada.

CDLIDD.ES Hii ni tovuti ya lugha ya Kihispania kabisa.

PNIND.PH Tovuti inayolenga Ufilipino, yenye baadhi ya Kitagalogi.

Vituo vya Redio na Video za YouTube

BIBLENEWSPROPHECY.NET Unabii wa Habari za Biblia mtandaoni.

Bible News Prophecy kituo. Mahubiri kwenye YouTube, BitChute, Brighteon na Rumble.

CCOGAfrica kituo. Ujumbe wa video wa YouTube na BitChute kutoka Afrika.

CCOG Animations Ujumbe uliohuishwa kwenye YouTube BitChute.

ContinuingCOG & COGTube. Mahubiri kwenye YouTube na BitChute mtawalia.

Tovuti za Habari na Historia

CHURCHHISTORYBOOK.COM Tovuti ya historia ya kanisa.

COGWRITER.COM Tovuti ya Habari, historia na unabii. Jalada la nyuma

Mabilioni ya watu, wakiwemo Waislamu, ni sehemu ya dini zinazodai imani katika unabii mwingi wa nyakati za mwisho.

Je, Waislamu wanaamini kwamba Yesu alikuwa Masihi?

Je, Mpinga Kristo wa mwisho atatokea? Je, atakuwa Muislamu?

Je, Imam Mahdi anaweza kuwa 'Mfalme wa Kusini' wa mwisho wa Unabii wa Biblia?

Vipi kuhusu Nostradamus na 'Mwarabu Mkuu'?

Je! Mfalme Mkuu wa Ugiriki na Roma ni kama 'Mfalme wa Kaskazini' wa Biblia?

Je, kutokea kwa Fatima kunaweza kuwa Mariamu au binti wa Muhammad?

Sanamu ya Fatima na Picha ya Kile Walichoona Watoto mnamo 1917

Je, dhahabu itakuwa na thamani kisha itakuwa bure?

Je, Waislamu watapata fursa ya wokovu?

Kwa nini Mungu aliumba watu? Nini kusudi la maisha yako?

Unabii wa Kiislamu na Biblia wa Karne ya 21 inataja vyanzo vingi ili kukusaidia kuelewa zaidi majibu ya maswali hayo.